

FILOZOFICKÁ FAKULTA
UNIVERZITY KARLOVY
V PRAZE

Univerzita Karlova

Filozofická fakulta

Studijní obor: Veřejná správa a spisová služba

Bakalářská práce

Žaneta Stratílková

Komparace strategií České republiky a Spolkové republiky Německo v oblasti rozvoje veřejné správy v souvislosti s Digitální agendou pro Evropu 2020

Comparison of the strategies of the Czech Republic and Federal
Republic of Germany in the development of public
administration in the context of the Digital Agenda for Europe
by 2020

Praha 2017

Vedoucí práce: PhDr. Mgr. Tomáš Dvořák

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracovala samostatně a výhradně s použitím citovaných pramenů, literatury a dalších odborných zdrojů.

V Praze, dne 2. ledna 2017

.....

Jméno a příjmení

Klíčová slova:

Digitální agenda pro Evropu

Strategie

e-government

Digitale Verwaltung 2020

Strategický rámec veřejné správy

Ministerstvo vnitra

Klíčová slova (anglicky):

Digital Agenda for Europe

Strategy

e-government

Digitale Verwaltung 2020

The strategic framework for governance

Ministry of the Interior

Abstrakt

Bakalářská práce reflektuje rozdíly mezi strategiemi ve vývoji veřejné správy České republiky a Německé spolkové republiky v rámci Digitální agendy pro Evropu 2020. Samotná strategie Evropské unie - Evropa 2020, jež započala v roce 2010 a klade si za cíl především hospodářský růst a menší nezaměstnanost, se skládá ze sedmi základních pilířů. Jedním z nich je stěžejní Digitální agenda pro Evropu 2020. Díky těmto základním sedmi iniciativám mohou Evropská unie a vnitrostátní orgány členských zemí spojit své úsilí v nejrůznějších oblastech, jako je například inovace a modernizace veřejné správy. Česká republika následovala další země EU a aktivně započala proces elektronizace veřejné správy, který má usnadnit komunikaci ve vztahu občan stát.

Abstract

Bachelor's thesis reflects the differences between the strategies for the development of public administration in the Czech Republic and the Federal Republic of Germany in the Digital Agenda for Europe 2020. The strategy of the European Union – Europe 2020, which began in 2010 and aims primarily to economic growth and lower unemployment, consists of seven elementary pillars. One of them is the crucial Digital Agenda for Europe 2020. Thanks to these seven fundamental initiatives, the European Union and national authorities of member countries can combine their efforts in various areas, such as innovation and modernization of public administration. Czech Republic followed the other EU countries and actively began the process of e-government to facilitate communication in the relationship citizen – state.

Obsah

1	ÚVOD	8
2	STRATEGIE EVROPA 2020	10
2.1	Stručná charakteristika strategie Evropa 2020.....	10
2.2	Pět strategických cílů strategie Evropa 2020.....	10
2.3	Sedm pilířů strategie Evropa 2020	11
2.3.1	Kategorie Inteligentního růstu.....	12
3	DIGITÁLNÍ AGENDA PRO EVROPU 2020	13
3.1	Digitální agenda 2020 - jednotný digitální trh.....	13
3.1.1	On-line transakce a přeshraniční transakce v rámci digitálního trhu.....	14
3.1.2	SEPA neboli Jednotná oblast pro platby v eurech.....	15
3.2	Digitální agenda 2020 ve veřejné správě.....	15
3.3	Čtyři kategorie opatření akčního plánu Digitální agendy pro Evropu 2020	18
3.3.1	Open data – otevřená data.....	20
3.3.2	ICT a jejich přínos pro občany se speciálními potřebami.....	22
3.4	Bezpečnost digitální veřejné správy.....	24
3.5	Elektronická identifikace jako stěžejný bod Digitální agendy 2020	27
3.5.1	eIDAS a jeho klíčové oblasti.....	30
3.6	Výzkum a inovace ICT.....	33
3.7	Shrnutí Digitální agendy pro Evropu 2020.....	34
4	STRATEGICKÝ RÁMEC ROZVOJE VEŘEJNÉ SPRÁVY ČR PRO OBDOBÍ 2014 – 2020	37
4.1	Vývoj veřejné správy a důvody vzniku strategického dokumentu a předcházející strategické dokumenty	38
4.2	Předcházející strategie a jejich vliv na Strategický rámec vývoje veřejné správy pro období 2014 – 2020	43
4.3	Globální cíl a strategické cíle.....	48
4.4	Popis jednotlivých Strategických cílů a jejich specifických cílů	49
4.4.1	Strategický cíl 1 Modernizace veřejné správy	49
4.4.2	Strategický cíl 2 Revize a optimalizace výkonu veřejné správy v území	52
4.4.3	Strategický cíl 3: Zvýšení dostupnosti a transparentnosti veřejné správy prostřednictvím nástrojů e-governmentu	55
4.4.4	Strategický cíl 4: Profesionalizace a rozvoj lidských zdrojů ve veřejné správě.....	63
4.5	Implementace Strategického rámce	65
4.5.1	Implementační plány	65

4.5.2	Implementační struktura	65
4.6	Shrnutí Strategického rámce rozvoje veřejné správy 2014 – 2020	67
5	DIGITÁLNÍ SPRÁVA 2020 – VLÁDNÍ PROGRAM SPOLKOVÉ REPUBLIKY NĚMECKO – 18. LEGISLATIVNÍ PERIODA	68
5.1	Veřejná správa ve Spolkové republice Německo.....	68
5.2	Hlavní cíl strategie Digitale Verwaltung 2020	73
5.3	Opatření strategie k implementaci zákona o e-governmentu.....	74
5.3.1	Digitální požadavky – Normenscreening.....	75
5.3.2	Přístupnost	75
5.3.3	Spolková redakční činnost	76
5.3.4	Využití eID a nPa	76
5.3.5	De-Mail jako nástroj propojující občany a úřady.....	77
5.3.6	Formular – Management – System (FMS)	77
5.3.7	ePayment - Platební platforma	78
5.3.8	eAkte.....	78
5.3.9	Elektronická správa financí.....	79
5.3.10	G8- Open Data Charta	80
5.3.11	Rozvoj služeb v oblasti geodézie a kartografie	81
5.4	Jednotlivé projekty Spolkové vlády	81
5.4.1	Elektronická opatření.....	81
5.4.2	Elektronizace legislativních postupů	83
5.4.3	Modellkommune – e-government v samosprávě	83
5.4.4	Mobilní webová nabídka	83
5.4.5	BAfög – Rückzahlung	84
5.4.6	On-line žádost o osvědčení o bezúhonnosti	84
5.5	Spolkové aspekty	85
5.5.1	IT rada – IT Rat jako průsečík	85
5.5.2	Standardizace agend	85
5.5.3	Elektronický přístup do veřejné správy pro občany a podnikatele.....	86
5.5.4	Služby e-governmentu	86
5.5.5	Jednotné kontaktní místo druhé generace – Einheitlicher Ansprechpartner 2.087	
5.5.6	iKfZ – registrace vozidel přes internet	87
5.5.7	Optimalizace procesů při zacházení s dokumenty.....	87
5.6	Evropské a mezinárodní aspekty.....	87

5.7	Implementace strategie Digitale Verwaltung 2020	89
5.7.1	Implementační struktura	89
5.7.2	Financování.....	90
5.8	Kontrola, monitorování	91
5.8.1	Reporty kroků zavedených při implementaci zákona o e-governmentu	91
5.8.2	Monitorování procesů	92
5.8.3	Finanční kontrola.....	92
5.9	Evaluace a následný vývoj	92
5.9.1	Online Monitoring.....	93
5.9.2	Trendy.....	93
5.10	Shrnutí strategie Digitale Verwaltung 2020	94
6	KOMPARACE HLAVNÍCH ROZDÍLŮ STRATEGIÍ V OBLASTI ROZVOJE VEŘEJNÉ SPRÁVY V NÁVAZNOSTI NA DIGITÁLNÍ AGENDU PRO EVROPU 2020 ..	96
6.1	Rozdíly v implementační struktuře	96
6.2	Rozdíly v pojetí strategií	98
6.3	Rozdíly v pojetí rozvoje veřejné správy	99
6.3.1	Koordinace, optimalizace a standardizace ve veřejné správě	100
6.3.2	Kontrola a hodnocení postupů ve veřejné správě.....	101
6.4	Rozdíly v hlavních praktických aspektech elektronizace veřejné správy.....	102
6.4.1	Elektronická identifikace a autorizace osob.....	102
6.4.2	Elektronická komunikace ve veřejné správě.....	104
6.4.3	Úřední formuláře.....	104
6.4.4	Projekty ICT v e-governmentu.....	105
7	ZÁVĚR	109
8	Seznam zkratk.....	111
9	Seznam zdrojů	113

1 ÚVOD

V roce 2010 byla Evropskou unií schválena tak zvaná Evropská strategie 2020. Jak již samotný název napovídá, jedná se o rozvojový program s výhledem na 10 let. Hlavním cílem této strategie je především hospodářský růst a snížení nezaměstnanosti. Digitální agenda pro Evropu 2020 pak tvoří jeden ze sedmi pilířů této deseti leté strategie.

Vzhledem k postupu digitalizaci Veřejné správy, která nejen již dnes, ale také do budoucna představuje stále větší stěžejní pilíř celé komunikace ve vztahu úřad – občan, je Digitální agenda pro Evropu 2020 tématem zcela aktuálním. Tématům spjatých s elektronizací státní správy a se zákonem o e-governmentu se věnuje celá řada publikací.¹ Avšak samotnému tématu Digitální agendy pro Evropu 2020 je věnované publikační minimum. Z tohoto důvodu považuji implementaci této evropské koncepce do vnitrostátní strategie za poměrně tabuizované téma, přesto že se v důsledku dotkne běžného života každého občana této země. Aby práce nebyla postavena pouze na rozboru strategického dokumentu České republiky, rozhodla jsem se do své práce zahrnout srovnání se strategií Spolkové republiky Německo, jakožto jednoho z hlavních leaderů Evropské unie a představitele moderní digitální veřejné správy nejen po teoretické rovině a implementaci evropských směrnic, ale také po stránce praktické.

Výstupem celé práce tak bude srovnání nejen dvou zásadních strategií obou zemí v rámci digitální agendy, ale také celkové shrnutí postojů obou zemí k e-governmentu, čili k elektronizaci výkonů veřejné správy za pomoci ICT technologií.

---

¹ Publikace věnující se e-governmentu:

ŠPAČEK, David. *EGovernment - cíle, trendy a přístupy k jeho hodnocení*. Praha: C.H.Beck, 2012. ISBN 978-80-7400-261-8.

MATES, Pavel. *E-government v České republice*. Praha: Leges, 2012. ISBN 978-80-87576-36-6.

LIDINSKÝ, Vít. *E-government bezpečně*. Praha: Grada, 2008. ISBN 9788024724621.

MATES, Pavel a Vladimír SMEJKAL. *E-government v českém právu*. Praha, 2006. ISBN 8072016148.

ŠTĚDRONĚ, Bohumír. *Úvod do eGovernmentu : právní a technický průvodce*. Praha : Úřad vlády české republiky, 2007. ISBN 978-80-87041-25-3.11

Bakalářskou práci lze rozdělit do čtyř tematických bloků. První blok se věnuje nadnárodnímu konceptu Strategie Evropa 2020 a její kapitole Digitální agenda pro Evropu 2020. Evropský strategický dokument ukládá členským státům vize a cíle do roku 2020 v oblasti rozvoji veřejné správy a e-governmentu. Evropská unie vnímá e-government jako hlavní nástroj pro odbourání hranic, kdy by občané členských států Evropské unie mohli díky využití internetu komunikovat s úřady ve své zemi bez ohledu na to, ve kterém členském státě se zrovna nacházejí. Kromě běžných fyzických osob by měl e-government ulehčit komunikaci a otevřít nové služby i pro podnikatelské subjekty.

Druhý blok se věnuje čistě Strategickému rámci rozvoje veřejné správy pro období 2014 – 2020. Hlavní gestor tohoto strategického dokumentu Ministerstvo vnitra vypracovalo strategii pro rozvoj veřejné správy. Celý tento blok se věnuje obsahu strategie, hlavním cílům a návrhům způsobů řešení.

Třetí blok se pak stejným způsobem věnuje strategickému dokumentu německé Spolkové vlády, která obdobně jako české Ministerstvo vnitra popisuje hlavní cíle, úkoly a řešení pro rozvoj digitalizace ve veřejné správě.

Poslední čtvrtý blok je sumarizací obou strategií, přímo z nich vychází a založen je na komparaci hlavních bodů. Cílem tohoto srovnání je najít společná témata obou zemí a popsat jejich rozdílné pojetí.

2 STRATEGIE EVROPA 2020

Jak již bylo zmíněno v úvodu, Digitální agenda pro Evropu 2020 tvoří jeden ze sedmi pilířů Evropské strategie 2020.

Na samotné realizaci této Evropské strategie 2020 se podílejí nejen vrcholné instituce Evropské unie, ale také jednotlivé členské státy i sociální partneři.² Společnou kooperací tak má dojít k postupnému naplnění této strategie. Evropská komise vytvořila samostatné microsites (tematické webové stránky) – www.ec.europa.eu, které se celé věnují celé strategii Evropa 2020. Z těchto stránek je čerpána většina obsahu této kapitoly.

2.1 Stručná charakteristika strategie Evropa 2020

Strategie Evropa 2020 byla vyhlášena jako akční plán roku 2010, který předložil Evropské unii několik základních cílů, jež mají být pokud možno plně implementovány v členských zemích do roku 2020. Jedná se o cíle, kterých musí Evropská unie dosáhnout. Celá strategie se tak stala významným nástupcem Lisabonské smlouvy, jejíž časový horizont vypršel právě v roce 2010. Kompletní cílové iniciativy mají přispět hospodářskému růstu, zotavení ekonomik po krizi v roce 2008 a mají zabezpečit stálý pól růstu spolu s minimalizací nezaměstnanosti.

2.2 Pět strategických cílů strategie Evropa 2020

Strategické cíle Evropy 2020 dávají celkový obrázek toho, co by měla Evropská unie v hlavních parametrech do roku 2020 splňovat. Cíle jsou převáděny do podoby vnitrostátních cílů, aby každý členský stát mohl kontrolovat, jak na tom v plnění cílů je v porovnání s ostatními.³ Pět hlavních cílů Evropské unie v rámci strategie 2020 je zaměřeno na:

1. zaměstnanost
2. výzkum a vývoj

---

² Evropa 2020. *Evropa 2020 Cíle* [online]. Brusel [cit. 2015-12-28].

Dostupné z: http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-a-nutshell/targets/index_cs.htm

³ Viz poznámka 2

3. změnu klimatu a udržitelné zdroje energie
4. vzdělání
5. boj proti chudobě

Veškeré cíle jsou vzájemně propojené, což lze nejlépe demonstrovat na příkladu vzdělání, kdy zlepšení výsledků ve vzdělání pomůže snížit nezaměstnanost a tím také chudobu. Dále pak větší podíl výzkumu, vývoje a inovací v hospodářství spolu s rozumnějším využíváním zdrojů přispívá ke zvýšení konkurenceschopnosti a vytváření nových pracovních míst. V neposlední řadě pak investice do ekologických technologií pomáhá zmírňovat klimatické změny a vytvářet nové obchodní příležitosti a nová pracovní místa.⁴

Evropská unie proto na svých oficiálních webových stránkách Evropa 2020 zveřejňuje pravidelné analýzy a tabulky, které hodnotí aktuální situaci plnění těchto cílů členských států. Jednotlivé státy jsou pravidelně monitorovány Evropskou komisí. Jejich výsledky se detailně zpracovávají a porovnávají s ostatními státy.

2.3 Sedm pilířů strategie Evropa 2020

Aby mohlo dojít k naplnění celé strategie, vytyčila Evropská unie sedm základních iniciativ, které mají sloužit jako základní nástroje pro dosažení pěti stěžejních cílů. „Orgány členských států a EU musí u každé iniciativy svou činnost koordinovat, aby se jejich akce vzájemně podporovaly. Většinu z těchto iniciativ Komise předložila v roce 2010.“⁵ Těchto sedm iniciativ bylo rozděleno do tří kategorií. Jedná se o Inteligentní růst, jenž obsahuje iniciativu Digitální agendy pro Evropu 2020, iniciativu Unie inovací a iniciativu Mládež v pohybu. Další kategorií je Udržitelný růst, jenž se skládá ze dvou iniciativ: Evropa méně náročná na zdroje a Průmyslová politika pro éru globalizace. Poslední třetí kategorií je Růst podporující začlenění, jenž opět obsahuje dvě iniciativy: Program pro nové dovednosti a pracovní místa a Evropská platforma pro boj proti chudobě.

---

⁴ Viz poznámka 3

⁵ Viz poznámka 3

2.3.1 Kategorie Inteligentního růstu

První kategorií (a pro moji práci stěžejní kategorií) je **Inteligentní růst**. Co si ovšem pod tímto pojmem představit? „Inteligentní růst znamená, že Evropská unie zlepší své výsledky v těchto oblastech: vzdělání, výzkum a inovace a digitální společnosti.“⁶

Proč se ovšem Evropská unie zaměřuje právě na tyto oblasti? Mohlo by se zdát, že ve výše vyjmenovaných oblastech nemůže Evropa zaostávat, avšak výsledky srovnání těchto oblastí s hlavními světovými konkurenty ukazují, že evropská společnost se daleko méně vzdělává, čímž je velice málo podporován sektor výzkumu a inovací a veřejný i soukromý sektor zaostává například v oblasti digitalizace společnosti. Evropská komise tuto skutečnost uvádí na následujícím příkladu. „Evropské firmy se podílí pouhou čtvrtinou na světovém trhu s informačními a komunikačními technologiemi. Tento trh má v současnosti hodnotu 2 000 miliard eur.“⁷ Dalším problémem, který se může na první pohled zdát banálním, je právě ona digitalizace společnosti, která se však také velice významně podepisuje na celkových hospodářských výsledcích. „Pomalé zavádění vysokorychlostního internetu ovlivňuje schopnost Evropy vytvářet inovace, šířit znalosti a distribuovat zboží a služby. Způsobuje rovněž přetrvávající izolaci venkovských oblastí.“⁸ A právě nedostatečné využívání moderních ICT technologií a pomalé zavádění vysokorychlostního internetu i v odlehlejších regionech Evropské unie se nemalou měrou reflektuje po stránce hospodářského růstu. Právě moderní ICT technologie spolu s využitím vysokorychlostního připojení má pomoci snazšímu přístupu k informacím, dále má pomoci rozvíjet sektor služeb a obchodu.

---

⁶ Evropa 2020. *Evropa 2020 Priority* [online]. Brusel [cit. 2015-12-28]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-a-nutshell/priorities/smart-growth/index_cs.htm

⁷ Viz poznámka 6

⁸ Viz poznámka 6

3 DIGITÁLNÍ AGENDA PRO EVROPU 2020

Sama Digitální agenda pro Evropu 2020 vytváří jednu ze sedmi stěžejních iniciativ, tedy nástrojů, pomocí kterých mají členské státy zlepšit své výsledky nejen na poli hospodářského růstu a snižování nezaměstnanosti. Právě tato agenda patří mezi jednu ze stěžejních, neboť má pomoci Evropě v rozvoji internetových sítí a služeb. Principiálně má přispět nejen zlepšení digitální úrovně na straně veřejného sektoru, ale má se odrazit i v sektoru soukromém. Konkrétně má zavádění moderních vysokorychlostních připojení pomoci firmám k větší konkurenceschopnosti. „Cílem digitální agendy je vytvořit jednotný digitální trh založený na rychlém a superrychlém internetu a interoperabilitě aplikací.“⁹ Kromě hospodářského cíle klade Digitální agenda důraz také na posílení důvěry v internet a jeho bezpečnost, zvýšení digitální gramotnosti, dovedností a začlenění.

„Podle výsledků analýzy Evropské komise z května z roku 2010 30% Evropanů nikdy nepoužilo internet. Evropa rovněž zaostává za svými průmyslovými partnery, jako jsou USA a Japonsko, pokud jde o investice do výzkumu ICT (informačně komunikačních technologií) a zavádění superrychlých sítí. Rozšíření vysokorychlostních sítí na bázi optických vláken dosahuje v Evropě pouze 1%, zatímco v Japonsku je to 12% a v Jižní Koreji 15%. Výdaje Evropské unie na výzkum a vývoj v oblasti informačních komunikačních technologií jsou v porovnání s USA pouze 40%.“¹⁰

V roce 2010 tak položila Evropská komise základ pro nastartování moderního cyklu, v němž přispějí informační komunikační technologie ekonomice nejen v jednotlivých státech, ale v rámci měřítka celé Evropské unie.

3.1 Digitální agenda 2020 - jednotný digitální trh

Pod pojmem jednotný digitální trh si lze představit v zásadě spoustu věcí. Avšak evropská strategie, tak jak ji popisuje Rada Evropské unie, je primárně založena na

---

⁹ Evropa 2020. *Evropa 2020 Priority* [online]. Brusel [cit. 2015-12-28].

Dostupné z: http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-a-nutshell/priorities/smart-growth/index_cs.htm

¹⁰ Memorandum Evropské komise – MEMO10/200 Brusel [cit. 2015-12-28].

principu přeshraničního obchodu. Digitální trh je volný a bezpečný internetový rozhraní, kde budou moci lidé nakupovat on-line bez ohledu na hranice. Digitální trh má být ku prospěchu nejen spotřebitelům, ale také samotným firmám, které přes digitální trh obchodují bez ohledu na to, ve které zemi Evropské unie se nacházejí. Digitální trh by měl přispět ekonomie Evropské unie. Konkrétně snižováním cen a měla by se také posílit spotřebitelskou nálada, neboť k nabídce bude daleko více on-line služeb. Firmám nabídne možnost rychlého přístupu ke koncovým spotřebitelům, což umožní rychlejší zpětné vazby. Zároveň budou moci firmy rozšířit okruh svého působení na trhu, což opět přispěje k vytvoření nových pracovních míst.¹¹

Evropská rada v rámci svých šetření zjistila, že online trhy jsou místně omezeny. Tedy, že každá země má svůj vlastní digitální trh, na kterém působí tuzemské firmy a tuzemští spotřebitelé. Digitální trh má tyto hranice prolomit a rozšířit tak možnosti firmám i spotřebitelům. „Jen 15% občanů nakupuje na internetu zboží nebo služby z jiné země EU a pouhých 7% malých a středních podniků prodává v jiné zemi EU. Přetrvávající regulační bariéry a roztržičnost trhu vedou k tomu, že občané nemohou využívat nabídky některého zboží a služeb a že se zpomaluje růst podniků.“¹²

Aby mohla být odstraněna fragmentace digitálních trhů, je zapotřebí sjednotit nařízení a přepisy, sjednotit licence a zabezpečit aby internetové aplikace vycházely z platných a jednotných norem.

3.1.1 On-line transakce a přeshraniční transakce v rámci digitálního trhu

Nejen obavy z malé bezpečnosti virtuálního trhu, roztržičnost trhů a nejednotné postavení států v otázce digitálního trhové integrace, ale také komplikované digitální transakce jako takové. To vše vytváří malou poptávku po expanzi mimo domácí hranice. Evropská unie si v rámci své digitální agendy klade za cíl využít jednotný digitální trh k probuzení trhu a zvýšení ekonomických výsledků v celé Evropské unii. Evropa chce jít naproti spotřebiteli a zaručit mu konzistentní právní i praktické prostředí. Spotřebitel by se tak neměl bát nakupovat ze zahraničí a používat k tomu

---

¹¹ *Digitální program pro Evropu- KOM//2010/245/.*: Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému Hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů. Brusel, 2010.

¹² *Jednotný digitální trh v Evropě* [online]. In: . Brusel: Evropská rada, Rada Evropské unie, 2015, s. 4 [cit. 2015-12-28]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-10-1718_cs.htm

platební on-line transakce. Nedávná čísla neúspěšných přeshraničních obchodů se pohybují okolo 60%. „To zdůrazňuje naléhavost řešení regulačních překážek, které evropským podnikům brání v přeshraničním obchodu. Komise tyto překážky identifikovala ve sdělení o přeshraničním elektronickém obchodu mezi podniky a spotřebiteli v EU. Evropa má společnou měnu, avšak trh elektronických plateb a elektronické fakturace je stále rozdělen státními hranicemi. Pouze v integrovaném platebním trhu budou podniky a spotřebitelé moci spoléhat na bezpečné a účinné platební metody.“¹³

3.1.2 SEPA neboli Jednotná oblast pro platby v eurech

V originálu: **Single Euro Payments Area (SEPA)**, je projekt vytvoření evropské oblasti s takovou finanční infrastrukturou, která by umožňovala bezhotovostní převod peněz v eurech stejným způsobem a za stejných podmínek, ať se jedná o platbu vnitrostátní nebo mezinárodní. A právě SEPA má v Evropě přinést novou integritu v digitálním trhu. Občané států se díky jejím nástrojům nebudou muset bát o své finance, které budou na zcela bezpečné platformě SEPA převádět z účtu na účet.¹⁴

3.2 Digitální agenda 2020 ve veřejné správě

Digitální agenda pro Evropu 2020 navazuje plynule na vytváření a zlepšování služeb veřejných institucí směrem k občanovi. Vrátime-li se do minulosti, již v druhé polovině 20. století začaly nejen evropské státy postupně reformovat fungování veřejné správy. V této souvislosti hovoříme o tak zvaném New Public Managementu (NPM), který v dnešní době bývá již spíše označován jako e-government. Jedná se o zavádění informačních technologií do chodu veřejné správy. Tím má dojít k usnadnění komunikace s občanem, zároveň však má digitální správa sloužit i v jiných odvětvích. Má být prospěšná při vytváření stabilního tržního prostředí. New public management se utvářel již od 70. let minulého století v západních zemích, především ve Velké Británii, v USA, v Austrálii a na Novém Zélandu. Na počátku 21. století se pak

---

¹³ Viz poznámka 11

¹⁴ Viz poznámka 12

evropské státy zavázaly k postupné elektronizaci veřejné správy. Hovoříme tak o zavádění e-governmentu, kterou za pomoci norem a financí dostupných z fondů Evropské unie implementují jednotliví členové Evropské unie.

Služby elektronické veřejné správy mají postupně pomoci odbourat papírovou zátěž veřejné správy. Celý proces by měl být v důsledku levnější a také šetrný k životnímu prostředí. Jedná se o efektivní cestu k poskytování lepších služeb všem občanům a podnikům a k zajištění participativní, otevřené a průhledné veřejné správy. Přestože stupeň dostupnosti elektronické veřejné správy je v dnešní době vysoký, existují značné rozdíly mezi jednotlivými členskými státy a tím také rozdíly v míře použitelnosti. Pro přístup k těmto službám využívalo internet v roce 2009 72% podniků, avšak pouze 38% občanů EU. Obecné rozšíření internetu se zvýší, pokud se zvýší využívání, kvalita a přístupnost veřejných služeb on-line.¹⁵

Evropská komise nastínila v roce 2010 ambiciózní program spolupráce s veřejnými orgány členských států na rozšíření a zlepšení služeb, které nabízejí přes internet. Nový akční plán v oblasti elektronické veřejné správy („e-government“) počítá se zavedením čtyřiceti opatření během příštích pěti let, která občanům a podnikům umožní používat nástroje on-line například k registraci podniku, podání žádosti o sociální a nemocenské dávky a jejich čerpání, zápisu na universitu nebo k nabídce poskytování zboží a služeb orgánům veřejné správy. Podpora elektronické veřejné správy posílí konkurenceschopnost Evropy a veřejným orgánům umožní poskytovat v době rozpočtových škrťů lepší služby s nižšími náklady. Právě proto tvoří základní součást Digitální agendy pro Evropu, jejímž cílem je zvýšit míru využívání služeb elektronické veřejné správy ze strany občanů na 50% a ze strany podniků na 80% do roku 2015 a zajistit, aby několik klíčových veřejných služeb bylo dostupných on-line s cílem umožnit podnikatelům založit podnik a řídit jej z kteréhokoliv místa v EU nezávisle na jejich původním působišti a občanům pak snadněji studovat, pracovat, přihlásit si bydliště a odejít do důchodu kdekoliv v EU.¹⁶

---

¹⁵ *Digitální program pro Evropu- KOM//2010/245/.*: Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému Hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů. Brusel, 2010.

¹⁶ *Digitální agenda: akční plán „eGovernment“ ulehčí přístup k veřejným službám v celé EU* [online]. In: . Brusel: European Commission, 2010, s. 3 [cit. 2015-12-28]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-10-1718_cs.htm

Jednou z priorit pro zkvalitnění služeb digitální veřejné správy je zavedení přeshraničních veřejných služeb. Cílem má být možnost občanů komunikovat s tuzemskými úřady v rámci celé Evropské unie.

Digitální agenda pro Evropu 2020 tak přináší další inovace na poli elektronizace veřejné správy. Jedná se o další éru vývoje, která má členské státy posunout na moderní vyspělou úroveň komunikace s veřejnými institucemi. Snahou je, aby tento akční plán fungoval daleko snadněji a efektivněji nejen na místní, regionální a národní, ale také na evropské úrovni.

„Konkrétněji se plán snaží o to, aby služby fungovaly stejně dobře v jiných členských státech jako v tuzemsku, a chce vytvořit podmínky pro to, aby uživatelé mohli aktivně utvářet veřejné služby on-line, které nejlépe vyhovují jejich potřebám.“¹⁷

Celou implementaci tohoto akčního plánu mají ve své gesci jednotlivé vlády členských států. Ty mají zajistit vývoj v oblasti elektronizace veřejné správy a posílit základní funkce veřejných služeb prostřednictvím využití informačních komunikačních technologií. K tomu patří vytvoření předpokladů, jako je interoperabilita, tedy součinnost systémů, jejich vzájemné propojení a funkčnost nejen na místní a národní úrovni. Cílem interoperability je tedy, aby různé systémy digitální správy vzájemně spolupracovaly. Jedná se o cíl Evropské unie, který chce eliminovat funkčnost systémů veřejné správy pouze na softwarech od velkých ICT firem. Interoperabilita je proto předzvěstí toho, že v budoucnu již nebude záležet, jakým ICT zařízením (softwarem) kdo disponuje. Systémy všeho druhu by měly být přístupné v jakýchkoli ICT zařízeních. Tím se eliminuje určitá diskriminace těch subjektů, kteří vlastní stará zařízení a nemohou tak on-line komunikovat do takové míry jako ti, kteří disponují novými a na trhu dominantními technologiemi. Dalšími důležitými aspekty/nástroji, které jsou pro vytvoření funkční elektronické správy nezbytné, jsou elektronický podpis a elektronická identifikace.

„Komise půjde příkladem a zavede tzv. inteligentní elektronickou veřejnou správu. Tyto služby podpoří racionalizaci správních postupů, usnadní výměnu informací

---

¹⁷ Viz poznámka 16

a zjednoduší komunikaci s Komisí; rozšíří se tak možnosti uživatelů a zlepší účinnost, efektivnost a průhlednost práce Komise.“¹⁸

3.3 Čtyři kategorie opatření akčního plánu Digitální agendy pro Evropu 2020

Celý akční plán rozvoje v rámci digitální veřejné správy rozdělila Evropská komise do čtyř základních kategorií. Ty definují základní body výkonu v rámci e-governmentu. Jsou zaměřeny na vztah směrem k občanovi, soukromé podnikatelské sféře, vytyčují základní body jednání ze strany veřejných institucí a poukazují na nutné body pro rozvoj e-governmentu.

- **posílení uživatele:**
  - služby navržené na základě potřeb uživatelů
  - společné vytváření služeb, např. pomocí technologií Web 2.0
  - opakované použití informací veřejného sektoru (včetně přezkumu směrnice o informacích veřejného sektoru – viz IP/10/1103)
  - zlepšení transparentnosti
  - zapojení občanů a podniků do procesu tvorby politik
- **vnitřní trh:**
  - hladce fungující služby pro podniky
  - osobní mobilita
  - zavádění přeshraničních služeb v celé EU
- **účinnost a výkonnost orgánů veřejné správy:**
  - zlepšení organizačních procesů (např. elektronické zadávání veřejných zakázek, rychlejší zpracování žádostí)
  - snížení administrativní zátěže
  - „zelená správa“ (např. elektronické archivování, využívání videokonferencí namísto cestování)
- **zajištění předpokladů pro rozvoj elektronické veřejné správy:**

---

¹⁸ *Digitální program pro Evropu- KOM//2010/245/.*: Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému Hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů. Brusel, 2010.

- otevřené specifikace a interoperabilita (např. uplatňování Evropského rámce interoperability)
- zajištění klíčových prostředků (např. revize směrnice o elektronickém podpisu – eSignature, návrh celoevropského vzájemného uznávání elektronické identifikace – eIdentification a elektronické autentizace – eAuthentication)¹⁹

Celý koncept vychází z předpokladu, že se digitální veřejná správa zaměřuje primárně na potřeby jejich uživatelů (občanů a podnikatelů). Právě zpětná odezva těchto subjektů je pro budoucí rozvoj e-governmentu velice důležitá. Vlády členských zemí by proto při utváření digitálního prostředí komunikace s veřejnými institucemi měly kooperovat se soukromou sférou, reagovat na jejich zkušenosti a podněty a měly by je správně vyhodnocovat a zapracovávat do celkové strategie rozvoje.

Jak se tedy projeví ony vyjmenované čtyři kategorie opatření v praxi?

Konkrétní příklady opatření akčního plánu zahrnují:

- zavedení zabezpečeného předání údajů veřejné správě pouze jednou (s cílem předejít nutnosti opakovaně poskytovat stejné informace různým článkům veřejné správy)
- vytvoření celoevropsky používané národní elektronické totožnosti („eID“) s cílem zjednodušit přeshraniční postupy, jako je založení firmy v zahraničí, přemístění bydliště nebo práce do zahraničí, vyřízení penze on-line v případě odchodu do důchodu v jiné zemi a zápis na zahraniční školu nebo universitu)
- možnost občanů a podniků sledovat v reálném čase stav vyřízení záležitostí u orgánů veřejné správy díky větší transparentnosti a otevřenosti
- přizpůsobení služeb tak, aby lépe odpovídaly skutečným potřebám uživatelů, např. zajištění bezpečného a rychlého digitálního doručení dokumentů a informací

---

¹⁹ Viz poznámka 15

- zpřístupnění údajů k jejich opětovnému využití třetími stranami s cílem vytvářet nové veřejné služby a aplikace, např. mapy do navigačních systémů nebo aplikací s cestovními informacemi.²⁰

3.3.1 Open data – otevřená data

V první kategorii je dobré zmínit bod **opakovaného použití informací veřejného sektoru**, z anglického „Public Sector Information = PSI.“ Jedná se o data nejrůznějších odvětví, které vznikají z činnosti veřejných orgánů a které jsou nosiči velice cenných informací, jež mohou využít soukromé osoby, ať už fyzické či právnické. Jedná se například o informace meteorologické, ekonomické, právní, dopravní, finanční nebo se jedná o mapy. Cílem je, aby tyto informace mohl kdokoli další využít pro vytvoření nových inovativních produktů. Můžeme si pod tím představit například vytváření nejrůznějších mobilních aplikací, které mohou souviset například s cestovním ruchem, vytváření automobilových navigačních systémů a podobně.²¹ Tím se celkově zdokonalí sektor služeb. Těžit z toho tak budou nejen soukromé osoby, ale i veřejný sektor, jehož získané a vypracované informace tak budou efektivně využity. Veřejné orgány totiž nevyrábí žádný konkrétní hmatatelný produkt. Jejich výstupním produktem jsou tak informace, s nimiž lze za pomoci znovuvyužití účinně obchodovat, ať už mluvíme o peněžní či nepeněžní směně.

Podíváme-li se na slova místopředsedkyně Evropské komise Neelie Kroesové v rámci prohlášení z roku 2010: „Lepší a intenzivnější využití informací veřejného sektoru má obrovský potenciál. Může přinést nové obchodní a pracovní příležitosti a spotřebitelům nabídnout větší výběr a lepší poměr kvality a ceny. Trh s aplikacemi pro mobilní přístroje, který je částečně založen na datech vycházejících z PSI (Public Sector Information), může do roku 2013 dosáhnout objemu 15 miliard EUR. Velká část PSI je však v Evropě využívána nedostatečně nebo vůbec. Tuto příležitost si nesmíme nechat ujít. Musíme zvážit, zda a případně jak by měla být pravidla Evropské

²⁰ Viz poznámka 15

²¹ *Digitální agenda: Komise zjišťuje názory na opakované využívání dat veřejného sektoru* [online]. In: Brusel: European Commission, 2010, s. 2 [cit. 2016-12-28]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-10-1103_cs.htm?locale=en

unie pro opakované využívání PSI změněna, aby plně rozvinula ekonomický potenciál PSI.²²

Evropská unie proto již 17. listopadu 2003 přijala směrnici 2003/98/ES o PSI, ve které definovala základní představy využití otevřených dat (open dat) a vyzvala státy Evropské unie, aby přijaly proaktivní opatření k dalšímu využívání PSI. V roce 2013 pak Evropská unie rozhodla o znovu vyhodnocení stavu PSI, a proto byla směrnice novelizována a zapsána pod označením 2013/37/EU.

Obecnou definicí, tak jak ji popisuje Ministerstvo vnitra, lze otevřená data (open data) definovat jako: „Informace a data zveřejněná na internetu, která jsou úplná, snadno dostupná, strojově čitelná, používající standardy s volně dostupnou specifikací, zpřístupněná za jasně definovaných podmínek užití dat s minimem omezení a dostupná uživatelům při vynaložení minima možných nákladů. Konkrétně jde o různé statistiky, rozpočty, přehledy, databáze apod.“²³

Česká republika se obdobně jako ostatní členské státy zavázaly k přijetí směrnice č. 2013/37/EU a v roce 2015 tak zahájila proces harmonizace právních předpisů v souladu s touto směrnicí. Gestorem této problematiky a realizací celého projektu bylo pověřeno Ministerstvo vnitra ČR, které vytvořilo základní metodiku pro státní a samosprávné orgány, jakým způsobem a jaká data publikovat a katalogizovat.

Zároveň byl vytvořen portál Opendata.gov.cz, který pomáhá institucím při řešení otázky otevřených dat, umožňuje jim přímo registraci v Národním katalogu otevřených dat - NKOD. V praxi to tedy znamená, že každá instituce, která se rozhodne publikovat otevřená data, tedy datové sady, může data zveřejnit buď přímo v Národním katalogu otevřených dat, nebo si vytvoří vlastní lokální katalog, který bude řádně veden a registrován u NKOD.²⁴

---

²² Viz poznámka 20

²³ *Otevřená data*. Ministerstvo vnitra ČR [online]. Praha [cit. 2015-12-28].

Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/otevrena-data.aspx>

²⁴ *Zprovoznění lokálního katalogu otevřených dat a jeho registrace v NKOD*. Ministerstvo vnitra ČR [online]. Praha [cit. 2015-12-28].

Dostupné z: <http://opendata.gov.cz/standardy:zprovozneni-lokalniho-katalogu>

Celkově mají open data přispět nejen výměně užitečných informací, ale zároveň mají zprůhlednit jednání veřejných institucí.

3.3.2 ICT a jejich přínos pro občany se speciálními potřebami

Jak bylo zmíněno v kapitole 3.3, Digitální agenda 2020 musí být přínosná hned v několika odvětvích. Podmínkou jejího konkrétního opatření je přizpůsobení služeb tak, aby lépe odpovídaly skutečným potřebám uživatelů. Měla by nejen podporovat trh a business, měla by nejen posilovat snazší a dostupnou komunikaci mezi soukromým a veřejným sektorem, a přitom by měla zůstat šetrná k životnímu prostředí. V neposlední řadě se očekává zvýšení ekonomické dostupnosti a zlevnění oproti současné papírové administrativě. Ve vztahu veřejná správa ↔ občan bude Digitální agenda, nebo respektive informačně komunikační technologie – ICT, splňovat i další specifický požadavek. Musí být přístupná a pohodlnější i pro občany se **speciálními potřebami**. V tomto případě tedy hovoříme o osobách s určitým handicapem, ať už mentálním či fyzickým.

Právě využitelnost ICT ve vztahu komunikace s úřady, má lidem s určitým handicapem usnadnit byrokratickou a papírovou zátěž. Veškeré úkony budou moci tito lidé řešit z pohodlí domova. Vzhledem ke stárnoucí evropské populaci a neustále se prodlužujícím věku je zároveň nutné myslet při výstavbě e-governmentu i na seniory. Digitální agenda 2020 proto mimo jiné počítá i s využitím ICT pro osoby s chronickými chorobami, které se mohou týkat, jak fyzického aparátu, tak duševní kondice. Jedná se o tak zvaný projekt AAL – **Asistované žití v domácím prostředí** (Ambient Assisted Living).²⁵

Co je tedy AAL a jak má být prospěšné pro osoby se speciálními potřebami? Pro koho je tedy AAL primárně určeno a jak jsou v něm zapojeny informační a komunikační technologie?

„Cílem projektů v oblasti AAL je poskytovat inovativní řešení využívající ICT, která budou sloužit zejména starší populaci s identifikovanými riziky a/nebo chronickými

---

²⁵ *Digitální program pro Evropu- KOM//2010/245/.*: Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému Hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů. Brusel, 2010.

onemocněními. Nová řešení mají využívat holistický přístup k prevenci, managementu, podpůrným službám, sociálnímu a socio-ekonomickému prostředí. Hlavním cílem programu je zvýšit kvalitu života starších lidí a posílit průmyslovou základnu v Evropě s využitím ICT. Motivací této aktivity je demografický vývoj a stárnutí v Evropě, což neimplikuje pouze výzvy, ale také příležitosti pro občany, systémy sociální a zdravotní péče a pro průmysl a evropský trh.²⁶

„Díky technologiím **asistovaného žití v domácím prostředí (AAL)** jsou ICT dostupné každému. Bude posílen **společný program** EU a členských států zaměřený na asistované žití, jakož i související pokročilý výzkum a aplikace jako „telecare“ (tísňové volání) a on-line podpora sociálních služeb, aby byla zahrnuta certifikace pečovatelů (tj. aby pečovatelé mohli poskytnout přístup k informačním službám osobám, které by jinak měly ztížené možnosti využití internetu) a aby byly zavedeny nové způsoby, jak využít ICT ve prospěch nejzranitelnějších členů společnosti. Díky tomuto programu umožní digitální společnost nezávislejší a důstojnější život osobám slabým nebo trpícím chronickými obtížemi a osobám s postižením. Asistované žití podpoří inovaci a řešení na bázi ICT ve stěžejních oblastech, jako je předcházení pádu (které se týká více než jedné třetiny osob nad 65 let) a podpora osob s demencí (týká se více než 7 milionů osob v EU), přičemž cílem je do roku 2015 zdvojnásobit počet realizovaných projektů nezávislého žití pro starší osoby.“²⁷

Program AAL byl vyhlášen od roku 2008, však bez účasti České republiky, která patří k minimálnímu počtu členů EU, která se do tohoto mezinárodního projektu nezapojila a až do období 2013 řešila využití informačních komunikačních technologií v rámci vlastních národních programů, obvykle spadajících do gesce Ministerstva práce a sociálních věcí, přičemž tak nemohla využít prostředků z fondů EU na tyto účely. V roce 2014, konkrétně k 31. prosinci, pak byl vládou České republiky schválena Ministerstvem práce a sociálních věcí předložená aktualizovaná verze Národního akčního plánu podporujícího pozitivní stárnutí pro období 2013 až 2017, který vytyčil jako jeden ze svých strategických cílů projednat možné zapojení České republiky do

---

²⁶ *Koncepce rozvoje technologií a služeb asistovaného života pro seniory*. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

²⁷ Viz poznámka 24

programu AAL. Konkrétní záměr pak má být projednán Radou pro výzkum a inovaci v období let 2015 až 2016.²⁸

3.4 Bezpečnost digitální veřejné správy

Jedním z klíčových témat v rámci Digitální agendy pro Evropu 2020 je také bezpečnost. Evropská komise nechala na počátku milénia zajistit výzkum zabývající se kybernetickou kriminalitou. Z poznatků pak vyvodila komise závěr, který zapracovala jako jeden ze stěžejných bodů Digitální agendy 2020. „Evropané se nezapojí do stále důmyslnějších činností v on-line prostředí, pokud se domnívají, že oni sami či jejich děti se na síť nemohou plně spolehnout.“²⁹

Jelikož digitální prostor vytváří ideální podhoubí pro nejrůznější formy trestních činností, je třeba se zaměřit na možnosti jejich eliminace. Problém digitálního prostředí je, že subjekt provádějící trestnou činnost bývá leckdy velice složitě odhalován a často dokonce nedojde k jeho odhalení vůbec. Je tedy třeba v digitálním prostředí, jež má propojit Evropské státy v jeden celek, nastolit bezpečnostní opatření, která předejdou možným útokům a pomohou snadno identifikovat potencionálního útočníka.

Evropská komise k problematice bezpečnosti a kyberkriminality doplňuje: „Zvýšený počet databází a nových technologií, které umožňují dálkovou kontrolu jedinců, zároveň představuje nové úkoly pro ochranu evropských základních práv v oblasti osobních údajů a soukromí. Internet se stal pro jednotlivce i celkovou evropskou ekonomiku natolik důležitou informační infrastrukturou, že je třeba zajistit odolnost a bezpečnost našich systémů a sítí ICT vůči všem druhům nových hrozeb.“³⁰

Z této věci lze snadno dedukovat, že pokud běžný uživatel PC nevyužívá internetových služeb v běžné soukromé sféře, ať už mluvíme o on-line trzích a podobně z důvodu obav z bezpečí a ochrany nejen osobních údajů, pak nebude

---

²⁸ *Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017*. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, 2013.

²⁹ *Digitální program pro Evropu- KOM//2010/245/.*: Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému Hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů. Brusel, 2010.

³⁰ Viz poznámka 29

využívat ani služeb v rámci digitální veřejné správy. Evropská unie si je proto vědoma, že má-li se procentuálně zvýšit počet těch, kteří budou využívat služeb přes internet a podpoří tím nejen růst ekonomiky, ale stanou se novými příznivci snadné on-line komunikace, pak je zapotřebí dát směrem k veřejnosti jasný signál, kterým se ustanoví, že Evropské unii není lhostejná problematika kyberbezpečnosti a je tedy ochotna řadou nařízeních a norem stabilizovat a chránit využívání digitálních zdrojů.

Pokud se má v Evropě stát on-line trh typickým prostředím k obchodním transakcím a s ním spojený ekonomický růst v této oblasti, pak je třeba pečlivě sledovat poskytovatele on-line služeb a sankcionovat případně ty, kteří nedodržují základní pravidla zakotvená v právních systémech jednotlivých členských zemí. V rámci Digitální agendy proto evropská unie apeluje na transparentnost informací o poskytovatelích on-line služeb.

Dne 25. října 2011 tak vydala Evropská unie Směrnicí Evropského parlamentu a Rady č. 2011/83/EU o právech spotřebitelů a vyzvala členské státy k okamžité implementaci. Touto směrnicí bylo dosaženo základních pravidel při nákupech hmotných produktů on-line. Evropská unie si však byla vědoma, že je třeba zabezpečit i nákupy nehmotných – pouze digitálních – produktů.

„Komise se však bude zabývat i tím, jak zlepšit práva spotřebitelů při nákupu digitálních produktů. Přeshraniční on-line transakce lze rovněž zjednodušit zvýšenou soudržností evropského smluvního práva na základě vysoké úrovně ochrany spotřebitelů. V rámci celé EU komise rovněž zahájí plnění strategie ke zlepšení systémů alternativního řešení sporů, navrhne celounijní on-line nástroj pro řešení sporů v elektronickém obchodu a zdokonalí přístup k justici on-line. Vedle toho by mohla být zlepšena srovnatelnost spotřebních cen (např. pomocí referenčního srovnávání, testování produktů či internetových stránek porovnávajících ceny), čímž by se podnítila hospodářská soutěž a posílila ochrana spotřebitele.“³¹

Pokud již tedy Evropa nechce pokulhávat v internetovém světě za USA a Asii, pak je třeba zcela razantně a bez výjimky trestat kybernetické trestné činnosti stejně tak důsledně jako ve světě reálném běžné trestné činy. Jedině tak budou moci být

---

³¹ Viz poznámka 29

inovovány moderní elektronické systémy související s veřejnou správou, jako je elektronické bankovníctví a elektronické zdravotnictví, kde je řádná ochrana a prevence jediným předpokladem pro jejich fungování a celoplošné využívání.

Bezpečnost v internetovém prostředí musí být prioritní nejen pro politické orgány, ale musí sdružovat také veřejnost a učinit z této problematiky společný veřejný zájem. Využívání digitálních zdrojů se navíc týká všech věkových kategorií. Především děti se v dnešní době dostávají do styku s internetem daleko dříve, než tomu bylo na počátku 21. století. Jedním z klíčových bodů Digitální agendy je tedy i spolupráce při ochraně dětí a mládeže. „Například k boji proti sexuálnímu zneužívání a dětské pornografii je možné vytvořit platformy varování na vnitrostátní úrovni i na úrovni EU a zároveň přijímat opatření s cílem odstranit škodlivý obsah a zabránit jeho sledování. Nezbytné jsou také vzdělávací činnosti a osvětové kampaně pro širší veřejnost. V tomto ohledu může EU a členské státy vynaložit větší úsilí a například v rámci Programu pro bezpečnější internet poskytovat informace a vzdělání dětem a rodinám o bezpečnosti na internetu a rovněž studovat, jaký dopad má používání digitálních technologií na děti. Je také třeba povzbudit průmysl k tomu, aby vyvíjel a prováděl samoregulační systémy, zvláště co se týče ochrany nezletilých, kteří využívají jeho služeb.“³²

Jelikož bezpečnost a kybernetická kriminalita představují rozsáhlé téma, pro jehož řešení je třeba dalekosáhlejší analýzy, zveřejnila Evropská komise dvě sdělení zabývající se touto problematikou pod čísly KOM/2009/149 a KOM/2010/171. Obě sdělení reagují na tak zvaný **Stockholmský program - otevřená a bezpečná Evropa, která slouží svým občanům a chrání je**³³, který stanovil priority evropské unie v oblasti práva, svobody a bezpečnosti pro období 2010 – 2014.

Digitální agenda pro Evropu 2020 počítá s propracování infrastruktury sítí agentur, které budou monitorovat internetové prostředí a budou moci poskytovat poradenství, informace a včasné varování k možným útokům. Ať už mluvíme o CERT (Computer Emergency Response Team) neboli o skupině informačně komunikačních expertů,

---

³² *Digitální program pro Evropu- KOM//2010/245/.*: Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému Hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů. Brusel, 2010.

³³ *Stockholmský program - KOM/2010/171*: Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému Hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů. Brusel, 2010.

která výše jmenované služby poskytuje, nebo o znovuoobnovené Evropské agentuře pro bezpečnost sítí a informací (ENISA).

Odprostíme-li se od soukromoprávního využití internetu, pak Digitální agenda 2020 přichází s dalším inovativním prvkem, který pro fungování veřejnoprávních systémů nezbytný. „Evropa také potřebuje strategii správy identit, zvláště pro bezpečné a účinné služby elektronické veřejné správy.“³⁴

3.5 Elektronická identifikace jako stěžejný bod Digitální agendy 2020

Přestože většina států aktivně buduje e-government a snaží se, aby byl odrazem potřeb občanů, stojí do budoucna před jednotlivými státy řada překážek a nutných inovací, které budou směřovat ke zlepšení a k rozšíření služeb v rámci elektronické komunikace s veřejnou správou.

Evropská komise ve strategii Digitální agendy upozornila na několik faktů, které je třeba cíleně řešit.

1. Jak již bylo uvedeno výše, je třeba zajistit přístup k rychlému a superrychlému internetu a to ve všech oblastech a pro všechny občany Evropské unie.
2. Dalším bodem je zabezpečit plošnou ochranu na internetu a zabezpečit trestání kybernetických trestních činností na úrovni srovnatelné s reálným světem.
3. V rámci bezpečnosti je třeba provádět širokou osvětu a zabezpečovat informovanost o možných hrozbách a těmto hrozbám umět předcházet.
4. Nezbytnou podmínkou je mimo jiné také vzdělávání v oblasti informačních komunikačních technologií. Hospodářství EU trpí nedostatkem odborníků v oboru ICT. Podle odhadů Evropské komise z roku 2010 by do roku 2015 Evropě mohli chybět kvalifikovaní pracovníci ICT až pro 700 000 pracovních míst.
5. Na rozdíl od USA a některých zemí Asie je podpora a výzkum v oblasti informačních komunikačních technologií malá a v jednotlivých zemích navíc rozdílná. Je tedy nezbytné přesvědčit nejen veřejné instituce k podpoře

---

³⁴ *Digitální program pro Evropu- KOM//2010/245/.*: Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému Hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů. Brusel, 2010.

nových technologií, ale je zapotřebí také zapojit soukromý sektor a přesvědčit soukromé investory o širokém (nejen ekonomickém) potenciálu tohoto cíle.³⁵

„Většina **veřejných služeb on-line nefunguje přes hranice**, což je na újmu mobility podniků a občanů.“³⁶

Členské státy se při projektování e-governmentu orientovaly pouze tuzemsky, což je protiklad orientace na jednotný trh. Pro lepší fungování nejen obchodu by proto měly státy zabezpečit komunikaci s veřejnými institucemi i mimo hranice vlastního státu.

„Evropa proto potřebuje zlepšit správní spolupráci, aby bylo možné vyvinout a provozovat veřejné služby on-line bez ohledu na hranice. To zahrnuje spuštění funkčního elektronického zadávání veřejných zakázek, jakož i služeb pro praktickou elektronickou identifikaci a ověřování pravosti přes hranice (včetně vzájemného uznávání stupňů zabezpečení pro ověřování pravosti.)“³⁷

Takzvaná elektronická identifikace by fakticky rozpustila hranice členských států. Umožnilo by to nejen občanům, ale také samotným úřadům kontrolu, nejen co se správních řízení týče.

Takzvané přeshraniční služby e-governmentu byly hlavním tématem konference, která proběhla 17. a 18. listopadu v Polské Poznani. „Jejich rozvoj má přispět k vybudování tzv. jednotného digitálního trhu a umožnit občanům i podnikatelům, aby mohli využívat on-line služby veřejné správy spojené např. se studiem, prací či správou firmy odkudkoliv z Evropy.“³⁸

Pro elektronickou identifikaci je však třeba vytvořit aparát, pomocí kterého bude elektronickou identifikace provádět. V tiskové zprávě z roku 2011 Ministerstva vnitra: „Elektronické občanské průkazy, které se v Česku začnou vydávat od ledna příštího roku, by tak např. mohl použít k založení firmy ve Slovinsku přes tamní internetový portál veřejné správy jak občan Slovinska, tak České republiky. Jde o další příklad

---

³⁵ Viz poznámka 34

^{36 36} Viz poznámka 33

³⁸ Elektronické občanské průkazy umožní přístup k online službám v celé EU. *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. Praha [cit. 2015-12-28]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/elektronicke-obcanske-prukazy-umozni-pristup-k-online-sluzbam-v-cele-eu.aspx>

toho, že projekty e-governmentu nepřinášejí výhody jen občanům ve vlastní zemi, ale také boří virtuální hranice mezi státy.“³⁹

Od počátku roku 2012 tak spustila Česká republika oficiální vydávání elektronických občanských průkazů. Avšak až v roce 2014 vydala Evropská unie ve svém oficiálním Úředním věstníku nařízení o eIDAS - Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 ze dne 23. července 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES. „První návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu vydala Evropská komise dne 4. června 2012. Toto nařízení patří, jakožto jedno z klíčových opatření Aktu o jednotném trhu mezi nejvýznamnější iniciativy v oblasti budování jednotného digitálního trhu a má za cíl zvýšit důvěryhodnost elektronických transakcí v rámci vnitřního trhu EU. Komise zde navazuje na úkoly vytyčené v Digitální agendě pro Evropu. Vzhledem ke zvolené právní formě, bude nařízení přímo aplikovatelné ve všech členských státech EU a bude tím zrušena stávající směrnice o elektronickém podpisu 1999/93/ES.“⁴⁰ V rámci tohoto nařízení tak dochází ke zcela novému pohledu na služby v e-governmentu. Zatím co do té doby bylo v primárním pohledu řešení elektronických podpisů, nové nařízení otevírá daleko širší škálu možností služeb. Evropská unie tak nastolila zcela novou představu o fungování e-governmentu a položila základní cíl pro moderní veřejnou správu. Cílem nařízení je motivovat účastníky veřejného sektoru, aby se nebáli nové moderní on-line služby využívat.

Nařízení vešlo v platnost pro všechny členské státy 17. září 2014 a je použitelné od 1. července 2016. Vzhledem k náročnosti celého procesu zavádění a k celkovému přizpůsobení členských států, bude toto nařízení nabývat účinnosti postupně v období let 2016 – 2018.

---

³⁹ Viz poznámka 36

⁴⁰ *Nařízení eIDAS bylo dne 28. srpna 2014 zveřejněno v Úředním věstníku EU. Ministerstvo vnitra ČR [online]. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2014 [cit. 2016-04-01]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/elektronicky-podpis-dokumenty-narizeni-eidas-bylo-dne-28-srpna-2014-zverejneno-v-urednim-vestniku-eu.aspx?q=Y2hudW09Mw%3d%3d>*

3.5.1 eIDAS a jeho klíčové oblasti

Odbor e-governmentu Ministerstva vnitra vytvořil na základě uveřejnění nového evropského nařízení 910/2014 odborný článek⁴¹, ve kterém jsou představeny základy eIDAS. Jak ale přeložit doslovně samotnou zkratku? eIDAS - v originálním znění electronic Identification and Authentication Services - představuje na jedné straně elektronickou identifikaci a na druhé straně elektronické služby. Prvním milníkem je tedy identifikace uživatele jako taková a druhým jsou služby s identifikací spojené, které budou moci občané využívat. Elektronickou identifikaci tak mají podpořit i k ní dostupné služby, které rozpustí další pomyslnou bariéru v pohybu a svobodné činnosti občanů členských států EU.

Elektronická identifikace

„Nařízení stanovuje povinnost uznávat určité prostředky pro elektronickou identifikaci pro přístup k on-line službám poskytovaným veřejným sektorem, které byly vydány v jiném členském státu EU, než ve kterém je usazen samotný poskytovatel on-line služby.“⁴² Pod elektronickou evidencí si lze představit velkou škálu forem, kterými lze požadavek na elektronickou identifikaci realizovat. Mohou to být elektronické certifikáty, nebo právě čipové identifikační karty, tedy občanské průkazy se speciálním čipem. Aby takovéto formy nebo prostředky pro elektronickou identifikaci osob byly povinně uznávány, je třeba splnit jejich určité nároky z hlediska bezpečnosti. Mělo by být jasně prokazatelné, že osoba, která se přihlašuje, je skutečně onou osobou, jež se přihlašuje a nejedná se tak o někoho jiného. Tím se dostáváme do komplikace s určením, co přesně bude považováno za důvěryhodné. Evropská unie proto vytvořila řadu prováděcích aktů, kde jsou stupně důvěry definovány. Evropská unie si klade minimální stupeň důvěry jako **značný** nebo **vysoký**. Laicky řečeno, pokud stát zvolí stupeň důvěry nízkou, pod kterou si můžeme představit klasický případ přihlašování pod uživatelským jménem a heslem, pak poskytovatel může uznat „zahraniční“ prostředek pro elektronickou identifikaci, odpadá však již povinnost

---

⁴¹ Viz poznámka 39

⁴² Viz poznámka 38

povinného uznávání. Na podzim roku 2015 proto Evropská komise vydala řadu prováděcích rozhodnutí: „ Již zanedlouho bude tedy možné využívat elektronickou identifikaci při přístupu k on-line službám, jež jsou poskytovány veřejným sektorem přeshraničně. Například bude možné se on-line přihlásit na zahraniční univerzitu, vyplnit daňové přiznání v jiném členském státu a vyřídit nezbytné formality týkající se práce, bydlení a pobírání důchodu kdekoliv na území EU. Podnikatelům bude umožněno například se přihlásit elektronicky do výběrového řízení na zakázky v celé EU.“⁴³

Elektronická služba

Hovoříme-li o druhé klíčové oblasti eIDAS, pak hovoříme o elektronických službách, které jsou zpravidla prováděny za úplatu, a které spočívají:

- ve vytváření, ověřování shody a ověřování platnosti elektronických podpisů, elektronických pečetí nebo elektronických časových razítek, služeb elektronického doporučeného doručování a certifikátů souvisejících s těmito službami nebo
- ve vytváření, ověřování shody a ověřování platnosti certifikátů pro autentizaci internetových stránek nebo
- v uchovávání elektronických podpisů, pečetí nebo certifikátů souvisejících s těmito službami.

Hovoříme tedy o službách, které již v běžné praxi fungují. Avšak eIDAS počítá i se službami, které doposud nebyly typické pro náš tuzemský e-government, ale které jsou v jiných státech Evropské unie již zcela běžné. V první řadě zmíním výše uvedenou elektronickou pečeť, která má řadu shodných znaků s naší českou obdobou - elektronickou značkou, avšak nejedná se o totožný produkt.

Jak by tedy měl vypadat důvěryhodný dokument právnické osoby, demonstruje Ministerstvo vnitra na následujícím příkladu. Dokument by měl obsahovat:

- elektronický podpis, který zaručuje identitu fyzické osoby, jež dokumenty podepisuje;

---

⁴³ Viz poznámka 38

- elektronickou pečeť zaručující identitu právnické osoby;
- elektronické časové razítko zaručující existenci daného dokumentu v čase a jeho neměnnost.

Jednou z dalších služeb, kterou zavádí eIDAS je elektronické doporučené doručování, kdy u dat odeslaných a přijatých prostřednictvím kvalifikované služby elektronického doporučeného doručování platí domněnka integrity dat, odeslání těchto dat identifikovaným odesílatelem, jejich přijetí identifikovaným příjemcem a správnosti data a času odeslání a přijetí.⁴⁴

Nařízení Evropské unie tedy potírá následujících oblastí:

1. důvěryhodná elektronická identita fyzické osoby
2. důvěryhodný podpis zaručující integritu a vazbu na identitu fyzické osoby
3. důvěryhodná značka zajišťující integritu a vazbu na právnickou osobu
4. důvěryhodné časové razítko zajišťující integritu a vazbu na čas
5. důvěryhodná služba elektronického doporučeného doručování zajišťující integritu a vazbu na odesílatele, příjemce a čas odeslání a přijetí
6. důvěryhodný dokument se zaručenou integritou
7. důvěryhodnost webových stránek s vazbou na provozovatele.

Implementace nařízení 910/2014 si samo o sobě tedy žádá legislativní změny v rámci e-governmentu a změny v již existujících informačních systémech veřejné správy. Tím má být podpořena strategie vytváření elektronických identifikací osob nejen v tuzemsku, ale v rámci celé Evropské unie, případně v rámci zainteresovaných států mimo Evropskou unii. „V České republice bude nezbytné doplnit e-government specializovanými systémy zprostředkovávajícími rozhraní pro propojení s obdobnými systémy v dalších členských zemích Evropské unie.“⁴⁵

---

⁴⁴ Viz poznámka 38

⁴⁵ *Nařízení eIDAS bylo dne 28. srpna 2014 zveřejněno v Úředním věstníku EU.* Ministerstvo vnitra ČR [online]. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2014 [cit. 2016-04-01]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/elektronicky-podpis-dokumenty-narizeni-eidas-bylo-dne-28-srpna-2014-zverejneno-v-urednim-vestniku-eu.aspx?q=Y2hudW09Mw%3d%3d>

3.6 Výzkum a inovace ICT

Digitální agenda musí pro svoji funkčnost splňovat nejen legislativní a technické parametry a přinášet tak obyvatelům Evropy jednoduché a časově nenáročné služby v oblasti obchodu a veřejné správy. Důležitou součástí pro ideální fungování digitální správy je mimo jiné také výzkum a inovace. Oproti významnému partnerovi – Spojeným státům je v Evropě trend podpory výzkumu v oblasti komunikačních technologií stále malý. Aby se tedy mohly vyvíjet služby spojené s digitální správou, je třeba zajistit funkčnost a neustálou modernizaci informačně komunikačních technologií. Spojené státy však nejsou jedinou konkurencí, která na rozdíl od Evropy investuje do výzkumu ICT. Každý si povšimne masivního rozvoje ICT i v asijském prostředí. Evropa přitom investuje v průměru 5,5 mld. eur do výzkumu, což daleko méně než USA. Pokud má být Evropa konkurenceschopná a má-li zabezpečit moderní fungování veřejné správy napříč státy Evropské unie, pak je třeba myslet i na investice v tomto velice dynamickém digitálním odvětví. Právě výzkum a inovace pomohou Evropě držet krok s ostatními mimo evropskými státy.⁴⁶

Větší podpora výzkumu zároveň ekonomicky pomůže i podnikům a firmám, které se v oblasti ICT pohybují. „Roztříštěnost trhu a rozptýlené finanční prostředky pro tvůrce inovací jsou faktory, které omezují růst a vývoj inovativních podniků v oblasti ICT, zvláště z řad malých a středních podniků.“⁴⁷ Členské státy, a především postkomunistické státy, zatím stále pomalu využívají možnosti vypisovat na veřejné výzkumy ICT veřejné zakázky. Sama veřejnost navíc necítí potřeby spjaté s výzkumem ICT, přesto, že se jedná o velice významnou a do budoucna i nadále důležitou oblast. Jedním z důvodů by proto mělo být sjednocení soukromé i veřejné sféry a společné diskuse a fóra k dané situaci. Jednou z hlavních slabin je pomalé zavádění ICT systémů do chodu veřejné správy a minimální komunikace se orgány vytvářejících inovativní ICT prvky. To vede jednak k nedostatečnému povědomí o nových potřebách v oblasti veřejných služeb, jednak k přehlížení technických inovací,

---

⁴⁶ *Digitální program pro Evropu- KOM//2010/245/.*: Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému Hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů. Brusel, 2010.

⁴⁷ Viz poznámka 44

a také ke slabému propojení programů výzkumu, vývoje a inovací se zadáváním veřejných zakázek.⁴⁸

„Evropa si uvědomuje důležitost dobré pozice na poli informačních technologií. Sama Evropská komise proto vydala již v roce 2009 sdělení, ve kterém vyzdvihuje nutnost zapojení Evropy do výzkumu a vývoje. „Ekonomiky, které určují směr a tempo změn v oblasti ICT, budou z vývoje ICT těžit nejvíce.“⁴⁹

Bezesporu napadne každého otázka, jak je možné, že Evropa zaostává za jinými světovými konkurenty. Je pravdou, že se v Evropě nachází řada významných softwarových firem. Problém definuje Komise ve svém sdělení, kde uvádí pomalý růst těchto podniků. Navíc samy firmy mají menší potenciál proniknout na celosvětové trhy. Investice do výzkumu jsou v porovnání s ostatními ICT vyspělými zeměmi také daleko menší. Problém však má své základy již v nedostatku odborníků. Pro studenty technických předmětů zatím stále bývá atraktivnější USA a v poslední době také Asie. „Evropa má v oblasti ICT poměrně málo světově uznávaných pólů excelence. To ovlivňuje přitažlivost Evropy pro žáky, studenty a výzkumníky, a také pro soukromé investice. Samotná Kalifornie přitáhne dvakrát tolik rizikového kapitálu jako celá Evropa.“⁵⁰

Pro ICT je samozřejmostí internet jako takový. To již zde bylo několikrát zdůrazněno. Evropská komise vytyčila jako jeden z hlavních cílů, stát se leaderem v budování internetu budoucnosti. Z toho plyne i nutnost zabezpečit rychlý internet do každé evropské domácnosti.

3.7 Shrnutí Digitální agendy pro Evropu 2020

Ve výše uvedených bodech je shrnuta základní stavební kostra pro digitalizaci v členských státech Evropské unie. Evropská komise si díky agendě klade za cíl povýšit digitalizaci na vyšší úroveň. Má-li se tak stát, je zapotřebí, aby jednotlivé

---

⁴⁸ *Strategie pro výzkum, vývoj a inovace v oblasti ICT v Evropě: Zvyšujeme laťku - KOM/2009/116/.*: Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému Hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů. Brusel, 2009.

⁴⁹ Viz poznámka 47

⁵⁰ Viz poznámka 47

státy EU implementovali Digitální agendu pro Evropu 2020 do svých interních legislativně praktických struktur. Cíle agendy lze shrnout do několika jednoduchých bodů. Evropa se musí znovu dostat na konkurenceschopnou úroveň ostatních vedoucích světových států. To se může stát pouze za předpokladu celkové digitální osvěty, zavedením moderního superrychlého internetu do všech koutů členských států, podporou výzkumu a rozvoje technologií, zajištěním bezpečného internetového prostředí, ve kterém se budou střetávat jak sféry soukromé, tak ty veřejné. Pokud se má Evropská unie stát znovu moderním celkem, v rámci něhož snadněji překoná ekonomickou depresi, je zapotřebí i v digitálním světě mazat hranice jednotlivých států a přitom zabezpečit kontrolu pohybu po internetu. Rozhýbat přeshraniční obchod po internetu a umožnit všem ekonomickým subjektům, aby z jakéhokoli místa mohli veškeré problémy snadno a rychle řešit. Digitální agenda nesmí být průlomová nejen pro novou generaci mladých. Musí být zvládnutelná napříč sociálním spektrem a musí být dostupná jak mladým, tak lidem v produktivním věku, seniorům i lidem s určitým (ať už fyzickým či duševním) znevýhodněním. Musí být dostupná bez rozdílu finančních prostředků a musí fungovat napříč nejrůznějšími technickými systémy. V době moderních technologií to tedy znamená, že nejen díky počítači, ale také díky chytrým mobilním telefonům a dalším zařízením bez rozdílu softwarových podpor, bude veřejná správa vždy dostupná. Tím bude vytvořena zcela bezbariérová, moderní a funkční veřejná správa, ve které bude každý uživatel přesně identifikovatelný.

Samotná veřejná správa by se měla digitalizovat ve všech jejích oblastech. Laicky řečeno, nemělo by se jednat pouze o úředničinu, ale všechny státní a samosprávné orgány s delegovanou pravomocí výkonu státní moci, by měli být pomocí internetu přístupné a měli nabízet digitální služby tak, aby se odbourala nutnost fyzické návštěvy samotné instituce. Tuto ideu lze demonstrovat například na projektech typu eHealth, který má v budoucnu sloužit jako dálkový přístup pacienta do svého spisu. A stát by se měl cíleně orientovat na vytváření těchto digitálních uživatelských prostředí, které pomohou občanovi při řešení jakýchkoli životních situací.

Digitalizace má vést také k větší kooperaci soukromého a veřejného sektoru, k výměně informací a jejich možným oboustranným využitím. A právě činnost veřejných institucí by měla pomáhat i soukromému sektoru, který bude těžit

z informací a výsledků prací veřejného sektoru a bude je transformovat k vlastním ekonomicky pozitivním výsledkům.

4 STRATEGICKÝ RÁMEC ROZVOJE VEŘEJNÉ SPRÁVY ČR PRO OBDOBÍ 2014 – 2020

Na následujících stránkách bude představen Strategický rámec rozvoje veřejné správy pro období 2014 – 2020⁵¹ v ČR, kontext jeho vzniku a následně veškeré body, které jsou v této strategii stěžejní agendou pro modernizaci veřejné správy. Po detailní deskripci české strategie pak bude následovat srovnání s Německou modernizací veřejné správy a implementací Digitální agendy. Cílem by mělo být odhalit odlišnosti v postupech budování moderní správy a případná aplikace existujících řešení ve Spolkové republice Německo do našeho českého systému veřejné správy.

Strategický rozvojový dokument schválila vláda České republiky na podzim roku 2014. V té době již hovoříme o vládě Bohuslava Sobotky. Strategii připravilo Ministerstvo vnitra, které je samotným gestorem e-governmentu a do jehož kompetencí spadá problematika veřejné správy i samosprávy. Samo Ministerstvo vnitra je tak klíčovou institucí, která ve spolupráci s Úřadem vlády a dalšími vybranými ministerstvy nese odpovědnost za implementaci vypracovaného strategického rámce.

Česká republika si ukládá splnění strategie rozvoje správy do roku 2020. Jedná se tak o nejaktuálnější strategický dokument rozvoj veřejné správy, který v naší zemi platí, a který se tak stává určujícím základem pro rozvoj našeho tuzemského e-governmentu a celé veřejné správy jako takové. Popisuje činnosti a úkoly, které si Česká republika vytyčila, a k nimž se v návaznosti na Digitální agendu pro Evropu 2020 zavázala.

---

⁵¹ *Strategický rámec rozvoje veřejné správy pro období 2014 -2020* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2014 [cit. 2016-04-01]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/strategicky-ramec-rozvoje.aspx>

4.1 Vývoj veřejné správy a důvody vzniku strategického dokumentu a předcházející strategické dokumenty

Historický kontext

Po vzniku samostatné České republiky převzalo Ministerstvo vnitra roli garanta reformy veřejné správy. Jednalo se tak o logický krok, který následoval po pádu komunistického režimu a po rozpadu Československé federativní republiky. V nejdůležitějším právním dokumentu, tedy v ústavě České republiky, je ustanoven základ pro vznik samosprávných celků. Tím se předzvěstilo, že veřejná správa v České republice bude stát na dvou samostatných pilířích a tudíž dojde k jejímu rozdělení na státní správu a samosprávu. Postupně tak dochází k delegaci určitého stupně státní moci na samosprávné celky. Samotné samosprávné celky se pak od roku 2000 ukotvují na kraje a obce, přičemž samotné obce jsou rozděleny do tří stupňů, podle míry pravomocí, tedy delegované státní moci. V roce 2003 oficiálně končí statut okresních úřadů. Touto územní reformou tak došlo k ukotvení struktury veřejné správy⁵².

E-government v České republice

Česká republika po vstupu do Evropské unie v roce 2004 se začínala postupně připravovat na významné změny v oblasti veřejné správy. Hlavní událostí pak bylo vytvoření projektu eGon v roce 2006, který se stal jakýmsi symbolem pro digitalizaci správy. E-government tedy představuje transformaci správy věcí veřejných z analogové do elektronické podoby. E-government představuje různé úkoly zabývající se elektronizací výkonu činnosti veřejné správy.⁵³ Cílem e-governmentu je vytvoření přátelského, dostupného, efektivního, rychlého a levného prostředí veřejné správy. Postupně tak dochází k odbourávání přetížené papírové byrokracie napříč nejrozličnějšími sektory veřejné správy. Díky e-governmentu se má stát správa věcí veřejných jednoduchou záležitostí, která bude občanům sloužit z jakéhokoli místa v zemi. Ministerstvo vnitra ve své roli gestora zahájilo projektování celého e-

---

⁵² *Veřejná správa v České republice*. 2., rozš. vyd. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, Úsek pro reformu veřejné správy, 2005. ISBN 80-239-4709-5.

⁵³ MATES, Pavel a Vladimír SMEJKAL. *E-government v českém právu*. Praha, 2006. ISBN 8072016148.

governmentu. Byl vytvořen odbor architekta e-governmentu a byly vytvořeny základní pilíře. Budování samotných pilířů pak probíhalo v rámci Smart Administration, což je celounijní strategie. Sama Česká republika se zavázala k vytvoření e-governmentu, jako jednoho ze základních požadavků Evropské unie. Kvalitní veřejná správa a služby zvyšují konkurenceschopnost české ekonomiky a kvalitu života občanů ČR.⁵⁴

Samotné budování e-governmentu je samozřejmě velice nákladné. Evropská unie proto v rámci své kohezní politiky vyčlenila nemalé finanční prostředky pro členské státy a to nejen pro období 2007-2013. Od počátku nového programového období mohou znovu členské státy žádat o prostředky na další rozvoj e-governmentu. Evropská unie si totiž v rámci své strategie 2020 určila jako jeden ze stěžejních pilířů právě onu digitalizaci. Jen díky ní vidí možnosti zlepšení evropských ekonomik. E-government je nezbytný nejen pro veřejný, ale také pro soukromý sektor.⁵⁵

➤ Czech POINT

V České republice je za první pilíř českého e-governmentu považován Czech POINT. „Český podací ověřovací informační národní terminál, tedy Czech POINT je projektem, který redukuje přílišnou byrokracii ve vztahu občan-veřejná správa. V současnosti musí občan navštívit několik úřadů k vyřízení jedné agendy. Czech POINT slouží jako asistované místo výkonu veřejné správy, umožňující komunikaci se státem prostřednictvím jednoho místa tak, aby obíhala data, ne občan.“⁵⁶ Czech POINT tak vytvořil jedno kontaktní místo, kde občané naleznou patřičné informace, jako výpisy z rejstříků, z katastru a podobně. Czech POINT má občanům ulehčit cestu na úřad, kdy určitou část záležitostí (jako výpisy z rejstříků, konverze dokumentů, úřední ověření listin a dokumentů, informace o správním řízení) může občan vyřídit na jednom místě.⁵⁷

---

⁵⁴ LECHNER, Tomáš. *E-government ve veřejné správě ČR*. Praha, 2013. Dizertační práce. VŠE. Vedoucí práce Doc. JUDr. Pavel Mates CSc.

⁵⁵ *Digitální program pro Evropu- KOM//2010/245/.*: Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému Hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů. Brusel, 2010.

⁵⁶ LIDINSKÝ, Vít. *E-government bezpečně*. Praha: Grada, 2008. ISBN 9788024724621.

⁵⁷ Co je Czech POINT. *Czech POINT* [online]. Praha [cit. 2015-12-31]. Dostupné z: <http://www.czechpoint.cz/web/?q=node/22>

➤ **Zákon o e-governmentu a Datové schránky**

Rok 2008 byl pro e-government stěžejním. Parlament schválil zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů. Samotnému zákonu se přezdívá zákon o e-governmentu a znamenal průlom v elektronické komunikaci nejen ve vztahu občan $\leftrightarrow$ úřad, ale také mezi úřady jako takovými. Aby však takováto komunikace mohla probíhat, je zapotřebí vytvořit schopný nástroj, který bude pro tyto účely sloužit. Tím nástrojem se staly datové schránky neboli úložiště. Jedná se o prokazatelné doručování elektronickou formou, kdy je státem garantován odesílatel a příjemce. Tento garantovaný způsob elektronické komunikace je stejně průkazný a má stejné právní účinky jako listinná forma písemností odeslána doporučeně pomocí poštovních služeb. Součástí zákona o e-governmentu je také konverze dokumentů z analogové do elektronické podoby a obráceně. Samotný zákon vešel v účinnost 1. července 2009. V témže roce pak byly oficiálně spuštěny Datové schránky.⁵⁸

➤ **Systém základních registrů**

Základní registry tvoří jeden ze základních pilířů e-governmentu. Musí splňovat a zajistit efektivní, bezpečnou a transparentní výměnu přesných a aktuálních tzv. referenčních údajů (informací), které jsou navíc vždy právně závazné a zaměřují se na čtyři základní oblasti: registr osob, registr obyvatel, registr územní identifikace, adres a nemovitostí a registr práv a povinností. Registry jsou tedy v podstatě databáze. Pro budování registrů vznikl zákon č. 111/2009 Sb., o základních registrech. Služby základních registrů byly do ostrého provozu puštěny až od 1. července 2012. Agendu základních registrů řídí Správa základních registrů, která zajišťuje kompletní provoz informačního systému základních registrů.⁵⁹

➤ **Komunikační infrastruktura veřejné správy – KIVS**

Samotná komunikační infrastruktura de facto znamená, že dojde k postupnému propojení – sjednocení jednotlivých datových linek veřejné správy do jedné linky. Jde o vytvoření jednotné datové sítě, která poskytne bezpečné připojení a vysoký standard

⁵⁸ *Zákon o eGovernmentu*. In: Ministerstvo vnitra České republiky [online]. 2010 [cit. 2012-01-20]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/ega-cili-zakon-oegovernmentu.aspx>.

⁵⁹ Správa základních registrů. *Správa základních registrů* [online]. Praha [cit. 2016-12-28]. Dostupné z: <http://www.szrcr.cz/co-jsou-to-zakladni-registry>

přenosu dat v rámci různých služeb s účastí komerčních poskytovatelů datových služeb podle rámcových podmínek.

Právě KIVS je pro e-government velice důležitou oblastí, bez které by celý proces digitalizace v podstatě ani nemohl probíhat. Dochází tak k výměně dat mezi institucemi veřejné správy a to je efektivní nejen z časového, ale také finančního hlediska.

Dle informací Ministerstva vnitra bylo v České republice 13. listopadu 2013 podepsáno Memorandum o společné spolupráci a koordinaci při zavádění, postupu, užívání, inovací a dalším rozvoji komunikačních infrastruktur na úrovni státní, krajské a lokální.⁶⁰

➤ Portál veřejné správy

Paradoxně je projekt Portálu veřejné správy nejstarším fungujícím projektem. V říjnu 2003 jej spustilo tehdejší Ministerstvo informatiky. Samotný portál prošel několika významnými etapami změn a za tu nejdůležitější lze považovat spuštění nového jednotného portálu, který v březnu 2012 spustilo Ministerstvo vnitra. Samotný Portál veřejné správy – www.portal.gov.cz je centrem pro občany i podnikatele, neboť právě v tomto poměrně přátelském webovém prostředí naleznou občané veškeré zákony, funguje zde přístup do veřejných základních registrů. „Portál je svým zaměřením určen pro širokou veřejnost, státní správu a samosprávu, státní i soukromé organizace včetně podnikatelů, živnostníků a cizinců. Tomuto dělení odpovídá i struktura nabízených informací. Portál je rozdělen na čtyři informační sekce pro občany, pro podnikatele, pro cizince a pro orgány veřejné správy.“⁶¹

---

⁶⁰ Komunikační infrastruktura veřejné správy a Centrální místo služeb. *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. Praha, 2014 [cit. 2016-1-20].

Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/komunikacni-infrastruktura-verejne-spravy-278660.aspx>

⁶¹ *Portál veřejné správy* [online]. In: . Ministerstvo vnitra ČR [cit. 2016-12-28]. Dostupné z:

<http://www.mvcr.cz/clanek/portal-verejne-spravy.aspx>

➤ Informační systémy veřejné správy - ISVS

Informační systémy veřejné správy byly ustanoveny zákonem č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy. Jedná se tedy o systémy, které slouží pro výkon veřejné správy. Veřejné orgány proto musí umět rozlišit mezi běžnými (pouze) provozními informačními systémy a mezi systémy veřejné správy. Provozní systémy určené pro interní chod instituce se totiž samy na výkonu veřejné správy nepodílejí. Nepřesahují k občanům. Právě rozlišení systémy na ty, které slouží přímo veřejné správě, a které již nikoli, bylo jedním ze stěžejních bodů zákona č. 365/2000 Sb. Zákon tedy přesně vytyčil definiční body pro informační systémy veřejné správy, které musí splňovat kritéria stanovená právními předpisy a technickými normami a mít platnou certifikaci. Tím je podmíněna kvalita fungování těchto systémů a kvalita dat.⁶²

Důvody vzniku strategického dokumentu

V této části se již budeme plně věnovat důvodům vzniku, které definuje přímo Strategický rámec rozvoje veřejné správy pro období 2014 – 2020.

Celou reformu veřejné správy můžeme koncepčně rozdělit na 3 pilíře.

- Reforma územní veřejné správy
- Reforma ústřední státní správy
- Modernizace a zefektivnění veřejné správy

První jmenovaný pilíř reformy byl fakticky dokončen zrušením okresních úřadů a nastolením systému dělby samosprávy na kraje a obce tří stupňů.

Druhý pilíř, který byl fakticky realizován současně spolu s prvním pilířem, hodnotí strategii jako částečně splněnou. Díky ukotvení principu samosprávy v ústavě ČR došlo k delegaci řady pravomocí státní moci na samosprávné orgány, které ji nyní vykonávají. Přesto i v realizaci druhé oblasti reformy došlo k jistým chybám. Pro snazší realizaci druhého pilíře, který navazoval na územní reformu veřejné správy pilíře prvního, došlo k vytvoření několika přechodných institutů (jako například veřejnoprávní smlouvy), které však přetrvávají dodnes. Proto nelze tento druhý pilíř

---

⁶² LIDINSKÝ, Vít. *E-government bezpečně*. Praha: Grada, 2008. ISBN 9788024724621.

považovat za kompletně splněný, neboť ony přechodné instituty zde mnohdy ještě dnes přebývají.

Největší problém však skýtá poslední pilíř, kde mělo dojít k modernizaci a odstranění bariér v sektoru veřejné správy, což se však nestalo, a naopak došlo k prohlubování nedostatků, které chtěla reforma původně řešit. Celý problém v oblasti modernizace a zefektivnění je neucelený proces. Ať už časové prodlevy, nebo neplošné zavádění inovativních prvků, zkrátka a dobře se veřejná správa modernizuje daleko pomaleji a neefektivně. Z toho důvodu tak nebyla značná část slabin odstraněna. Ba naopak došlo k prohloubení slabin a k vytvoření nových nedostatků. Leč se nejedná pouze o problém samotné České republiky, i tak se pohybujeme v horším cípu členských států, které mají problém s modernizací a restrukturalizací veřejného sektoru.

4.2 Předcházející strategie a jejich vliv na Strategický rámec vývoje veřejné správy pro období 2014 – 2020

Samotný strategický rámec reaguje i na předchozí dokumenty a strategie, které byly vytvořeny jako páteř pro vývoj veřejné správy. Významnou předcházející strategií je implementace Smart Administration. Celý název pak zní: **Efektivní veřejná správa a přátelské veřejné služby: Strategie realizace Smart Administration v období 2007– 2015**. Ministerstvo vnitra však popisuje samotnou strategii Smart Administration jako neúspěšnou, respektive nedokončenou. Strategie Smart Administration běžela od roku 2007 a v roce 2011 vyvstal požadavek na její průběžné hodnocení. Vznikla tak **Analýza aktuálního stavu veřejné správy**. Projevilo se, že sama strategie Smart Administration nefunguje jako zastřešující dokument pro vývoj veřejné správy a nepotírá tak všechny oblasti a slabiny veřejné správy jako celku. Navíc se jedná o strategii, která má stálé trvání a není tedy fakticky ukončena. Analýza z roku 2011 tak pouze odhalila věci, jež byly předem identifikovatelné, a tedy:

- Strategie Smart Administration zcela vypouští původní tři pilíře správní reformy
- Cílí pouze na budoucí reformní cíle digitální správy se zanedbáním dalších faktorů, jež veřejnou správu ovlivňují, jako je strukturalizace orgánů veřejné moci a územní faktory.

Analýza aktuálního stavu veřejné správy tedy musela vyhodnotit stav od počátku koncepce reformy, až po reálný stav v daném časovém období. Pole rozložení důležitostí se tedy změnilo a cíle reformy tak byly polarizovány. Přesto že se může jevit územní reforma, jako zdařilá, není tomu úplně tak. Některé nedostatky stále přetrvávají a ne ve všech oblastech se podařilo převést činnosti okresních úřadů na obce s rozšířenou působností. Naopak došlo v roce 2007 k přeorientaci na informační technologie a jejich rychlé zavádění. Jedním z důvodů, proč došlo k polarizaci cílů, byl možná také fakt, že bylo otevřeno zcela nové programové období v rámci strukturálních fondů EU a Česká republika tak mohla čerpat nemalé finanční prostředky na digitalizaci a modernizaci ICT technologií ve veřejné správě. Územní pilíř reformy se sice nezastavil, ale byl značně zpomalen. Analýza tak poukázala, že tento krok nebyl úspěšným, neboť i v rychlém překocení reformy na plnohodnotnou elektronizaci nelze od územního prvku reformy upustit. Občan stále nemá jasno, kde, kdo a jak jeho požadavek vyřídí a kam se má vůbec obrátit se svojí životní situací. Výsledkem analýzy bylo vytvoření dokumentu Koncepce dokončení reformy veřejné správy. Ten nastínil další kroky po výsledné analýze. Problémem však bylo, že daný dokument nebyl nikdy projednán a schválen vládou.

Následovala tedy úplná odmlka, která byla doprovázena pádem Nečasovy vlády v roce 2013. Teprve až po jmenování nové vlády Bohuslava Sobotky dostalo Ministerstvo vnitra znovu šanci vytvořit strategický dokument, který bude reagovat na předchozí reformní kroky a bude navazovat na zcela původní tři pilíře reformy. Bude rozvíjet vizi Smart Administration, a především bude implementovat novou Digitální agendu pro Evropu 2020, která do té doby nedostala patřičný prostor pro uskutečnění.

Strategický rámec rozvoje veřejné správy pro období 2014 – 2020 tedy vznikl za účelem zajištění kontinuity rozvoje veřejné správy a dalších potřebných kroků v oblasti rozvoje. Reaguje zároveň na nové programové období v rámci strukturálních a investičních evropských fondů a snaží se cílit koncepčně tak, aby tomuto období vyhovoval. Zároveň definuje nutné implementace a součinnost s evropskou legislativou, respektive s podmínkami Evropské komise. Sám Strategický rámec není úplně obvyklou strategií, neboť vzhledem ke stávající situaci a prodlevě navazuje a dále rozvíjí již existující dokumenty anebo je zaštiťuje. Strategický rámec neobsahuje

aktualizovanou analýzu stavu veřejné správy, která tak vznikne opět samostatně. K samotnému rámci navíc přibyla řada dalších dokumentů, které rozvíjejí základní myšlenku strategického rámce.

Vedle Strategického rámce tak existuje ještě samostatný plán implementace a další doplňující dokumenty k aktivitám a opatřením v rozvoji veřejné správy, které jsou všechny k nalezení na webových stránkách Ministerstva vnitra.

Je důležité vědět k jakým strategickým či analytickým dokumentům se Strategický rámec přimyká. Strategický rámec reaguje na tuzemskou i evropskou strategickou koncepci. Výše jsem uváděla, jako jeden z důležitých dokumentů **Analýzu aktuálního stavu veřejné správy** z roku 2011. Dalším jmenovaným dokumentem byla **strategie Smart Administration**. Tyto dokumenty sloužily jako podklad pro vytvoření Strategického rámce. V roce 2014 pak vláda projednala a schválila **Národní program reforem ČR 2014**. Jedná se o soubor opatření, která mají pomoci k oživení ekonomiky a především přispějí k plnění cílů Strategie Evropa 2020. Nutno zmínit, že již v roce 2015 přijala vláda znovu nový Národní program reforem ČR 2015, kde je v několika kapitolách detailně rozebrán plán pro efektivní veřejnou správu v návaznosti na strategii Evropa 2020.

„Na jednání Výboru pro Evropskou unii dne 27. dubna 2016 schválil vládní kabinet Národní program reforem České republiky 2016. Jedná se o soubor opatření, která mají zajistit dlouhodobý hospodářský růst a stabilní zaměstnanost.“⁶³

Z ekonomického hlediska se pak Strategický rámec opírá o **Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti České republiky pro období 2012 až 2020**. Významným dokumentem je samozřejmě také **Dohoda o partnerství**, která zastřešuje celé programové období 2014 – 2020. Jedná se o analytický souhrn všech aspektů pro čerpání České republiky v rámci Evropských strukturálních a investičních fondů. Díky tomu můžeme čerpat z balíku přidělených financí. Především pro veřejnou správu je

---

⁶³ Vláda schválila Národní program reforem ČR, soubor opatření, která mají zajistit dlouhodobý hospodářský růst a stabilní zaměstnanost. *Vláda České republiky* [online]. Praha, 2016 [cit. 2015-12-31].
Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/vlada-schvalila-narodni-program-reforem-cr--soubor-opatreni--ktera-maji-zajistit-dlouhodoby-hospodarsky-rust-a-stabilni-zamestnanost-143047/>

nezbytný Operační program zaměstnanost a Integrovaný regionální operační program. Právě tyto tři uvedené strategické dokumenty jsou Strategickému rámci nadřazeny a vytyčené body v nich budou naplněny realizací Strategického rámce. **Operační programy**, respektive jejich programové dokumenty pak napomohou samotné realizaci a naplnění Strategického rámce.

Samotný Strategický rámec v úvodu popisuje, jakým způsobem byly při tvorbě strategie reflektovány předchozí a současné strategie a dokumenty ovlivňující Strategický rámec. Hovoříme tedy o intervenci neboli vnějším zásahu do nějakého procesu za účelem ho ovlivnit. Intervence při vytváření Strategického rámce probíhala dvěma směry.

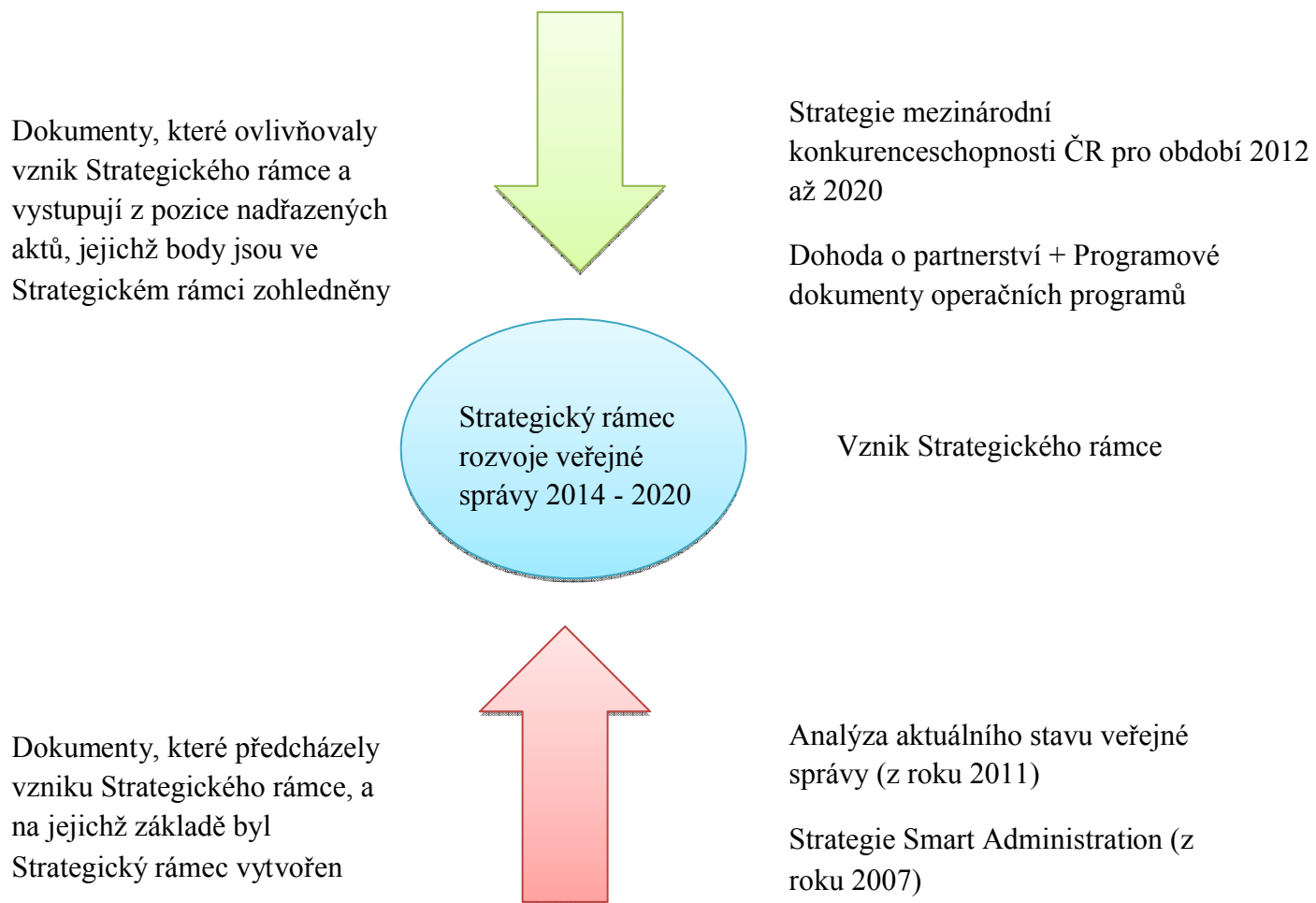
❖ Odshora dolů

- Jedná se o nadřazené dokumenty, které zasáhly do vytváření Strategického rámce.

❖ Zdola nahoru

- Takto vychází Strategický rámec z původních předcházejících dokumentů, konkrétně z Analýzy aktuálního stavu veřejné správy a strategie Smart Administration. Reaguje na jejich výsledky a zjištění a vychází z jejich základů a nedostatků. Díky tomu mohl vzniknout Globální cíl, dále vrstvený na jednotlivé strategické cíle, které Strategický rámec dále rozpracovává a definuje.

Intervenční logiku si pro lepší orientaci uvedeme na následujícím nákresu:

4.3 Globální cíl a strategické cíle

Jedná se o stěžejní kapitolu, kde je jasně definováno, jakým směrem se bude strategie při rozvoji veřejné správy orientovat.

Globální cíl

Globální a tedy zastřešující cíl vychází na základě analýz z let předchozích a považuje za prioritní: zvýšit kvalitu, efektivitu a transparentnost veřejné správy, a to cílenou intervencí zaměřenou na slabá místa veřejné správy, při naplňování principů dekoncentrace, decentralizace a subsidiarity.

Přínosem realizace Strategického rámce by mělo být také snižování celkových nákladů na výkon veřejné správy a racionalizaci subjektů veřejné správy.

Strategický rámec je zaměřen jak na centrální moc, tak na delegovanou moc nižším instančním orgánům. Strategický rámec se dotkne státní správy i samosprávy, především v oblasti e-governmentu, která je pro tuto práci stěžejním bodem.

Při realizaci Strategického rámce budou samozřejmě zohledněna i veškerá specifika. Z logiky věci vyplývá, že ne všechny úřady, ať už na centrální úrovni či na úrovni samosprávné, (ne)fungují stejně. Důvodem je rozdílnost agend a kompetencí. Strategický rámec proto počítá s individuálním přístupem k jednotlivým úřadům. Tím nebude dotčen veřejný zájem.

Samotný globální cíl bude realizován za pomoci 4 strategických cílů, které se pak skládají z 12 specifických cílů.

Strategické cíle

Celkem počítá Strategický rámec se čtyřmi základními strategickými cíli, které tvoří základ pro vývoj a inovace ve veřejné správě.

- 1. Strategický cíl: Modernizace veřejné správy**
- 2. Strategický cíl: Revize a optimalizace veřejné správy v území**
- 3. Strategický cíl: Zvýšení dostupnosti a transparentnosti veřejné správy prostřednictvím nástrojů e-governmentu**

4. Strategický cíl: Profesionalizace a rozvoj lidských zdrojů ve veřejné správě

Především strategický cíl číslo 3 věnuje značnou část pozornosti evropským představám o moderní digitální správě a odpovídá tak na Digitální agendu pro Evropu 2020.

Ministerstvo vnitra ve Strategickém rámci popisuje provázanost všech strategických cílů.

Strategický cíl 1 může znít velice obecně. Sama modernizace spočívá ve standardizaci postupů, zmapování agend a vytvoření funkčních postupů. Veškeré aktivity mají přispívat ke snížení regulatorní zátěže. Strategický cíl 1 přichází se zcela novým pojetím kontroly a analýzy postupů ve veřejné správě. Prostor pro další optimalizaci výkonu veřejné správy budou identifikovat zavedené systémy řízení kvalit i systém hodnocení veřejné správy.

Strategický cíl 2 se zaměřuje především na optimalizaci správy v území. Společně s cílem 3 se má správa stát transparentní. Funkčnost e-governmentu a jeho dokončení tvoří spolu se strategickým cílem 4 nezbytné články pro schopnou a úspěšnou veřejnou správu, která si bude držet stálý standard služeb a bude přívětivá pro občany, podnikatele i pro samotné úředníky.

4.4 Popis jednotlivých Strategických cílů a jejich specifických cílů

Globální cíl se štěpí na jednotlivé čtyři strategické cíle, přičemž samo dělení tímto není u konce. Strategické cíle se dále propracovávají na specifické cíle. Každý strategický cíl má balík vlastních specifických cílů, které mají dohromady vytvořit a splnit globální cíl.

4.4.1 Strategický cíl 1 Modernizace veřejné správy

Neznalost agend a postupy řešení. To je jen stručný úvod slabiny, který sužuje veřejnou správu a brání jejímu dalšímu rozvoji. Strategický rámec definuje neznalost procesů, jakými jsou naplňovány agendy na jednotlivých úřadech různých stupňů jako

alarmující problém. I v praxi se může občan i samotný úředník setkat s jinými postupy na úřadech se stejnou agendou. Úřady spravující stejné agendy v různých instancích ne vždy postupují stejně. To samo o sobě vede k neprofesionálním postupům a řadě odchylek. Způsob, jakým řeší jednu konkrétní situaci jeden konkrétní úřad, nemusí vždy stejně řešit úřad druhý. Tím značně kolísá kvalita, o kterou jde primárně. Chybí však standardizovaný systém, který by řízení kvality kontroloval. Každý úřad tak provádí svoje vlastní interní kontroly, které využívá pro svoje posouzení stavu. Pro stejnoměrnou kvalitu napříč úřady stejných agend je však třeba centrální kontrolní systém a především kontrolní hodnocení. Jednotný kontrolní systém by napomohl sjednocení procesů a řízení. Je tedy třeba zabránit roztržitosti používaných metod řízení kvality ve veřejné správě. Kvůli roztržitosti nelze sledovat a vyhodnocovat dosahované výsledky. V neposlední řadě trápí veřejnou správu také regulatorní zátěž, která se podepisuje na občanech, podnikatelích, i na samotných institucích veřejné správy a dalších veřejných subjektech. To vše přispívá k tomu, že nejde přesně a efektivně vyhodnotit funkčnost a efektivitu veřejné správy. Neznalost výsledků v jednotlivých oblastech veřejné správy napříč institucemi nejrůznějších instancí nemůže pomoci k dalšímu cílenému vývoji a sjednocení.

Modernizace má tedy zajistit stabilní, profesionální a kvalitní výkon veřejné správy. Kde budou zmapovány veškeré procesy napříč úřady a agendami.

Specifický cíl 1.1. Využívání prvků procesního řízení a zavedení standardů vybraných agend

Inventarizace činností a agend. To je priorita, při jejímž splnění bude daleko snazší zavádět jednotné postupy. Každá agenda by měla být modelově zpracována. Tím by mělo dojít k unifikaci procesů a k zajištění jednotné kvality výstupů. Každá agenda, ať už je v kompetenci jakéhokoli úřadu, tak musí být jasně standardizována. Příkladem může být instance stavebních úřadů, kde je vrcholným orgánem Ministerstvo pro místní rozvoj, následují krajské stavební úřady a instanci uzavírají místní stavební úřady. Na všech úrovních by mělo dojít ke scelení řízení agend souvisejících se stavebním řádem. Občan by se tak měl vždy setkat se stejnými postupy, ať už svoji žádost bude řešit kdekoli, bez ohledu na území.

Specifický cíl 1.2. Snižování regulatorní zátěže

Regulatorní zátěž jdouc ruku v ruce s byrokratickými postupy a korupcí. Snahou specifického cíle 1.2 je proto snaha o vytvoření takových metodik, která nadměru regulací odbourají. Tím by mělo dojít ke zjednodušení procesů při vyřizování životních situací občanů na úřadech. Již od roku 2007 je trvalou součástí legislativních procesů v České republice tak zvaná RIA neboli z anglické **Regulatory Impact Assessment**. Jedná se o trvalý koncept Vlády ČR, který má přispět k:

- „soustavnému zkvalitňování právního prostředí,
- zvyšování transparentnosti výkonu veřejné správy,
- lepší informovanosti občanů a organizací z řad odborné, profesní i zájmové veřejnosti o podobě připravované regulace formou konzultací
- lepší předvídatelnosti požadavků připravované regulace pro koncové adresáty,
- eliminaci tvorby nové neopodstatněné nebo nadbytečně zatěžující regulace pro občany a podniky.“⁶⁴

Ke snížení administrativní zátěže mají značně pomoci nástroje e-governmentu, které budou občanům ulehčovat dostupnost informací plynoucích z činnosti veřejné správy. V kapitole 4.1 byly popsány základní pilíře e-governmentu, které byly spuštěny do provozu. Samotná Digitální agenda pro Evropu si však klade daleko větší ambice v zavádění digitální správy.

Specifický cíl 1.3. Rozšíření metod kvality ve veřejné správě

Kvalita provedení by měla být jednotná bez ohledu na územní dělení orgánů veřejné správy. Mělo by dojít k vypracování jednotných metodik ke strategii řízení kvalit, které budou implementovány napříč instituty veřejné správy a budou se jimi tedy řídit veškeré subjekty veřejné správy. Samotné metodiky však mohou být vykládány různě, proto je důležité klást při jejich zavádění také důraz na odborné proškolení zaměstnanců, přičemž výklad jednotlivých metodik bude jednotný a pro všechny se otevře pouze jedna volba při hledání správných řešení.

---

⁶⁴ *Hodnocení dopadů regulace*; Odborný článek vlády ČR - Legislativní rada vlády [online]
Dostupné z: <http://www.vlada.cz/cz/ppov/lrv/ria/uvod-87615/>

Specifický cíl 1.4. Zavedení systému hodnocení veřejné správy

Nejen v momentě, kdy bude funkční systém řízení ve veřejné správě, bude nutné provést analytická měření výsledků, pomocí kterých dojde k hodnocení uplatněné strategie jednotlivých metodik. Analýzy budou zpracovávat celkové náklady, přínosy a dopady. Díky výsledkům hodnocení bude možné navrhnout praktická řešení a v případě potřeby tato řešení také legislativně uzákonit. Cílem je, aby byla veřejná správa neustále kontrolována a její řízení vyhodnocována. Jedině tak mohou být nastaveny mechanismy odpovídající konkrétní situaci a dojde k odstranění nedostatků.

4.4.2 Strategický cíl 2 Revize a optimalizace výkonu veřejné správy v území

Jedním z témat, ke kterému se Strategický rámec vrací, je územní reforma, jež započala v roce 1999. Hlavním a doposud stále nevyřešeným nedostatkem je nepřehledná správní struktura a vzájemná neskladebnost územních samosprávních celků se svými správními obvody. Nejednotnost kompetencí městských obvodů a částí a nemožnost ovlivnit rozsah výkonu přenesené působnosti dnešním městským obvodem či městskou částí v územně členěných městech ze strany státu. Problém delegace samosprávy je do velké míry ovlivněn také značným nadužíváním veřejnoprávních smluv, kdy je často správní agenda bez řádného zdůvodnění vyčleňována a přesouvána na jinou obec. Samotná státní správa pak má pouze omezené informace o uzavřených veřejnoprávních smlouvách.

To vše vede i k problému správy financí, kdy jsou finance na přenesený výkon státní správy neefektivně a netransparentně rozdělovány. V rámci delegované státní moci je třeba klást důraz také zvyšující se počet obyvatel a reflektovat a individuálně vycházet ze situací v různých obcích. Malé obce kvůli nepřehlednosti mnohdy velice trpí nedostatkem financí na provoz delegovaného výkonu státní moci.

Výkon veřejné správy má v decentralizované podobě také další citelný problém. Při delegaci pravomocí na nižší a nižší celky se mnohdy setkáváme s neprofesionalitou úředníků, kteří si s novými agendami nejsou schopni kvalifikovaně poradit. Úředníci (především v malých obcích) nemají dostatečnou kvalifikaci pro výkon veřejné moci.

Dochází k deformaci postupů, a k vytváření vlastní soustavy postupů, která je pak chaotická a v celé České republice nejednotná.

Cílem Strategického rámce je celkové zjednodušení chodu veřejné správy. Samospráva s delegovanou státní mocí musí mít jasně nastavená pravidla fungování a musí být především transparentní, aby se zabránilo nekalým jednáním a špatným postupům ve výkonu státní moci.

Specifický cíl 2.1. Harmonizace administrativního členění státu

Tento specifický cíl je především analytický. Územní reforma znamenala přerod v organizaci. Dodnes jsou však území, kde se s novými pravidly úřady nesžily a kde přetrvává chaotické uspořádání. Není tak zřejmé, co přesně jaký úřad vykonává, zda je oprávněn vykonávat konkrétní záležitosti. Je třeba zanalyzovat situaci. Mít přehled, které regiony mají trvalý problém s organizační strukturou, jak probíhá financování, jak jsou uzavřeny veřejnoprávní smlouvy a kde jsou uzavřeny, jakou formu výkonu kdo vykonává. Poté by mělo být legislativně jasně upraveno fungování veřejné správy.

Specifický cíl 2.2 Revize a úprava funkce územně členěných měst

Oproti specifickému cíli 2.1 je konkrétně zaměřený na statutární města a jejich členění, nikoli na regionální problémy. Jedná se i o analytický cíl, který má přijít s výsledky současného stavu organizace statutárních měst a má nabídnout konkrétní cíle k řešení. I tento cíl má vyústit k legislativnímu ukotvení.

Specifický cíl 2.3. Optimalizace systému veřejnoprávních smluv

Již v úvodu Strategického cíle 2 bylo jasně řečeno, že problém a chaos ve veřejné správě tvoří veřejnoprávní smlouvy. Specifický cíl 2.3 je proto vytvořen speciálně pro analýzu současného stavu veřejnoprávních smluv. Díky veřejnoprávním smlouvám se přenášejí nejrůznější práva a povinnosti na jiný subjekt než ten, který onu činnost má dle legislativy skutečně vykonávat, čímž se logicky chod správy komplikuje. Veřejnoprávní smlouva například opravňuje kraje k výkonu delegované státní moci v rámci nejrůznějších agend. Dosud nebylo v zákoně přesněji definováno, jak má veřejnoprávní smlouva vypadat. I to by měl na základě svých zjištění Specifický cíl 2.3 změnit.

Specifický cíl 2.4. Úprava a optimalizace systému financování přeneseného výkonu státní správy

Doposud existují nastavené varianty financování. Mělo by však dojít k jejich validaci a k určitým úpravám. Je třeba vyhodnotit, jak je financování efektivní, co přináší, jaké jsou jeho dopady a jak celkově vypadá finanční bilance úřadů s přenesenou působností. Je třeba vést diskuse se zainteresovanými stranami, nabídnout jim řešení stávajících problémů spojených s financováním a vycházet z jejich vlastních zkušeností. Nově vzniklé varianty by pak měly být implementovány. Cílem je přesně zjistit, kolik stojí chod státní správy v obcích s delegovanými pravomocemi.

Specifický cíl 2.5. Snížení rizika platební neschopnosti územní samosprávy

Problematika financování obcí je aktuálním tématem. Je známo, že rozpočty, především malých obcí, jsou nedostatečné. Připočteme-li i četné personální změny, pak se dostáváme do smyčky, kdy část obcí neumí kvůli výše zmíněným faktorům správně nastavit svoji finanční politiku. Představitelé územních samospráv by měli získat znalosti z oblasti účetnictví, rozpočetnictví, kontroly a zadávání veřejných zakázek tak, aby byli schopni samostatně analyzovat finanční rizika zamýšlených investičních i neinvestičních projektů a plánovat dlouhodobý rozvoj svého území a majetku.

Cílem reformy je, aby se obce naučily lépe hospodařit. Existuje řada variant, jaké legislativní kroky podniknout k tomu, aby se do obcí dostávalo více financí. V současné době navíc také neexistuje právní úprava umožňující obcím uspořádat své majetkové vztahy v insolvenčním řízení. V číslech: Česká republika má 78% obcí s méně než 1 000 obyvatel. Tyto obce zpravidla nedisponují dostatkem finančních prostředků pro realizaci rozsáhlejších investičních akcí. Situace pak ústí v zadlužení a obec je často nucena měnit svoji nastavenou finanční politiku.

4.4.3 Strategický cíl 3: Zvýšení dostupnosti a transparentnosti veřejné správy prostřednictvím nástrojů e-governmentu

Nyní se dostáváme k nejdůležitějšímu bodu pro moji bakalářskou práci. E-government v jednoduchém překladu neznamena nic jiného než zavádění elektronizace ve veřejné správě. Mluvíme tedy o procesu digitalizace. Strategický rámec proto nutně musí počítat i s rozvojem tohoto velice mladého pilíře veřejné správy. E-government se sice pomalu utváří od přelomu milénia, ale až díky zákonu č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů hovoříme o skutečné progresi v této oblasti. V kapitole 4.1 jsem popisovala českou soustavu e-governmentu tak, jak je nyní funkční a jak skutečně vypadá. Díky tomu máme nyní daleko lepší obrázek o českém e-governmentu a můžeme tedy navázat na jeho změny, s nimiž Strategický rámec počítá.

Česká republika by pravděpodobně nemohla budovat do takové míry e-government, kdyby nebyla členem Evropské unie. Díky členství mohla již v programovém období 2007 – 2013 čerpat finance ze strukturálních fondů, které vznik a vývoj e-governmentu jednoznačně určily. Z národního rozpočtu by budování e-governmentu do takové míry nebylo zdaleka možné.

Je třeba si uvědomit, že na rozdíl od států západní Evropy, ale i třeba na rozdíl od Spojených států Amerických, kde se představy o elektronizaci veřejné správy reálně naplňovaly již v poslední dekádě 20. století, Česká republika svůj faktický vývoj začala až po přelomu 20. století. Povedla se řada úspěchů, ale objevila se i řada neúspěchů. Samotná infrastruktura v České republice stále není dokončena. Značné problémy se vyskytly především v technických faktorech a v celkové koncepci. Vlády začaly narážet na technické překážky, které se neslučovaly s konceptem.

Mezery v e-governmentu samozřejmě znamenají menší efektivitu a transparentnost. Klesá také úroveň služeb pro občany, podnikatele a další klienty veřejné správy.

Jak vlastně funguje rozdělení kompetencí vrcholových orgánů státní správy při koncepci e-governmentu?

Dá se říci velice zjednodušeně, že finanční záležitosti spadají pod Ministerstvo financí a samotné zavádění a koncept e-governmentu připadá na Ministerstvo vnitra, které zastřešuje celý koncept a dává mu základní rysy. Na samotné realizaci nejrůznějších systémů se pak podílejí i další resorty státní správy.

Pojďme si ale detailněji představit rozdělení kompetencí Ministerstva financí a Ministerstva vnitra. Organizační struktura začíná vládou ČR, která ustanovuje Radu vlády pro informační společnost.

Ministerstvo financí stanovuje strategie a řízení realizace v oblastech Státního rozpočtu a pokladny, hospodaření s majetkem státu, centrální nákup, datová centra aj.

Ministerstvo vnitra stanovuje strategie a řízení realizace v oblastech: informačních systémů datových schránek, základních registrů, Czech POINTu, komunikačních infrastruktur a jiných.

Výše tedy došlo k nastavení tak zvaného duálního systému. Ministerstvo financí tedy zajišťuje priority v oblasti finančního řízení a auditů. Ministerstvo vnitra pak má na starosti komunikaci, registry a systémy sloužící pro veřejnou správu a širokou veřejnost.

Na tento strategický cíl se váže realizace jediného specifického cíle – Dobudování funkčního rámce e-governmentu a realizace následujících opatření a aktivit.

1. Dobudování architektury e-governmentu
2. Konceptní zajištění fungování e-governmentu a realizace projektů ICT
3. Tvorba koncepčně-strategického materiálu – Strategie řízení investic do ICT
4. Prosazování principu otevřených dat (tzv. open data)
5. Rozšíření, propojení a konsolidace datového fondu veřejné správy a jeho efektivní a bezpečné využívání dle jednotlivých agend na principu „open data“
6. Dobudování informačních a komunikačních systémů veřejné správy a realizace bezpečnostních opatření podle zákona o kybernetické bezpečnosti
7. Podpora vzniku vybavení orgánů veřejné moci pro ochranu infrastruktury ICT
8. Novelizace relevantní legislativy vztahující se k e-governmentu

Specifický cíl 3.1. Dobudování funkčního rámce e-governmentu

Za dosavadně největší úspěchy v oblasti e-governmentu lze pokládat vznik základních registrů, za jejichž obsahovou správnost zodpovídá stát, Czech POINT, který v současnosti představuje až 7000 kontaktních míst, kde může občan řešit řadu životních situací, datové schránky jako státem garantovaný způsob elektronické komunikace a Portál veřejné správy, kde je řada významných informací pro širokou veřejnost.

Architektura e-governmentu spadá do kompetence Ministerstva vnitra. Architektonický návrh českého e-governmentu vychází ze čtyřvrstvé architektury a na tomto principu je potřeba jej dále rozvíjet při respektování zejména technických parametrů. Co si však máme představit pod pojmem čtyřvrstvá?

První vrstva zajišťuje poskytování služeb občanům. Bez druhé, třetí a čtvrté vrstvy by však nemohla fungovat.

Druhá vrstva představuje programové vybavení k aplikačnímu zajištění služeb veřejné správy a rozvíjí myšlenku první vrstvy. Představme si druhou vrstvu jako software.

Třetí vrstva představuje technologická centra a datová úložiště. Jestliže si druhou vrstvu můžeme představit jako mozek, pak třetí vrstva představuje tělo.

Čtvrtá vrstva je pak komunikační infrastruktura. Tedy způsob, kterým se „mozek a tělo“ dostanou k občanovi. V praxi se jedná samozřejmě o datové sítě, o kterých jsem psala v kapitole 4.1.

Již několikrát bylo v této práci zmíněno, že současná strategie rozvoje e-governmentu (tedy i výše popsaná koncepce dobudování) navazuje na starší strategii Smart Administration, která je její předchůdkyní.

4.4.3.1 Strategický rámec rozvoje veřejné správy 2014 – 2020 – odhalené nedostatky

Nekoordinovaná realizace projektů v ICT.

Přesto že původní představy při počátku realizace e-governmentu byly řešeny v duchu celistvosti, postupně se kompetence řídicích orgánů pro budování e-governmentu roztříštily. Začaly se objevovat problémy s technickou kompatibilitou a postupně se začalo při dalším budování e-governmentu odchylovat i od čtyřvrstvé struktury. Navíc docházelo čím dál tím častěji k nedostatečné komunikaci o realizaci dílčích systémů, tudíž nedocházelo ke sdílení informací o realizovaných projektech. Jednoduše, došlo k fragmentaci při rozvoji e-governmentu. Tím je jeho potenciál omezený. Přesto, že při budování e-governmentu se veřejná správa bezesporu o krok posunula směrem k občanovi, i nyní jsou zde problémy spjaté s neustálým dokládáním dat, neboť elektronické systémy správy nedokážou některá data sdílet. Tím se pochopitelně občanům situace příliš neulehčuje. Úplné elektronické podání vůči orgánům veřejné moci může klient veřejné správy učinit pouze u některých agend, nebo jen částečně. To je samozřejmě důvod, proč je třeba dbát na oblast úplného dobudování e-governmentu.

Řada oblastí, kde je možné zavést ICT za účelem zefektivnění činnosti daného orgánu veřejné správy, zůstává bez tohoto modernizačního vstupu. Z dlouhodobého hlediska dochází u řady z nich k poklesu efektivity vykonávané činnosti. Elektronická identifikace a autorizace není fakticky dokončena. Přitom Digitální agenda pro Evropu 2020 sama popisuje, jaké pozitivní účinky by zavedení eIDAS mělo a jak by došlo ke snížení finanční náročnosti na správu věcí veřejných.

Elektronický občanský průkaz je sice možné získat, avšak bez funkčního systému správy, kde by se dal využít, je tento průkaz prakticky nepotřebný. Právě absence některých systémů a jejich dat, které omezují funkčnost již realizovaných projektů nebo brzdí rozvoj služeb e-governmentu.

Nedostatečné zajištění standardů kybernetické bezpečnosti zejména ve vztahu k prvkům kritické infrastruktury

Ještě v roce 2014, kdy byl parlamentu představen návrh zákona o kybernetické bezpečnosti, splňovaly jeho předpoklady pro bezpečnost pouze čtyři orgány veřejné moci. Zákon byl přijat v červenci 2014. Úloha hlídání o ověřování incidentů padla na Národní bezpečnostní úřad. Od roku 2015 pak musejí povinně všechny orgány veřejné moci splňovat standardy a nařízení, jež ukládá právě zákon č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti. Bezpečnostní datové základny, kterými stát disponuje, nesmějí být ohroženy vnějším napadením.

Open data – otevřená data

Ministerstvo vnitra si pokládá za cílové prosazovat politiku otevřených dat napříč orgány veřejné moci. V roce 2015 došlo k vybudování Národního katalogu veřejných dat, který je přístupná z Portálu veřejné správy.

Informace, které se jen stěží dostávaly směrem k občanům a podnikatelům, se postupně otevírají a stávají se dostupnými. Tento pokrok lze považovat za zcela zásadní. Podařilo se v celku krátkém časovém období oživit téma otevřených dat a přivést jej k životu. Samotný proces otevírání dat u orgánů veřejné správy není u konce. Cílem otevřených dat je vytvoření transparentní veřejné správy. Mělo by dojít k vytvoření kontrolního systému, kdy každý bude moci nahlédnout do podstaty smluv a v případě zjištění nekalostí bude moci informovat kontrolní nadřazené orgány.

Pomalá legislativní reakce na nové ICT technologie

Pomalou legislativní reakcí vyvstává hrozba, že nové ICT technologie nebudou v souladu s platnými právními předpisy. Česká legislativní tvorba je přeci jen poněkud pomalejší na rozdíl od vývoje nových moderních technologií, jejichž vývoj je konstantně rychlý. Na vývoj ICT musí přitom legislativa ČR pamatovat a v rámci e-governmentu ho uplatňovat v zákonech. Kdyby se tak nedělo, nastal by problém, který můžeme definovat jako nejednotná infrastruktura, kdy se jednotlivé subjekty utvářející e-government sami rozhodují, jaké ICT uplatní v praxi. To by znamenalo, že pak různé platformy nebudou propojitelné a budou fungovat jednotlivě. Tím by se zvýšila různorodost a vzrostla by také nejasnost nejen mezi činiteli veřejné správy, ale také směrem k občanům a právnickým osobám.

Podmínky pro rozvoj e-governmentu v transparentním a konkurenčním prostředí

e-government není pouze výhodný pro občany z hlediska řešení jejich životních situací a pro orgány veřejné moci z hlediska snazší komunikace. E-government sám o sobě také podporuje trh v zemi. Sama veřejná správa nevytváří systémy a infrastruktury e-governmentu. Nastiňuje, jak by měl systém vypadat, co by měl splňovat a jak by měl fungovat. K realizaci těchto komplikovaných ICT struktur však potřebuje soukromé subjekty, pro které je tvorba e-governmentu také podnikatelsky velice zajímavá. V současnosti však Strategický rámec poukazuje na problém limitovanosti transparentnosti a konkurenčního prostředí. Především v omezení licenčních ujednání. Často dochází k porušování principu 3E.

Co tedy princip 3E znamená? Ona tři písmena „E“ vycházejí z angličtiny (Economy, Efficiency, Effectiveness) a do češtiny je překládáme takto: hospodárnost, účelnost, efektivnost.⁶⁵

Nezkušenost v oblasti ICT a špatné zadání veřejné zakázky pak v praxi orgány veřejné moci stojí nadhodnocenou sumu peněz. Přesto, že je nejčastějším hlavním důvodem pro výběr stanovena nejnižší cena, ukazuje se, že orgány sic vyberou dodavatele a zpracovatele ICT projektu s nejnižší cenou za vytvoření této ICT infrastruktury/systému, už si však nedopočítají další finance na celkový životní cyklus infrastruktury/systému.

Dalším problémem je nekvalitní zadání veřejné zakázky, komplikace při výběru, napadení proti nekalé soutěži a další aspekty související s veřejnou zakázkou, které celý proces zpomalují.

Jak tedy můžeme vidět. Problém e-governmentu stojí na celkově pomalém jednání orgánů veřejné moci, které kvůli jisté míře nezkušeností mnohdy nejsou schopni zrealizovat veřejnou zakázku kvalitně a vybrat správného uchazeče v rámci veřejné soutěže.

---

⁶⁵ ŠUBRTOVÁ, Jana. Způsobilé výdaje v kontextu pravidel 3E. In: *Strukturální fondy: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online]. Praha [cit. 2015-12-31]. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/864b7323-e271-4326-8b52-ec184b585039/prezentace_PRINCIP-3E_864b7323-e271-4326-8b52-ec184b585039.pdf

4.4.3.2 Strategický rámec rozvoje veřejné správy pro období 2014 – 2020 – řešení nedostatků

Dobudování e-governmentu ve všech čtyřech vrstvách

E-government musí být dobudován na stejných principech. Musí být bezpečný, odolný vůči nepříznivým možným vnějším rizikům a musí respektovat zásady open dat. Pouze tak se celá ICT infrastruktura veřejné správy dostane skutečně blíž k občanům a bude jimi skutečně využívána. Podstatou je, aby budování e-governmentu fungovalo koordinovaně a jednotně, čímž nebudou vznikat odchylky.

Zákon o kybernetické bezpečnosti by měl být standardně dodržován. Digitální agenda hovoří o nedůvěryhodném postoji občanů směrem k moderním ICT technologiím. Bojí se ztráty identity a soukromí. Podstatou je zabezpečit systémy veřejné správy tak, aby byla maximálně eliminována rizika a hrozby. Občan nesmí cítit obavy při využívání ICT.

eIDAS

Samo Ministerstvo vnitra hodnotí elektronickou identifikaci a autentizaci – eIDAS jako nejdůležitější prvek pro strategii rozvoje veřejné správy pro období do roku 2020. Interoperabilita, o které Digitální agenda rozsáhle hovoří, není samozřejmostí. Samotný proces eIDAS v České republice je teprve na začátku. Strategický rámec proto vytýká jako prioritní progresivní postup v této oblasti. Elektronická identifikace a autorizace je základní stavební kámen celé moderní veřejné správy. Občan bude moci komfortně a zcela naplno využívat služeb veřejného sektoru zcela kdekoli. Prioritou je utvoření funkčního eIDAS v tuzemsku. Avšak již při domácím zavádění musí být brán zřetel na interoperabilitu se zahraničím.

Úplné elektronické podání

Cílem v rámci e-governmentu je úplné elektronické podání (ÚEP) a tedy snaha o úplné odbourání papírové zátěže. Občan by zkrátka měl mít možnost vše pohodlně vyřešit sám, bez větších časových ztrát, z pohodlí domova. Jednou z prvních podmínek pro realizaci úplného elektronického podání je provázání

elektronických formulářů v prostředí Czech POINT na ISDS (datové schránky). Cílem do roku 2020 má být zavedení úplného elektronického prvoinstančního podání bez ohledu na místní a věcnou příslušnost samoobslužně nebo asistovaně, a to co nejbližše faktickému bydlišti občana. Tato podmínka zahrnuje i nutnost úpravy odměňování těchto kontaktních míst veřejné správy za úkon učiněný jeho prostřednictvím.

Elektronické podání však neznamená jednu konkrétní agendu. Znamená řadu agend, které mají být elektronizovány. Pro upřesnění můžeme uvést následující elektronické systémy, které by se měly stát plnohodnotným článkem funkčního digitálního prostředí: eEducation, eCulture, eHealth, eInclusion, eCommerce, eBusiness, eJustice, eProcurement, eLegislative, eSbírka.

Bezpečnost ICT

Kybernetická bezpečnost je pro digitální správu prvořadá. Strategický rámec počítá s jednotným řízením bezpečnostní politiky a to na všech úrovních včetně komunikačních a radiokomunikačních infrastruktur státu.

Koncepční zajištění fungování e-governmentu a realizace projektů ICT

Zde se bavíme především o významné roli Útvoru hlavního architekta – ÚHA pod Ministerstvem vnitra. Musí být zajištěna architektonická konzistence provozovaných prvků e-governmentu formou vydávání vyjádření ÚHA, a to u všech ICT projektů veřejné správy bez ohledu na způsob jejich financování. Tím se celý proces stane nadresortní, transparentní a flexibilní. Doposud fungoval proces v rámci Ministerstva vnitra s odpovědností předsedovi vlády. Tento systém se v praxi příliš neosvědčil. Přenesením veškerých činností na jednu konkrétní instituci, respektive její útvar usnadní proces schvalování a všem projektům bude věnován dostatečný zřetel.

Novelizace zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů

Zákon č. 300/2008 Sb. má několik výkladových nejednoznačností. Novela zákona by měla trvale odstranit tyto výkladové neshody a zároveň bude reflektovat celkový posun v oblasti e-governmentu. Cílem je, aby projekty nebyly v rozporu s legislativou, což ulehčí jejich schvalování.

Open data

Oblast otevřených dat se velice posunula kupředu. Většina resortů již prakticky uvádí systémy open dat do chodu. I nadále počítá Strategický rámec s postupováním konceptu stále dopředu. Při Ministerstvu vnitra vznikla iniciativa Opendata.cz, jež se aktivně zabývá otázkami při budování infrastruktury otevřených dat.

4.4.4 Strategický cíl 4: Profesionalizace a rozvoj lidských zdrojů ve veřejné správě

Česká republika byla donedávna jediným státem EU, který neměl platný zákon ukotvující postavení zaměstnanců státní správy, na což byla opakovaně upozorňována ze strany Evropské komise. V říjnu 2014 byl přijat zákon č. 234/2014 Sb., o státní službě. V roce 2015 pak započala v resortech jeho implementace. Došlo tím ke změně pracovních poměrů zaměstnanců z běžných na služební. Garantem celého procesu je opět Ministerstvo vnitra. Důvody, proč byla nutná reforma v této oblasti, jsou jednoduché. Služební poměr má přinést větší profesionalizaci veřejné správy, přičemž dojde i k ochraně zaměstnanců, kteří vykonávají dlouhodobě a kvalitně svoji činnost, a nebude tak hrozit jejich možné propuštění při změně hlavy resortu.

Cílem tohoto strategického cíle je zároveň rozvoj a efektivní řízení lidských zdrojů s důrazem na vzdělávání dosavadních i budoucích státních zaměstnanců.

V návaznosti na Digitální agendu pro Evropu je tento specifický cíl pro nás nejméně důležitý, jelikož je však pevnou součástí Strategického rámce, budu se mu alespoň na následující straně okrajově věnovat.

Strategický cíl 4 byl rozdělen do dvou specifických cílů.

Specifický cíl 4.1. Implementace služebního zákona

Strategický rámec v době svého vzniku ještě nereflektoval výsledky implementace služebního zákona. V tomto oddílu se proto uchýlíme k aktuálnímu hodnocení, které bylo vydáno v lednovém čísle Newsletteru Ministerstva vnitra 2016⁶⁶.

Nově dochází k zavádění hodnotícího systému zaměstnanců. Tím má být posílena efektivita výkonu veřejné správy. Cílem hodnocení není podchytit zaměstnance, kteří nevykonávají sto procentně svoji práci nebo ji vykonávají hůř. Cílem je tyto osoby namotivovat, pomoci jim ve zlepšení činností a nabídnout jim i patřičné ohodnocení jako motivaci.

Rozhodně nelze brát zákon o státní službě jako jednoprosocový. Jedná se o živý organismus, o nepřetržitý proces, který jednou implementací neskončí. V praxi se objevují nové výzvy a podněty, se kterými se nejen samotné resorty, ale také gestor zákona musejí vypořádat. Stávající znění služebního zákona je považováno za dobrý základ pro implementaci nových procesů ve státní správě.

Specifický cíl 4.2 Řízení a rozvoj lidských zdrojů ve správních úřadech

Fluktuace neboli neustálý pohyb „tam a sem“ má za příčinu neefektivnost úředníků a jejich činností. Dlouhodobě je poukazováno, že přesprílišný pohyb úředníků a změny jejich kompetencí nevedou ke zkvalitnění procesů. Naopak. Nejen služební zákon, ale také samy resorty by měly dbát na co možná nejmenší pohyb zaměstnanců po systematizovaných místech.

Stávající jednotný systém vzdělávání státních zaměstnanců regulovaný usnesením vlády od roku 2005 v současné době zcela nepřispívá k zajištění jednotné úrovně vzdělanosti. Personální záležitosti včetně vzdělávacích akcí by měly být plně podporovány ICT.

---

⁶⁶ Newsletter sekce pro státní službu ministerstva vnitra ČR - leden 2016. *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. Praha, 2016 [cit. 2016-1-20]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/sluzba/clanek/newsletter-statni-sluzba.aspx>

4.5 Implementace Strategického rámce

Důležitost strategie byla již popisována v úvodu kapitoly Strategického rámce rozvoje veřejné správy pro období 2014 – 2020.

4.5.1 Implementační plány

Ministerstvo vnitra vypracovalo pro každý strategický cíl speciální implementační plán. Celkem se jedná o čtyři. Tyto implementační plány budou obsahovat vždy následující informace:

- hierarchickou strukturu prací vedoucích k naplnění cílů,
- harmonogram realizace jednotlivých opatření, aktivit, činností,
- konkrétní odpovědnosti a gesce za jednotlivá opatření, aktivity a činnosti,
- rozpočet a zdroje financování, postupy řízení a organizační strukturu implementace,
- rizika realizace jednotlivých cílů (opatření a aktivit) a postupy řízení rizik,
- postupy monitorování a hodnocení implementace.

Významnou informaci z hlediska digitalizace přináší Strategický rámec ohledně zavádění nových podpůrných ICT nástrojů, kdy bude vyhodnocen stávající stav a respektovány již zavedená a fungující řešení.

Každý implementační plán bude obsahovat něco jako hodnotící body, tak zvané indikátory (indikátor kontextu, výstupu, výsledku a dopadu). Bude se tedy hodnotit, jak je celý projekt ekonomický, jak zapadá do kontextu potřeby, jak je časově náročný a zda jsou zde nějaká rizika. Primárností je kvalita zpracování.

4.5.2 Implementační struktura

V této části se budeme věnovat implementační struktuře v rozvoji veřejné správy.

Rada vlády pro veřejnou správu

Nadresortní charakter Strategického rámce stanovuje vysoká kritéria a požadavky. Pro zavádění nutných kroků k lepší veřejné správě v praxi je proto potřeba široká spolupráce napříč orgány veřejné moci. Aby byl Strategický rámec brán s plnou vážností, je třeba podpory vlády a jejího předsedy. Je nutno brát modernizaci veřejné správy jako nezbytný prvek moderního státu. Proto byla zřízena Rada vlády pro veřejnou správu, která se na svých svolaných schůzích zabývá otázkami a novými postupy v oblasti veřejné správy.

Proč je však Rada vlády pro veřejnou správu důležitá? Podíváme-li se na složení rady, pak je zřejmá hned jedna zásadní věc. Jedná se o průřezový orgán, který je složen ze zástupců všech dotčených resortů. Diskuse není jednostranná, ale jsou zde detailně probírány poznatky ze všech oblastí, které do veřejné správy spadají a nebo se jí dotýkají.“

Řídící výbory Rady vlády pro veřejnou správu

Pro koordinaci jednotlivých strategických cílů budou sloužit tak zvané Řídící výbory, kterým budou předsedat členové rady vlády.

Realizační týmy a pracovní výbory

V hierarchii jsou v rámci rady vlády úplně nejniž. Jsou úzce profilované a zabývají se specifickými cíli. Jsou složeny z řad odborníků, kteří se detailně zabývají specifickou oblastí.

Rada vlády pro informační společnost

Slouží pro koordinaci, přípravu, tvorbu a implementaci v oblasti informační společnosti a ICT. Pro Digitální agendu 2020 je tato vládní rada nejdůležitější. Zabývá se primárně e-governmentem a celkovou digitalizací veřejné správy. Řeší také otázky informační společnosti a analyzuje využívání ICT technologií, jejich prospěch a oblibu. Dává podněty pro zlepšení.

Společný řídicí výbor pro e-government

Tento společný výbor Rady vlády pro veřejnou správu a Rady vlády pro informační společnost bude zabezpečovat úkoly vyplývající z realizace Implementačního plánu pro strategický cíl 3 Zvýšení dostupnosti a transparentnosti veřejné správy prostřednictvím nástrojů e-governmentu a zajišťovat propojenost a přenos informací mezi oběma radami. Společný řídicí výbor pro e-government tedy zajišťuje provedení Strategického cíle 3 pro období 2014 – 2020 s ohledem na činnost konkrétních ministerstev, úřadů či institucí na úseku veřejné správy a míry jejich zainteresovanosti při řešení problematiky rozvoje veřejné správy.

4.6 Shrnutí Strategického rámce rozvoje veřejné správy 2014 – 2020

Ve všech pěti podkapitolách a jejich oddílech jsme se seznámili s kompletním Strategickým rámcem rozvoje veřejné správy 2014 – 2020. V první podkapitole jsem se věnovala uvedení do kontextu vzniku Strategického rámce. Pro pochopení důvodu k sepsání Strategického rámce jsem se věnovala také historickému kontextu vzniku e-governmentu a popsala jsem základní pilíře. Poté, co jsme se seznámili se strukturou českého e-governmentu, došlo na konkrétní popis důvodů vzniku Strategického rámce, jaké dokumenty a strategie Strategickému rámci předcházely, jaké ho ovlivňují z časového hlediska z minulosti a jaké ho ovlivňují v současnosti. Pro lepší představu jsem graficky znázornila vlivy na vznik Strategického rámce vývoje veřejné správy 2014 – 2020. V podkapitole 4.3 jsem představila hlavní, tedy globální cíl, který se dále větví na Strategické cíle. Ty byly detailně zapracovány v podkapitole 4.4 včetně jejich podřazených specifických cílů. Z hlediska Digitální agendy lze za nejdůležitější považovat Strategický cíl 3 Zvýšení dostupnosti a transparentnosti veřejné správy prostřednictvím nástrojů e-governmentu. Tomuto tématu jsem proto věnovala zvláštní pozornost. Představila jsem základní principy budování e-governmentu – tak zvané čtyři vrstvy, dále problematické oblasti a podněty pro jejich zlepšení. Opomenuta nebyla ani důležitá oblast eIDAS, open dat a kybernetická bezpečnosti. V závěru celé kapitoly se věnuji implementaci jako takové. Konkrétně Implementačním plánům a Implementační struktuře, kde došlo k objasnění fungující odborné struktury. Strategický plán a konkrétně e-government neřídí pouze Ministerstvo vnitra. Význam

Rad při vládě ČR je především v propojení zainteresovaných resortů a osob. Tím se celá strategie vývoje veřejné správy posouvá na vyšší úroveň a dochází k zapracování nejrůznějších podnětů a k nalézání společných řešení.

5 DIGITÁLNÍ SPRÁVA 2020 – VLÁDNÍ PROGRAM SPOLKOVÉ REPUBLIKY NĚMECKO – 18. LEGISLATIVNÍ PERIODA

Spolková republika Německo v návaznosti na Digitální agendu vypracovala pro období 18. legislativní periody strategický dokument *Digitale Verwaltung 2020*. Mým cílem v celé této kapitole bude rozebrat obsah strategie a v následující kapitole zanalyzovat odlišnosti a provést kompletní komparaci obou strategií, případně navrhnou řešení nedostatků na české straně.⁶⁷

Oproti České republice vnímá Německo digitalizaci jako především společenský proces, na jehož konci mají být digitálně propojeny veškeré sféry a oblasti života. Zde je možné říci, že zatím co Česká republika sice podporuje digitalizace veřejných záležitostí, v Německu je to absolutně prioritní téma. O tom svědčí už na první pohled také míra informovanosti o tomto tématu. Samostatně pod Spolkovou vládou Německa fungující webová platforma *verwaltung-innovativ.de*, se věnuje a detailně informuje všechny své občany o aktuálním dění na poli digitalizace a modernizace veřejné správy.⁶⁸

5.1 Veřejná správa ve Spolkové republice Německo

Historický kontext

Oba státy vychází z vlastního historického kontextu. V České republice se navíc územní reforma prováděla v době nedávné. V Německu hovoříme již o usazeném systému. I v Německu se uplatňuje systém dělení správy na státní správu a samosprávu. Po sjednocení dochází v Německu k opětovné redukci počtu obcí. Dnes tedy v Německu funguje stabilní systém, který se dělí na tři úrovně: Spolkovou,

---

⁶⁷ *Digitale Verwaltung 2020: Regierungsprogramm 18. Legislaturperiode* [online]. Berlín: Die Bundesregierung, 2014 [cit. 2015-12-28]

⁶⁸ Viz 45

zemskou a obecní. Tím Však dělba nekončí, neboť každá spolková země je dále tvořena okresy, které vykonávají kontrolní a dozorčí orgán obcím. Stejně tak obce se rozlišují, podobně jako v České republice, avšak dle zcela jiných znaků a kritérií, vycházejících z tradičního a historického pojetí. Celkem rozlišujeme čtyři typy obecního uspořádání: Jihoněmecké radní, Starostovské, Severoněmecké radní a Magistrátní.⁶⁹

E-government ve Spolkové republice Německo

Obdobně jako jiné státy Západní Evropy i Německo si na konci 20. století uvědomovalo potřebu zapojit nové moderní technologie do chodu veřejné správy. Po vzoru v USA započalo Německo zpracovávat strategie rozvoje a modernizace. Prvním krokem kupředu se v roce 1995 stala Rada pro výzkum, technologie a inovace, která prezentuje nutnost a výhodnost zapojení ICT do chodu veřejné správy a vyzdvihuje efektivní komunikaci s občany. Díky tomu se daly věci postupně do pochodu a byl ustanoven akční program **Info2000** – Německá cesta k informační společnosti. V Německu se následně realizuje **Informační spojení Berlín – Bonn** a vzniká tak vnitřní spolková síť. V této fázi se bavíme na prvním místě o vládních orgánech a jejich spojení.

Následně postupovaly další náležitosti při budování e-governmentu v rychlém spádu. V roce 1999 přináší nová vláda program **Inovace a pracovní místa v informační společnosti 21. století**. Jedná se o balík reformních kroků. Snahou je zapojení společnosti do světa ICT, dostupnost informačních technologií napříč občanským spektrem, snaha aktivního vzdělávání v této oblasti, posílení kvalitního právního rámce, který zajistí bezpečnost operací přes internet a samozřejmě program přináší i ekonomický výhled s vytvořením nových pracovních příležitostí. Hovoříme tedy o programu, který položil jasný cíl ICT ve veřejné správě tak, jak ho všichni známe, tedy transparentnost, finanční nenáročnost, bezpečnost, rychlost.

Propojení všech sfér veřejného života pak detailněji přináší Iniciativa **Německo 21 – průlom do informační společnosti**. Spojuje soukromé ekonomické subjekty se

---

⁶⁹ DNEBOSKÝ, Michal. *Územní samospráva ve Spolkové republice Německo* [online]. Brno, 2008 [cit. 2015-12-29]. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/137759/esf_b_a2/. Masarykova universita. Vedoucí práce Ing. Irena Opluštilová.

subjekty veřejné správy. Snahou této iniciativy je hospodářský růst a vznik nových pracovních míst⁷⁰

➤ **BundOnline 2005 – Portál Bund.de**

Obdoba s českým pilířem Portálem veřejné správy

Tvoří základní pilíř, který funguje dodnes. Jedná se o projekt, který odstartoval e-government v praxi. Tímto krokem začaly být spouštěny první služby veřejné správy on-line. Německo doslova ze dne na den zahájilo budování e-governmentu na všech úrovních. Byla vytvořena speciální příručka pro orgány veřejné moci, která jasně deklarovala, jak mají být systémy vytvářeny, poučovala o základních principech e-governmentu a jednoduše řečeno dodnes pomáhá orgánům při vytváření e-governmentové infrastruktury. Vše má fungovat na bázi interoperability, otevřenosti a opakovaného použití.

Do chodu byl uveden portál www.bund.de. Jak soukromá tak veřejná sféra tak získali webovou stránku sdružující celou nabídku služeb e-governmentu. Projekt BundOnline 2005 byl úspěšně ukončen v srpnu 2005 a dnes je díky portálu veřejnosti k dispozici více jak 400 služeb a v řádech stovek jsou zde zapojeny i úřady, přičemž jejich číslo neustále roste a dnes zde funguje většina úřadů všech úrovní.⁷¹

➤ **Podprojekty BundOnline 2005**

Obdoba s českým pilířem ISVS.

Na rozdíl od České republiky si tak Německo aktivně vytváří on-line služby v e-governmentu již od roku 2005. Základem je portál Bund.de následovaný dalšími on-line systémy. Některé byly prioritně vytvářeny již v roce 2005, některé další se

---

⁷⁰ SKALICKÁ, Martina. *NPM a využití informačních a komunikačních technologií ve veřejné správě*. Brno, 2006. Diplomová práce. Masarykova universita. Vedoucí práce Ing. David Špaček.

⁷¹ Německá příručka e-governmentu. In: *Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálního rozvoja Slovenskej republiky* [online]. Bratislava: Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, 2005 [cit. 2015-12-28].

Dostupné z: www.telecom.gov.sk/pk/050312/..1/priloha_e_de_e-gov.doc

vytvářeli v těsném období po tomto roce. Infrastruktura německého e-governmentu je tedy široce rozvětvená a dále se zdokonaluje a rozšiřuje.⁷²

Níže si představíme příklady podprojektů.

Öffentlicher Eink@uf on-line - Veřejný nákup on-line

Již v roce 2003 byla Nařízením vlády ustanovena povinnost pro všechny orgány veřejné správy na všech úrovních zveřejňovat kompletní nabídky veřejných zakázek na internetu. On-line veřejné zakázky posílily konkurenceschopnost, což k rozloze takové země jako je Německo lze považovat za jednu z hlavních priorit. On-line veřejné zakázky navíc posílily transparentnost a boj proti korupci. Zastřešujícím se stal Portál eVergabe, kde se centrálně sbíhají veškeré veřejné zakázky. Končí tím tedy roztříštěnost a nepřehlednost.⁷³

ELSTER – elektronické daňové přiznání

Pomocí internetových stránek www.elster.de je pro občany k dispozici zdarma celostátně jednotný software pro správu daní a také několik druhů daňového přiznání. Pro lepší služby je zde možné využít i on-line poradnu, aby se daňové přiznání stalo pro občany o něco příjemnější záležitostí.⁷⁴

Podíváme-li se tedy na uchopení projektu budování e-governmentu, již zde můžeme vidět zcela jiné pojetí, které Němci zvolili na rozdíl od České republiky. Jedná se o jeden základní pilíř, na něhož navazují další podsystémy. Německá spolková republika v podstatě dodala jako základ fungující webový portál, kde německý občan nalezne veškeré informace, kde může řešit veškeré životní situace, nalezne zde také kompletní

---

⁷² Viz 56

⁷³ SKALICKÁ, Martina. *NPM a využití informačních a komunikačních technologií ve veřejné správě*. [online]. Brno, 2006 [cit. 2015-12-29]. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/50626/esf_m/. Masarykova universita. Vedoucí práce Ing. David Špaček.

⁷⁴ SKALICKÁ, Martina. *NPM a využití informačních a komunikačních technologií ve veřejné správě*. [online]. Brno, 2006 [cit. 2015-12-29]. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/50626/esf_m/. Masarykova universita. Vedoucí práce Ing. David Špaček.

přehled o fungujících úřadech v celé republice a jedná se tak o vstupní bránu do struktur veřejné správy v Německu.⁷⁵

➤ **Deutschland-Online**

Obdoba českého pilíře KIVS.

Mimo vládní program BundOnline 2005, ale za plného zapojení vlády vznikla společná strategie e-governmentu Deutschland-Online. Cílem je propojení všech úřadů a vytvoření jejich jednotné komunikační platformy. Zjednoduší se tak chod informací a celková spolupráce. Všechna správní jednání, u kterých je to možné, se zpřístupní na stránkách Deutschland-Online⁷⁶.

Důvody vzniku strategického dokumentu

Jak jsem již zmínila v úvodu této páté kapitoly. Německá spolková republika považuje digitalizaci zcela za nutnou. V moderní době, kdy hrají technologie primární postavení ve společnosti, je třeba učinit takové kroky, které povedou k úplné elektronizaci. Aby nastala ona změna k plně digitální společnosti, schválila 20. srpna 2014 vláda tříletý strategický dokument Digitální správa 2017 – 2020 (Digitale Verwaltung 2020). Vláda nastavila rámec pro digitalizaci správy, která se dotkne všech občanů i podnikatelů. Před veřejnou správou stojí výzva, kdy se musí plně orientovat ve svých krocích na uživatele. Informační technologie přináší důležitý příspěvek do procesu přestavby a modernizace veřejné správy, která musí stát na pevném elektronickém základě. Primárním cílem je nejen propojení všech veřejných sfér se soukromými. Potřebou je, aby digitalizace probíhala v rámci všech médií, aby systémy byly interoperabilní, jednoduché a dostupné. Cílem je, aby veškerá správní jednání probíhala z jednoho místa. Vzhledem k demografickým změnám je třeba zabezpečit kontinuální proces chodu veřejné správy, který tyto demografické změny bude reflektovat ve prospěch

---

⁷⁵ SKALICKÁ, Martina. *NPM a využití informačních a komunikačních technologií ve veřejné správě*. [online]. Brno, 2006 [cit. 2015-12-29]. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/50626/esf_m/. Masarykova universita. Vedoucí práce Ing. David Špaček.

⁷⁶ Viz poznámka 74

občanů. Aby mohla být strategie naplněna, je třeba široké spolupráce s občany, se zájmovým i odborným sektorem.⁷⁷

V srpnu 2013 vešel v platnost zákon o podpoře elektronické správy, tedy zákon o e-governmentu, v Německu známý pod zkratkou eGovG. Na rozdíl od českého zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, je německá podoba zákona plně orientovaná na celkovou digitalizaci. V Německu se tak vytvořil právní rámec zaštiťující digitalizaci veřejné správy. Samotný zákon o e-governmentu cílí na elektronický přístup pro občany, podnikatele a představuje novou formu práce ve veřejné správě. Prioritou zákona je zabezpečení interoperability systémů veřejné správy.⁷⁸

5.2 Hlavní cíl strategie Digitale Verwaltung 2020

Cílem strategie Digitale Verwaltung 2020 je provést digitalizaci v četných oblastech společenského života. Strategie Spolkové vlády vytváří rámcové podmínky pro moderní veřejnou správu budoucnosti za použití ICT technologií. Digitalizace skýtá řadu potenciálů, jako efektivnost, transparentnost, účinnost a bezbariérovost. Veřejná správa by se měla díky digitalizaci stát finančně dostupnou, bezpečnou a pružnou pro všechny občany i podnikatele. Úspěch celého procesu se skrývá v zavádění výkonných informačních technologií, které budou fungovat na bezpečné spolkové ICT síti. Veškeré změny, které digitalizace přináší, mají být zaváděny organizovaně a mají být zakotveny v právních aktech. Sama vláda počítá s širokou spoluprací nejen uvnitř státní správy, ale také s podnikateli a občany. Jejich poznatky a nápady mají být vždy při zavádění digitalizace zohledněny. Jedině tak má dojít ke kvalitnímu zlepšení fungování veřejné správy na elektronickém principu. Pouze díky společné spolupráci bude správa úspěšně transformována z běžné dosavadní podoby na elektronickou. Přesto strategie přichází se skutečností, že i přes značné odbourání papírové zátěže na úřadech, nelze zcela papírovou administrativu odstranit. Technologie tedy přinášejí výhody, ale pouze ohraničené. I tak by ale mělo dojít k zeštíhlení papírové tvorby.

---

⁷⁷ *Digitale Verwaltung 2020: Regierungsprogramm 18. Legislaturperiode* [online]. Berlín: Die Bundesregierung, 2014 [cit. 2015-12-28]

⁷⁸ *Digitale Verwaltung 2020: Regierungsprogramm 18. Legislaturperiode* [online]. Berlín: Die Bundesregierung, 2014 [cit. 2015-12-28]

Proces digitalizace otevře řadu úkolů, na jejichž řešení budou muset spojit síly nejen vrcholné orgány, ale komplexně všechny subjekty veřejné správy. Jedině takto mohou být nalezena řešení řady úkolů a problémů. Tím by mělo být dosaženo cíle zdravé a výkonné digitální správy, která se pozitivně otiskne na veškeré aspekty života všech občanů. Pokud se takto propojí všechny zúčastněné strany (občané, úřady a podnikatelé), budou se rychleji hledat a odstraňovat chyby, dojde k výměně zkušeností a jejich zapracování do budování struktury digitální správy. Veřejná správa má zohledňovat veškeré nároky a perspektivy občanů a podnikatelů. Má být užitečným výkonným aparátem. Pouze tak mohou občané, podnikatelé a úřady společně kooperovat. Digitalizace nemá mít za následek odbourání lidského faktoru ve správě, ba naopak. I v budoucnu by měla veřejná správa setrvat v pozici aktivního zaměstnavatele a měla by nabízet nová uplatnění pro občany, protože s digitalizací souvisí přibývání nových forem práce ve veřejné správě. Veškerá veřejná moc ve spolkové republice musí nést zodpovědnost za formu e-governmentu, která díky digitalizace a této strategii – Digitale Verwaltung 2020 – vznikne.⁷⁹

5.3 Opatření strategie k implementaci zákona o e-governmentu

V této kapitole budou popsány základní kroky k dosažení digitalizace a implementaci zákona eGovG, které představuje vládní strategie Digitale Verwaltung 2020. Jedná se o opatření, která vytyčila vláda Spolkové republiky Německo jako prioritní, a která mají být splněna, pokud má dojít k naplnění této strategie. Prioritou celé strategie je nejprve řádně vybudovat digitální infrastrukturu a s ní související základní elektronické služby veřejné správy. Během celého procesu je také nezbytné monitorovat a analyzovat ono samotné zavádění digitalizace a tím předejít v budoucnu opakování některých chyb. Veškerá nařízení, která souvisí se zákonem o e-governmentu mají i do budoucna reflektovat veškeré poznatky z praxe a mají se tedy tato nařízení stále aktualizovat.

---

⁷⁹ Viz poznámka 58

5.3.1 Digitální požadavky – Normenscreening

Normenscreening je proces, který má přezkoumat papírové formy nejrozličnějších řešení životních situací, které mohou být v systému veřejné správy nahrazeny digitální obdobou. Životní situace by měly být snadno řešitelné. K tomu má pomoci digitalizace. Nemá však jít o složité elektronické postupy. Komunikace by měla být velice jednoduchá.

5.3.2 Přístupnost

V koaliční smlouvě se vládní strany usnesly, že parlament, vláda a veřejná správa budou usilovat o vybudování bezbariérového přístupu k veřejné správě. V rámci strategie Digitale Verwaltung 2020 byl tento cíl dále konkretizován. Vzhledem ke zvyšujícímu se počtu stárnoucí populace přibývá občanů se zvláštními potřebami. Strategie však nehovoří pouze o občanech jakožto vnějších účastnících veřejné správy. Hovoří také o státních zaměstnancích, kterým by měla být instituce nápomocná a měla by těmto zaměstnancům poskytnout úplnou pomoc při výkonu jejich práce. Tyto osoby by měly být seznámeny s ICT technologiemi. Kromě koaliční smlouvy tvoří základ této problematiky také platný zákon o rovném přístupu k osobám se zdravotním postižením, který je dále prováděn příslušnými vyhláškami. Pro každého zaměstnance veřejné správy proto platí, že musí dbát na dodržování všech těchto legislativ souvisejících se zdravotně postiženými a jejich adaptací do pracovního procesu. Digitalizace by proto pro tyto osoby neměla znamenat žádnou překážku a za pomoci jejich kolegů a nadřízených by měli být schopni bez problémů dál vykonávat svoji práci. Úředníci na vedoucích pozicích v úřadech zároveň zodpovídají za koncipování bezbariérového úřadu. Všichni zdravotně postižení občané musejí mít zcela bezbariérový přístup na všechny úřady. K bezbariérovosti navíc mají přispět elektronické formuláře a nástroje v rámci e-governmentu. Bezbariérovost a její zavádění ve smyslu zákona o rovnocenném přístupu ke zdravotně postiženým osobám má ze své pozice vedoucí instituce podporovat spolkový správní úřad (Bundesverwaltungsamt). Ten má být hlavním metodikem a poskytovatelem pomoci při budování kompletní bezbariérovosti na všech úřadech.

5.3.3 Spolková redakční činnost

Pro správné fungování veřejné správy je nezbytné, aby existoval jediný přímý tok informací. Z tohoto důvodu by měla fungovat jednotná spolková redakce při IT radě Spolkové vlády, která vytvoří standardy, podle kterých se bude postupovat při přípravě jednotných formulářů, informačních materiálů a budou popisovány správní procesy. Prosazování zákonů vyžaduje správné pochopení normy. Spolková redakční skupina by měla proto zavést předpisy a formuláře, které budou reflektovat normy. Na všech správních úrovních, od zemí přes regiony a obce by proto měly fungovat stejné procesy, všechny úrovně budou vždy jednotně informovány a budou disponovat stejnými formuláři. Tím by se mělo zamezit nedorozuměním a měla by se zajistit kontinuální správa věcí veřejných.

5.3.4 Využití eID a nPa

V první řadě je zcela nezbytné vysvětlit, co tyto zkratky znamenají. První jmenovaná – eID – znamená elektronickou identifikaci osob. Druhá, tedy nPA, znamená neue PersonalAusweis, čili nový občanský průkaz. Pro pohodlnou a jednoduchou komunikaci s veřejnou správou je právě tato oblast klíčová. Strategie počítá s bezpečným fungujícím modelem, kdy se za pomoci čipového občanského průkazu, budou moci občané snadno identifikovat. Mluvíme o základním předpokladu pro elektronickou komunikaci. Díky tomu budou moci občané využívat všech veřejných služeb a to na všech místních úrovních spolkové republiky. Německo by mělo vytvořit takovou síťovou infrastrukturu, aby zde mohla bezpečně probíhat identifikace osob a komunikace s nimi. Navíc by se tato infrastruktura měla do budoucna rozšiřovat nabídku svých služeb. Paragraf 2 odstavec 3 zákona o e-governmentu ukládá všem spolkovým úřadům povinnost spravovat a umožňovat elektronickou komunikaci a identifikaci osob. Všechny spolkové úřady mají podporovat elektronické prokázání identity a mají v praxi podporovat zavádění nových čipových elektronických průkazů, bez kterých nelze elektronickou identifikaci provést, a které slouží jako vstupní klíč do elektronické infrastruktury, na které probíhá komunikace úřadů s občany. Úřady by proto měly samy dále podporovat vznik expertních skupin, které tuto oblast zavádění elektronické komunikace budou plně spravovat a zavádět. Současná praxe od

elektronické identifikace přes čipové občanské průkazy funguje pouze v okruhu fyzických osob. To by se mělo do budoucna změnit, a proto se zkouší možnosti servisu tak zvané „plné moci“, kdy bude moci být osoba zastoupena. Kompletní komunikace by měla být také funkční i pro podnikatele.

5.3.5 De-Mail jako nástroj propojující občany a úřady

V Německu již dlouhodobě běží plošné zavádění tak zvaných De-Mail. Jedná se o fungující platformu, která je doplňujícím prvkem elektronické komunikace a stojí po boku eID, nPA a dalších systémů jako například eAkte. De-Mail je funkčním datovým systémem, který propojuje občany s veřejnou správou. Funguje na bázi klasického e-mailu a má zajistit bezpečný pohyb dat po síti směrem od občana k úřadu a naopak. De-Mail je integrován do správních procesů, jako funkční elektronická pošta. De-Mail funguje na informačním spojení Berlín – Bonn nebo na Informationsverbund des Bundesverwaltung, což je obdoba informačního spojení, novějšího typu. Strategie počítá s tím, že všechny úřady budou na těchto informačních sítích fungovat. V rámci tak zvaného „Gemeinsame IT des Bundes“ projektu počítá strategie s komplexní výměnou rad a informací mezi úřady při tomto procesu zavádění De-Mail komunikace. Úřady by měly kooperovat, měly by poskytovat široké informace také široké veřejnosti a měly by v rámci svých expertních skupin schopny řešit veškeré překážky související s De-Mail. Ve střednědobém výhledu by mělo dojít k redukci papírové komunikace a De-Mail by se měl stát plnohodnotným nástrojem pro všechny, který zabezpečuje veškerá data, uchovává veškeré informace v bezpečí, a urychluje správní procesy.

5.3.6 Formular – Management – System (FMS)

Formuláře dostupné on-line vždy a všude, bez ohledu na to jakým technologickým zařízením disponuje koncový uživatel. To je cíl strategie, který má v rámci digitalizace opět přiblížit správu o krok blíže k občanům. Systém formulářového managementu počítá s kompletním zapojením všech občanů, fyzických i právnických osob a všech úřadů. Strategie v době svého vzniku eviduje 60 licenčních příjemců, kteří již plně využívali systém formulářového managementu. Strategie počítá s rozšířením uživatelů

formulářového managementu. Díky FMS tak bude naplněn §13 zákona o e-governmentu, který ukládá povinnost zavádět elektronické formuláře. K samotnému provedení FMS vydala vláda Spolkové republiky Německo řadu opatření, jako je dokument Referenční architektura pro FMS a dvě studie proveditelnosti Mobilní FMS a Integrace FMS na Portálu. Ty mají pomoci při zavádění FMS v praxi. Formuláře mají být kompletně napojeny na strukturu e-governmentu a tedy na elektronické spisové služby na úřadech.

5.3.7 ePayment - Platební platforma

Jedná se o systém ePayment Bund/Länder, jehož rozvoj považuje strategie za stěžejní. Díky této platformě by měly fungovat veškeré transakce jako inkasní servis, transakce v oblasti fondů a dalších. Platforma by měla fungovat nejen jako elektronický nástroj pro zprostředkování, ale také jako informační systém o platbách. Pokud se rozšíří nabídka služeb této platformy, pak by mělo dojít k růstu jeho uživatelů. Platební platforma ePayment je dalším klíčovým bodem zákona o e-governmentu. Měl by tak být naplněn § 4, který vypovídá o elektronických platebních možnostech. Jedná se o další krok k transparentnosti a k otevření dat. Pro uživatele by mělo tak vzniknout jednoduché webové prostředí, kde budou moci realizovat veškeré úkony spojené s platbami. Samotné komponenty ePayment by se měly dále rozvíjet a měly by jít naproti všem uživatelům, kteří po registraci budou mít po ruce veškeré předvyplněné mustry. Od roku 2014 má být ePayment plně zabezpečen díky eID a nPA. Celý systém navíc podporuje projekt SEPA.

5.3.8 eAkte

Strategie Digitale Verwaltung 2020 pokládá základ organizované elektronické spisové služby. Do roku 2020 by měly všechny spolkové úřady vést kompletně veškeré písemnosti v elektronické podobě. Strategie však i nadále vnímá dosud vedoucí roli analogových písemností. Ty povětšinou dnes již stojí po boku elektronické spisové služby, existují však případy, kdy tomu tak není. Digitalizace by měla zaručit zrychlení správních řízení a měla by celý proces zpohodlnit natolik, aby se trend obracel směrem od papírové komunikace už jen a pouze k elektronické. Elektronické

spisové služby nejsou novinkou. Díky tomu, že již delší dobu aktivně na řadě úřadech fungují, může strategie čerpat poznatky z dosavadní praxe a reflektovat je při zavádění nových moderních principů na poli elektronické spisové služby. eAkte, neboli projekt elektronických spisových služeb, musí zohledňovat celý životní cyklus písemností. K eAkte se má nově připojit také formulářový management, který tak rozšíří základní nabídku služeb elektronických spisových služeb. Cílem strategie je zavést systémy eAkte tam, kde doposud žádný systém elektronického vedení spisové služby neexistuje, a tam, kde systémy fungují, nabídnout možnost rozšíření základní nabídky služeb v rámci eAkte. Vzhledem ke statistice, která i nadále potvrzuje vedoucí roli papírové komunikace – celkem 76%, je třeba cíleně mířit na prosazování eAkte ve všech resortech.

Strategie Digitale Verwaltung však počítá také s inovacemi v oblasti archivace. Ve spolupráci se Spolkovým archivem je v plánu vytvoření digitálního meziarchivu (Digitale Zwischenarchiv), do kterého budou povinně ukládány veškeré elektronické dokumenty spolkových úřadů. Digitální meziarchiv bude sdružovat veškeré účinné právní akty, spisy a další. Pomůže tím zároveň ulehčit Spolkovému archivu, který je koncovým příjemcem dokumentů, vybraných k trvalému uložení.

5.3.8. Společná optimalizace správních procesů

V procesu kompletního zasíťování a digitalizace je nezbytné optimalizovat správní procesy, které jsou ve veřejné správě vykonávány. Veškeré činnosti správy by měly probíhat jednotně, za využití jednotných formulářů. Správní procesy by měly probíhat v digitálním světě. Každý správní proces je zcela individuální, přesto by měla existovat centrální koncepce řešení.

5.3.9 Elektronická správa financí

Finanční situace ve všech úřadech by měla být jasná a transparentní. Vše by mělo být přístupné a dostupné on-line. Kompletní proces zadávání veřejných zakázek, od vypsání, přes smlouvy a závěrečné vyúčtování, to vše má posílit politiku transparentnosti. Zpřístupněná finanční data zároveň vytvoří kontrolní systém, a komukoli se otevře možnost proniknout detailně do finančních procesů a případně

nahlásit nesrovnalosti na oficiální kontrolní orgány. Strategie počítá s centralizovanými postupy při zveřejňování. Tomu mají pomoci právní předpisy a odborná pomoc ze strany Spolkového správního úřadu.

5.3.10 G8- Open Data Charta

Německo v červnu 2013 podepsalo Chartu G8 o otevřených datech. S ostatními státy G8 tak uzavřelo společnou smlouvu o spolupráci při zavádění tak zvaných otevřených dat. V rámci Charty bylo ujednáno 5 základních principů. Německo následně Chartu o otevřených datech implementovalo do svého akčního plánu. Pět základních principů stanovuje:

1. Spolkové úřady se zavazují ke zveřejňování dat pro veřejnost, avšak se zřetelem k citlivým datům
2. Kvalita a kvantita, tedy že úřady umožní včasný přístup cenných a aktuálních dat, která budou sepsána srozumitelně tak, aby jim porozuměli všichni občané.
3. Úřady se zavazují, že budou otevírat data všude tam, kde je to možné, a zajistí, aby byla dostupná co nejširšímu spektru uživatelů, tedy data budou poskytována v co možná nejvíce formátech, aby si je mohl dohledat jakýkoliv uživatel bez ohledu na fakt, jakým technickým zařízením, respektive softwarem disponuje.
4. Otevřená data povedou k zodpovědnému státnímu jednání. Stát proto zodpovídá za transparentní jednání při vytváření datových sad.
5. Stát se zavazuje, že bude podporovat veřejnou gramotnost o otevřených datech, pro stávající i nové generace a bude je podněcovat k aktivitě při užívání otevřených dat.

Přesto, že se v Německu koncept otevřených dat rozrůstá, přetrvává stále individualita na jednotlivých úřadech. Spousta dat není srozumitelná pro běžného občana, nebo není dostupná v řadě formátů. Strategie si proto klade za cíl tyto nedostatky odstranit a nastolit jednotnou koncepci zavádění otevřených dat. K tomu má pomoci onen Národní akční plán, který definuje přesný postup pro zveřejňování dat včetně technických požadavků. V budoucnu by se měl vytvořit centrální národní portál, který bude veškerá otevřená data shromažďovat a zpřístupňovat. V současné době proto již

v Německu běží GovData – Das Datenportal für Deutschland, který v době vzniku strategie fungoval jako prototyp. Dnes na tomto portálu lze nalézt značné kvantum dostupných informací, přičemž toto číslo i nadále roste. Německo ve strategii Digitale Verwaltung 2020 počítá také s novelizací zákona o dalším využití informací – Informationsweiterwendungsgesetzes.⁸⁰

5.3.11 Rozvoj služeb v oblasti geodézie a kartografie

K základním registrům patří bezesporu také prostorová data. Proto strategie plánuje vybudování plnohodnotné geoinformační infrastruktury, která bude doprovázet ostatní registry, a bude poskytovat veškeré georeferenční informace o nemovitostech i movitostech. Díky tomu rozšíří základní registry svoji funkci a kromě základních informací, jako je adresa, budou k dispozici také georeferenční informace jako například směrnice. Tím by mělo dojít k naplnění § 14 zákona o e-governmentu, který stanovuje tuto povinnost nejen pro spolkové úřady, ale také pro jednotlivé země spolku a pro komuny (samosprávné orgány), pokud se jich tyto registry, respektive údaje v nich dotýkají. Zároveň však bude implementace těchto inovativních kroků probíhat v souladu s ochranou osobních údajů.

5.4 Jednotlivé projekty Spolkové vlády

V předchozí kapitole představila Spolková vláda základní opatření, která jsou pro modernizaci veřejné správy nezbytná. V této kapitole jsou vyjmenovány konkrétní projekty, které jsou nebo mají být realizovány v následujícím období do roku 2020.

5.4.1 Elektronická opatření

Proces zadávání veřejných zakázek by měl být rychlý a efektivní. Proto se mají daleko silněji standardizovat a digitalizovat procesy zadávání veřejných zakázek v rámci celé federace. Kompletní nabídky veřejných zakázek je umístěna pomocí systému eVergabe.⁸¹ Nyní má konkrétně dojít k rozvoji eRechnung (elektronické účty) a eBeschaffen (elektronické zakázky). Nově by měly procesy zadávání veřejných

---

⁸⁰ Viz poznámka 58

⁸¹ Viz kapitola 5.1 – podprojekty BundOnline

zakázek získat plně interoperabilní podobu. Dosud umožňuje zákon o veřejných zakázkách řadu vlastních implementací. Nejsou standardizovány přesné parametry zadávajících elektronických portálů a tak dosud může každý zadavatel postupovat individuálně. Dobudování elektronické infrastruktury pro zadávání veřejných zakázek má tyto individualismy odstranit a naopak má podpořit jednotnost, která pomůže odbourat korupční prostředí. Evropská unie navíc nastolila kritéria pro veřejné zakázky, která mají být přijata ve všech členských státech. Podpoří se tím zdravé hospodaření členských států včetně Německa. Strategie Digitale Verwaltung 2020 stanovila odstupňovaný postup při budování elektronické infrastruktury veřejných zakázek:

- Již od roku 2014 bude cíleně vylepšován a rozšiřován portál Kaufhaus des Bundes. Ten slouží jako objednávkový portál pro správní úřady, kterým přináší řadu výhod a úspor. Portál tak funguje jako on-line obchodní místo, kde se střetávají úřady se soukromým sektorem. Kaufhaus des Bundes má být více otevřen pro malé a střední podnikatele. Technická modernizace platformy má být provedena do konce roku 2016.
- Do konce roku 2015 by měla být vybudována federální platforma, tedy názorová základna, pro zadávání veřejných zakázek. Ta by měla zjednodušit podmínky a měla by vytvořit takové prostředí, které bude vítáno nejen ze strany velkých podniků, ale bude vhodným také pro malé a střední podnikatele, kteří se budou moci také bez zbytečných byrokratických překážek zapojit do veřejných soutěží. Bude vyvíjen tlak na sjednocení postupů mezi všemi zadávacími úřady a zároveň tak bude prověřeno, jak země a komuny (samosprávné orgány) v Německu při zadávání veřejných zakázek postupují.
- Od roku 2016 pak bude dále rozvíjen samotný elektronický systém zadávání veřejných zakázek, který by měl být hotov do konce roku 2017. Elektronické zadávání má být jednotné pro všechny spolkové úrovně.
- V letech 2017/2018 má dojít k připojení eRechnung, který má reflektovat unijní požadavky elektronické evidence.

5.4.2 Elektronizace legislativních postupů

Projekt Elektronisches Gesetzgebungsverfahren, neboli elektronizace legislativních postupů, má dát k dispozici funkční interoperabilní a modulární platformu, která určí celý postup digitalizace legislativního procesu od návrhů až po vytvoření samotného definitivního zákona. Zákonodárna sféra má být plně otevřená veřejnosti. Nic by nemělo probíhat v pozadí. Veškerá jednání, pozměňovací návrhy a další správní činnosti úřadů by měly být dostupné v elektronické podobě. Tím se posílí transparentnost. Zvýší se také kvalita právních předpisů, protože bude propojena sféra zákonodárna se sférou občanskou. V současnosti již existuje portál eNorm, který však má být dále rozvíjen a má přinést nové možnosti pro uživatele tak, aby se zapojení občanů do oblasti legislativních procesů zvýšilo.

5.4.3 Modellkommune – e-government v samosprávě

Pokud má být e-government hlavním komunikačním prvkem mezi občanem a úřadem, pak je třeba posunout jeho působení i mimo státní sféru. E-government by měl být hlavním komunikačním prvkem i pro samosprávné orgány (respektive komuny). I zde by měla být budována důmyslná elektronická infrastruktura. V lednu 2014 byl zahájen pilotní projekt budování e-governmentu ve třech německých komunách (Gütersloh, Düren, Landkreis Cochem- Zell), následovalo rozšíření o dalších pět měst. Cílem je najít vhodný model e-governmentu pro komuny (samosprávné orgány).

5.4.4 Mobilní webová nabídka

Pokud má být v budoucnu zcela standardní, že všichni občané využívají při komunikaci s úřady ICT technologie, pak je třeba, aby se veškeré webové portály stále podřizovaly aktuálním potřebám a vždy šly s dobou. K tomu slouží tak zvaný Web Content Management System, neboli systém správy webového obsahu. V praxi není pouhým cílem neustálé rozšiřování on-line služeb ze strany úřadů, důležitým prvkem je také celkové webové prostředí, které by mělo odpovídat aktuálním potřebám a co je důležité, mělo by být dostupné na všech ICT zařízeních. Od PC přes moderní laptopy, mobilní telefony, tablety a další. Zde se samozřejmě setkáváme s problémem, že každé

ICT zařízení má vlastní funkční software. To by však nikdy neměla být překážka pro webové portály nabízející on-line služby pro správu věcí veřejných. Webové prostředí by mělo být vždy jasné, moderní, nekomplikované a musí být k dispozici i pro lidi se speciálními potřebami, pro seniory i pro mladé generace. Web Content Management Systém je tedy konceptem jednotné tvorby webových portálů a měl by být reflektován všemi institucemi, které se podílejí na správě webových portálů. Samozřejmostí je také vybavení všech úřadů Wi-Fi sítí, což umožní všem návštěvníkům pohodlné připojení na internet.

5.4.5 BAFög – Rückzahlung

Jedním z úkolů spolkových úřadů je vyřizování a správa žádostí ze strany občanů. Díky elektronizaci se budou moci občané snadno on-line přihlásit do webových aplikací/portálů veřejné správy a zjistit tak například stav vyřizované žádosti, budou moci kontrolovat svoje osobní data a veškeré záležitosti, které budou touto elektronickou cestou vyřizovány, budou vždy přes tato webová prostředí k dispozici. K této věci se mimo jiné také váže správa a inkaso úvěrů poskytovaných mladým lidem dle zákona na podporu odborného vzdělání - Bundesausbildungsförderungsgesetz. Tento zákon cílí na podporu mladých. Přesněji má pomáhat nejen mladistvým s dalším vzděláváním. K tomuto zákonu a jeho prováděcím předpisům již funguje správní webová aplikace, dostupná na www.bafogonline.bva.bund.de. V současnosti se uživatelé přihlašují zcela běžným způsobem, za použití e-mailové adresy a hesla. Od roku 2015 má být pracováno na rozšíření přihlašování pomocí nového občanského průkazu (nPA). Díky tomu bude možné takto spravovat i on-line platby vyplývající ze zákona na podporu odborného vzdělání. Tento způsob bude využitelný i pro další oblasti.

5.4.6 On-line žádost o osvědčení o bezúhonnosti

Spolkový úřad pro justici vystupuje jako centrální registrační úřad. Zároveň vede také centrální evidenci živnostenského rejstříku. V těchto registrech jsou uváděny veškeré informace, především o deliktech, soudních řízeních a podobně. Mimo to vydává Spolkový justiční úřad také osvědčení o bezúhonnosti. Registry se dotýkají všech

osob starších 14 let. Výpis z registru může být pro soukromé účely proveden té konkrétní osobě, která o to požádá. Taková osoba může žádat pouze o informace k vlastní osobě. Registry musejí zachovávat principy ochrany osobních dat. Proto je opět nezbytné zavést i v této oblasti, která spravuje takto citlivá data, elektronickou identifikaci a autentizaci. Výhodou tohoto on-line přístupu je například: úspora času, nezávislost na oficiálních úředních hodinách daného úřadu v daném místě, úředníci budou zpracovávat požadavky on-line, efektivně a bezpapírově.

5.5 Spolkové aspekty

Občané a podnikatelé komunikují především se svými místně příslušnými úřady v rámci vlastních obcí, případně zemí. Proto IT rada považuje jednotné zavádění digitalizace na všech spolkových úrovních za prioritní.

V této kapitole budou představeny veškeré celostátní aspekty digitalizace. Tedy ty, které se dotýkají celé Spolkové republiky Německo.

5.5.1 IT rada – IT Rat jako průsečík

IT rada vyvábí průsečík mezi touto strategií, plány a dalšími nařízeními, která mají ovlivnit e-government a jeho budoucí strukturu. Aktivita rady mají vést ke zlepšování rámcových podmínek pro ICT kooperaci v rámci celé federace (spolku). Má podporovat dodržování postupů v rámci celého procesu digitalizace. IT rada je dále odpovědná i za koordinaci při implementaci zákona o e-governmentu a na základě svých zjištění z praxe má dávat Spolkové vládě zpětný impuls.

5.5.2 Standardizace agend

Informační technologie mají pro celé Německo napříč všemi spolkovými úrovněmi existenciální význam. Ročně do této oblasti putují značné státní investice. Už proto je nezbytné, aby ICT systém fungoval jednotně. Standardizace agend je jedním z instrumentů IT rady. Ta má v celonárodním kontextu analyzovat, vyhodnocovat a předkládat řešení standardizace agend. To je zcela nezbytné, pokud má být následná digitalizace agend unifikovaná.

5.5.3 Elektronický přístup do veřejné správy pro občany a podnikatele

Možnost bezpečného, jednoduchého a snadno dostupného on-line přístupu k veřejným službám by měla být pro občany i podnikatele zjednodušena. Obce jsou obvykle pro většinu občanů a podnikatelů prvním kontaktním místem. Spolková veřejná správa se koncentruje na přátelské, bezbariérové a bezpečné on-line poskytování veřejných služeb. V této souvislosti bude přičítán velký význam eID – Strategii, která vzniká při IT radě vlády Spolkové republiky Německo a kde je zakotven projekt Interoperability identifikačního managementu stávajících a budoucích občanských účtů ve všech správních oblastech. Federální správa by měla v budoucnu klást větší důraz na standardizované rozhraní, a proto by měla být vypracována společná spolková infrastruktura pro e-government. Jedině uplatnění těchto opatření a zavádění jednotného standardu na poli poskytování veřejných služeb umožní občanům a podnikatelům nezávislou komunikaci s úřady bez závislosti na území, kde bydlí či podnikají. Jak již bylo uvedeno výše, IT rada má v rámci své činnosti zpracovávat postřehy z praxe. Tím snadněji se bude budovat jednotný on-line kontaktní přístup pro všechny občany. IT rada má i s výsledky z nahrávaných hovorů na speciální lince – Behördenummer 115, kam mohou volat občané i podnikatelé a informovat se o službách veřejné správy. Díky této lince bude moci být rozšířena nabídka veřejných služeb. Linka slučuje občany a podnikatele s veřejnou správou.

5.5.4 Služby e-governmentu

Aby byly služby veřejné správy skutečně cílené na koncové uživatele (tedy fyzické a právnické osoby) byl pověřen Statistický úřad k vypracování dotazníkového šetření, kde budou občané a podnikatelé zodpovídat na otázky běžných životních situací. Tím by měl být vytvořen základní rámec typických životních situací, které fyzické a právnické osoby řeší, což by mělo být reflektováno do praxe a úřady by měly z těchto průzkumů veřejného mínění vycházet. Celé šetření by mělo být cíleno na odbourání papírové komunikace.

5.5.5 Jednotné kontaktní místo druhé generace – Einheitlicher Ansprechpartner 2.0

Na základě směrnice o službách Evropské unie má být vybudována síť jednotných kontaktních míst tak zvané druhé generace. Ta budou spravovat veškeré úřední postupy v podnikatelské sféře. Tato kontaktní místa by měla vždy přejímat veškeré úkoly vyplývající z jejich funkce a také reflektovat veškeré právní novelizace. Federace, spolkové země, obce i zájmová samospráva (komory atd.) se mají podílet na budování jednotných kontaktních míst a mají také zainvestovat provoz těchto míst. Dalším cílem federace a spolkových zemí pak bude skloubit jednotná kontaktní místa s dalšími službami e-governmentu. Jednotná kontaktní místa druhé generace se mají opírat o základní infrastrukturu e-governmentu. Cílem je, aby nová kontaktní místa ulehčila život podnikatelům, pro které se řešení jejich běžných požadavků zjednoduší a s novou generací kontaktních míst by tak měli být více spokojeni. Vláda počítá se zahrnutím projektu Einheitlicher Ansprechpartner 2.0 neboli „EA 2.0“ do portfolia činností IT rady.

5.5.6 iKfZ – registrace vozidel přes internet

Jedná se o další službu, která by měla být v rámci digitalizace nabídnuta. Za pomoci elektronické identifikace osob díky novému občanskému průkazu by měli občané v budoucnu řešit i on-line registraci vozidel.

5.5.7 Optimalizace procesů při zacházení s dokumenty

V rámci úřadů na všech úrovních dochází denně k výměně dat a informací nejen v elektronické podobě. Pohyby dokumentů a dalších aktů by měly být vždy známy. I k tomu mají sloužit ICT technologie. Výměna dat mnohdy přesahuje resorty. IT rada by měla vypracovat metodiku pro výměnu dat v digitálním prostředí.

5.6 Evropské a mezinárodní aspekty

Digitální Agenda pro Evropu 2020 představuje vedoucí iniciativu a definuje základní směřování evropské ICT politiky s cílem uskutečnění společného digitálního trhu.

S tím souvisí rozšiřování nabídky služeb e-governmentu. Vzhledem k výše uvedenému, je budování infrastruktury e-governmentu financováno s přispěním evropských peněz pomocí podpůrného programu Connecting Europe Facility. Díky mezinárodnímu přesahu tohoto cíle se Spolkové ministerstvo vnitra účastní Výboru pro právo při OECD, kde spolu s dalšími členskými státy diskutuje o konkrétních postupech při budování infrastruktury e-governmentu a iniciuje společný učební proces v této oblasti.

E-government má mezinárodní význam. Jedná se o společnou záležitost, kterou je třeba zohlednit a dát jí podobu. K tomu se počítají následující vytyčené projekty:

- eSens: má zohlednit pokračování velkých projektů Evropské unie PEPPOL (Pan- European Publiv Procurement Online), SPOCS (Simple Producers Online for Cross-Border Services), STORK (Secure idenTity arcOss boRders linked), epSOS (European patient smart Open Seviles), e-CODEX (e-Justice Communication via Online Data Exchange). Především má být vyzkoušeno, zda technická a konceptuální řešení budou použitelná v oblastech elektronického zavádění.
- ISA: program ISA pracuje na standardech a architektuře pro interoperabilní služby e-governmentu. Německý program k implementaci zákona o e-governmentu by měl vycházet z doporučených standardů a architektury programu ISA a opačně má i program ISA čerpat z praxe při implementaci a přispět k dalšímu rozvoji. V roce 2016 vešla v platnost zmodernizovaná verze programu ISA⁸², která obsahuje nově získané poznatky z praxe.⁸²
- Normung: Nařízení Evropské unie č. 1025/2012 k evropskému normování. Hlavním cílem normalizace je vymezení dobrovolné technické nebo kvalitativní specifikace. To se má týkat také specifikací v oblasti IT produktů. Program k implementaci zákona o e-governmentu proto se zakotvením tohoto programu do svých vnitřních nařízení počítá.
- eID: Nařízení Evropského parlamentu a rady o elektronické identifikaci osob a o důvěrných službách pro elektronickou transakci na vnitřním trhu. Cílem,

---

⁸² The ISA² programme. In: *Evropská komise* [online]. 2016 [cit. 2016-12-29]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/isa/isa2/index_en.htm

jak sama strategie Digitale Verwaltung 2020 uvádí, je zavedení funkčního systému elektronické identifikace osob pomocí nových občanských průkazů (nPA).

5.7 Implementace strategie Digitale Verwaltung 2020

Tato kapitola je věnována implementační struktuře Německa, tedy v jaké instanci a v jakém rozsahu pravomocí jednotlivé veřejné instituce působí pro agendu rozvoje veřejné správy. Kromě kompetenčního rozložení pravomocí osahuje kapitola též kompetence a pravomoci v rámci financování

5.7.1 Implementační struktura

Spolkové ministerstvo vnitra

Zákon o e-governmentu přikazuje úřadům postupnou digitalizace nejen v rámci jejich interní, ale také externí komunikace s občany. Za povinnou implementaci tohoto zákona si navíc přímo zodpovídá každý resort zcela sám. Aby však nedocházelo k izolovaným řešením na úřadech a aby se minimalizovaly špatné investice v oblasti zavádění ICT, byly vydány právně – technicky – organizační předpisy. Vedoucí roli nad těmito předpisy a funkci kontrolora a hlavního partnera při digitalizačních procesech přijalo Spolkové ministerstvo vnitra. Toto ministerstvo tedy v rámci svých kompetencí činí funkci centrálního koordinátora a cíleně se zabývá touto oblastí. Vytváří nařízení, soupisy řešení a postupů, aby byla digitalizace a zákon o e-governmentu všude správně implementován. Zavádění elektronických instrumentů v rámci e-governmentu tedy obdobně jako v České republice kompetenčně spadá pod Spolkové ministerstvo vnitra, jež však celou oblast nespravuje samostatně.

Spolkové ministerstvo dopravy a digitální infrastruktury

Strategie Digitale Verwaltung 2020 dále pověřuje ministerstvo dopravy a digitální infrastruktury ke koordinované spolupráci se všemi orgány veřejné moci při budování digitálních infrastruktury, respektive spolkové sítě. Tuto spolupráci má Spolkové ministerstvo dopravy a digitální infrastruktury vykonávat a vyžadovat přes vlastní implementační strategii, která zahrne několik (strategií Digitale Verwaltung

vymezených) bodů, jako je povinnost všech resortů jmenovat jednoho zástupce, který bude za resort komunikovat s vrcholnými koordinačními orgány (ministerstvem vnitra a ministerstvem dopravy a digitální infrastruktury a dalšími koordinací pověřenými orgány).

IT rada – IT Rat

Kromě Spolkového ministerstva vnitra funguje jako vrcholový orgán pro správu digitalizace také IT rada (Rada pro informační technologie), která má opět spojovat občany na všech úrovních, úřady a podnikatele a zohledňovat jejich zkušenosti, poznatky a nově nalezená řešení. Občané a podnikatelé komunikují především se svými místně příslušnými úřady v rámci vlastních obcí, případně zemí. Proto IT rada považuje jednotné zavádění digitalizace na všech spolkových úrovních za prioritní. IT rada mimo to zodpovídá za program Gemeinsame IT des Bundes – společné spolkové IT technologie. Tento program úzce souvisí se strategií (programem) Digitale Verwaltung 2020 a řada bodů ze strategie je v tomto programu obsažena. IT rada také zodpovídá za koordinaci a časový harmonogram implementace.⁸³

Ostatní resorty

Všechny orgány veřejné moci by měly dodržovat strategii Digitale Verwaltung 2020.

5.7.2 Financování

Strategie Digitale Verwaltung 2020 rozebírá také finanční stránku zavádění celoplošné digitalizace ve veřejné správě. Finanční podpory pro zavádění nezbytných kroků vyplývajících ze zákona o e-governmentu vyplácí Spolkové ministerstvo vnitra. To zaujímá roli poskytovatele financí pro celou oblast digitalizace ve výši rozpočtu, který má na tuto oblast k dispozici. Další interní záležitosti při vytváření digitální infrastruktury jsou financovány za finančního přispění ze strany samotných resortů. Ministerstvo vnitra dále vypracovává finanční plán, zastává funkci finančního kontrolora a v pravidelných časových intervalech vytváří finanční souhrnné analýzy.

---

⁸³ Více v podkapitole 5.5.1.

5.8 Kontrola, monitorování

Celý proces zavádění musí být reportován. Samotný proces hlášení stojí na třech základních složkách:

- 1) Reporty kroků zavedených při implementaci zákona o e-governmentu
- 2) Monitorování procesů
- 3) Finanční kontrola

Resorty by měly podávat hlášení Online Monitoringem, čímž by měly být veškeré procesy zavádění digitální správy transparentní.

5.8.1 Reporty kroků zavedených při implementaci zákona o e-governmentu

Všechny resorty mají odpovědnost za implementaci zákona o e-governmentu. Společný program usiluje k dosažení těchto klíčových cílů:

- 1) Koordinovaná implementace zákona o e-governmentu
  - a. Aby byla implementace koordinována, je třeba nalézt výchozí body, od kterých by se měl nastavit způsob implementačních kroků. Stát, potažmo Spolkové ministerstvo vnitra, pak v rámci koordinovaného zavádění zákona o e-governmentu, bude usilovat o dodržování jednotných postupů tak, aby bylo dosaženo základních cílů digitální správy. Tedy:
    - i. Zpřístupnění a fungování služby De-Mail pro všechny občany
    - ii. Zavedení a normalizování elektronických dokumentů/záznamů
    - iii. Využívanost elektronického systému pro výběrová řízení (veřejné zakázky)
    - iv. Kompletní elektronická správa účetnictví pro občany (platby on-line)
- 2) Podpora všem resortům
  - a. Díky reportům by mělo být snadnější pomoci resortům se zaváděním digitálních procesů. Vzájemnou interakcí a výměnou zkušeností, bude

moci být proces digitalizace patřičně upravován způsobem, aby odpovídal potřebám napříč orgány veřejné správy.

5.8.2 Monitorování procesů

V půlročních intervalech by mělo docházet k monitorování zaváděných procesů při implementaci zákona o e-governmentu a obecně digitální správy. Monitorování má sloužit pro komparaci plánů s výsledky zavádění. Zásadou monitorování procesů má být zjištěno, zda hlavní cíle digitalizace odpovídají projektovým dokumentacím a splňují předpoklady. Výsledky monitorování bude analyzovat spolková vláda. Monitorování by mělo pro transparentnost probíhat on-line formou s aktualizacím rytmem každých 6 měsíců

5.8.3 Finanční kontrola

Nezbytnou součástí při zavádění digitální správy a s ní souvisejících projektů, je též finanční kontrola. Hlavním gestorem je Ministerstvo vnitra, které zkoumá plnění rozpočtových opatření, jež se dělí na 3 oblasti využití. Finanční plán a jeho dodržování napříč organizačními složkami státu je základem pro finanční kontrolu.

5.9 Evaluace a následný vývoj

Vládní strategie Digitale Verwaltung 2020 stejně tak jako předchozí strategie má fungovat na principech společné práce a na dynamickém následném vývoji, jakožto výsledek součinnosti. Rychlost inovací v digitálním věku výrazně narostla. To se týká technické infrastruktury, ale změny postihují též odborné a organizační podmínky. Orgány veřejné správy proto musí držet krok a udržovat procesy modernizací v pohybu. Orgány veřejné správy by proto měli sledovat plnění aktuálních projektů a zároveň včas rozpoznat nové trendy, jejich možný celoplošný společenský dopad a případně tyto trendy vzápětí implementovat.

5.9.1 Online Monitoring

Pro evaluaci a následný vývoj je velice důležité monitorovat procesy. Monitoringu jsme se věnovali v kapitole 5.7.2.

5.9.2 Trendy

Pro rozvoj veřejné správy je důležité brát v potaz nové trendy, které je třeba pro veřejné blaho zohledňovat. Mezi tyto trendy patří i mezinárodní a evropské spolupodílení se na nových podmínkách pro veřejnou správu. Trendem doby je široce pojatá a plošná spolupráce, reakce na nové technologické výdobytky, čímž bude veřejná správa eskalovat k větší uvolněnosti, mobilitě a variabilitě. Informační technologie budou nadále měnit svět práce ve všech slova smyslech.

Kompetenční centrum (Kompetenzzentrum Technik-Diversity-Chancengleichheit) ve svém projektu „Veřejné IT“ vytyčilo dvacet tři IT trendů pro nadcházející roky. Pro implementaci zákona o e-governmentu proto též budou reflektovány především následující trendy:

1) Použitelnost

- a. Služby e-governmentu budou účinné až v momentě, bude-li jejich ovládání natolik intuitivní, že je bude využívat celá společnost zcela přirozeně. Použitelnost má reflektovat všechny skupiny uživatelů a je tedy třeba umožnit jim společnou účast na projektech v rámci e-governmentu.

2) Digitální mobilita

- a. Trend využívání IT technologií se bude rok od roku stupňovat. Vychází se z předpokladu, že poptávka ze strany občanů bude směřovat k vytváření rozhraní pro chytré mobilní telefony, které budou funkční a využitelné pro cílovou skupinu občanů. Mobilní aplikace a s nimi související tvorba on-line formulářů a obecně celkové komunikační infrastruktury by se měly stát běžnou praxí.

3) Bezpečnost podle vzhledu

- a. On-line prostředí skýtá oficiální služby, které by mohly být zapleteny s těmi falešnými. Jednotný vizuální styl by proto měl pomoc

uživatelům rozeznat pravé služby od nepravých. Zrak je prvním a mnohdy jediným smyslem, pomocí kterého může laik poznat originál či falzum.

4) Cloud Computing

- a. Trend cloud computingu, neboli poskytování ICT služeb či programů internetovými servery, je již v dnešní době velice znatelný a jeho potřeba se bude i v budoucnu neustále zvyšovat. Je třeba i v budoucnu zajistit jeho bezpečné využívání.

5.10 Shrnutí strategie Digitale Verwaltung 2020

Digitale Verwaltung 2020 představuje základní dokument pro rozvoj digitalizace ve veřejné správě ve Spolkové republice Německo. Oproti Českému Strategickému rámci se strategie Digitale Verwaltung 2020 musí orientovat i na fakt federálního zřízení země. Ve strategii jsou proto jednotlivé cíle rozděleny na základě vlivu a aspektů z hlediska území. V první kapitole jsme se opět seznámili se základy a strukturou německého e-governmentu. Druhá kapitola by obsahem silně připomínala strategii českou. Úvodem jsou vytyčeny hlavní cíle celého dokumentu, které by měly být do roku 2020 naplněny. Třetí kapitola nepředstavuje důvody sepsání tohoto strategického dokumentu, jako tomu je v české verzi. Digitale Verwaltung 2020 popisuje základní opatření, která strategie přináší a která pomohou k implementaci zákona o e-governmentu. Jedná se tedy o opatření, ke kterým vlivem zákona musí dojít a strategie pouze upřesňuje konkrétní kroky. Z hlediska významnosti můžeme říci, že je jedná o stěžejní kapitolu. Následovala kapitola, která si kladla za úkol popsat jednotlivé zamýšlené projekty Spolkové vlády. Kapitola 5.5 představovala spolkové aspekty, tedy kroky pro digitalizaci, které jsou významné pro celou federaci. Tato kapitola zohledňuje všechny spolkové potřeby. Veškeré zde popsané kroky a strategické body reflektují federální uspořádání země. Kapitola 5.6 se zaměřuje na mezinárodní a Evropské aspekty. Německo, jakožto významný světový lídr, zohlednilo ve strategii též projekty, dohody a usnesení, která proběhla na nadnárodní úrovni a dotýkají se digitalizace a modernizace veřejné správy. Poté co strategie představila plány a cíle plynoucí z rozhodnutí vlády, spolkových a mezinárodních aspektů, nastal prostor pro

nezbytné mechanismy podporující veškeré doposud jmenované cíle při jejich zavádění. Jednalo se o kapitoly 5.8 a 5.9, které se zaměřily na kontrolu agend, optimalizaci procesů do praxe, monitorování současného stavu ve veřejné správě, evaluacím a též finanční kontrole ve veřejné správě.

6 KOMPARACE HLAVNÍCH ROZDÍLŮ STRATEGIÍ V OBLASTI ROZVOJE VEŘEJNÉ SPRÁVY V NÁVAZNOSTI NA DIGITÁLNÍ AGENDU PRO EVROPU 2020

Poslední kapitola si klade za cíl nalézt základní pilíře nezbytné pro rozvoj digitální veřejné správy v obou zemích a popsat rozdílné pojetí v obou strategiích. I přesto, že každá země postavila hlavní dokument pro vývoj elektronické veřejné správy zcela rozdílně, základní cíle nezbytné pro komunikaci on-line se nacházejí u obou. Ať už jsou tyto cíle pojaty obecně, detailně, prakticky či teoreticky, obě strategie o nich pojednávají. Díky tomu lze tyto základní pilíře (nebo lépe společné podobné cíle) porovnat.

6.1 Rozdíly v implementační struktuře

Implementační rozdíly:

V České republice tvoří hlavního gestora oboru veřejné správy Ministerstvo vnitra. To také zodpovídá za digitalizaci a implementaci strategie a o významných meznících informuje vládu ČR. Navíc je tvůrcem Strategického rámce rozvoje veřejné správy ČR pro období 2014 – 2020, pomáhá ostatním orgánům veřejné správy se zaváděním e-governmentu, veškeré procesy s ním spojené analyzuje a s výsledky se vypořádává. Strategický rámec rozvoje veřejné správy pro období 2014 – 2020 též hovoří o posílení Útvaru hlavního architekta při Ministerstvu vnitra. Dojít by tím mělo k posílení jedné instituce, jakožto mateřské organizace pro správu e-governmentu.

Ve Spolkové republice Německo je hlavním gestorem veřejné správy též Spolkové ministerstvo vnitra. Jeho činnost ve věci veřejné správy je prakticky totožná s jeho českým ekvivalentem, avšak v procesu digitalizace není samotné. Spolkové ministerstvo dopravy a digitální infrastruktury je významným aktérem pro budování plné digitální infrastruktury především v otázkách zavádění vysokorychlostního internetu. Při Spolkové vládě pak funguje IT rada. Vrcholový orgán ve věcech digitalizace, který v implementační struktuře tvoří významného partnera pro všechny státní orgány a vystupuje jako přední gestor při zavádění digitálního prostředí. Spolu se Spolkovým ministerstvem vnitra tvoří dvojici hlavních gestorů digitalizace. IT rada

má výsostné postavení, kdy jsou její pokyny, analýzy, koncepce a rozhodnutí závazné pro veškeré správní orgány a musí se jimi řídit i Spolkové ministerstvo vnitra. Tyto vztahy zcela vyplývají ze strategie Digitale Verwaltung 2020.

Zásadní rozdíl mezi českým ministerstvem vnitra a tím ve Spolkové republice Německo je v tom, že tvůrcem samotné strategie je Spolková vláda ve spolupráci se Spolkovým ministerstvem vnitra. Ta má daleko silnější vazby na zavádění e-governmentu a dalších procesů do praxe a daleko více se v otázkách digitalizace angažuje díky IT radě. Je přímým nadřízeným Spolkového ministerstva vnitra, které je vládě přímo zodpovědné.

V porovnání obou zemí se dá říci, že hlavními gestory po realizaci e-governmentu jsou ministerstva vnitra. Avšak v Německu převládá decentralizace výkonné moci v této celé oblasti. Kromě Spolkového ministerstva vnitra tak stejně nezbytnou roli při zavádění digitalizace hrají i další resorty a IT rada při Spolkové vládě je v této celé implementační struktuře nejvýše postavený orgán, jehož rozhodnutí mají vliv na ostatní zúčastněné státní orgány. IT rada tedy sdružuje úzkou skupinu odborníků napříč orgány veřejné moci.

Česká republika se nevydává po vzoru Německa k decentralizaci a roztržštění kompetencí. Naopak důraz je kladen na větší roli nejvýše instančně postaveného orgánu – tedy Ministerstva vnitra. Jeho Útvar hlavního architekta má být i v budoucnu posilován a stejně tak bude pro tento útvar delegována značná část pravomocí, které byly dříve děleny mezi vládu a ministerstvo. Centralizací a posílením vrcholového gestora by mělo dojít k lepší koordinaci digitalizace ve veřejné správě.

Závěr:

Německo klade důraz na zapojení co možná nejzazšího množství správních institucí do celkového procesu digitalizace a budování e-governmentu.

Česká republika sází na koordinovaný postup ze strany jednoho nadřízeného orgánu, který při utváření koncepce digitalizace a e-governmentu bude lídrem pro ostatní správní instituce, které proces digitalizace veřejné správy zajišťují.

6.2 Rozdíly v pojetí strategií

Tato podkapitola je věnována základnímu srovnání pojetí. Každá země vypracovala strategický dokument pro digitalizaci veřejné správy odlišným způsobem reflektujícím konkrétní potřeby státu a výchozí situaci ve veřejné správě v dané zemi.

Strategický rámec rozvoje veřejné správy pro období 2014 – 2020

Český koncept vývoje veřejné správy tak, jak jsem popisovala v celé čtvrté kapitole, je zaměřen na obecné nedostatky a plány pro jejich řešení. Strategie je především orientována na široce pojaté problémy. Neřeší jednotlivé již funkční systémy e-governmentu, ale podává obecný návod na řešení problémů bez zvláštního zřetele na konkrétní a v praxi již existující digitální (ICT) systémy. Strategie ve svých čtyřech specifických cílech spojuje modernizaci s poučením na aktuálních chybách, pojednává o řešení stávajících nedostatků a odhaluje nutnost přiblížení fungování e-governmentu široké veřejnosti, s čímž souvisí potřeba zajistit kybernetickou bezpečnost. Budování struktury e-governmentu musí navázat na již existující projekty, ale samotný způsob budování se má změnit. Tato změna pak stojí na několika principech, jako je transparentnost, standardizace postupů zavádění, analýza chodu stávajících systému a s tím spjaté reflexe nejen v zákonech, ale i napříč resorty, které digitální veřejnou správu uvádějí do reálného chodu. Zároveň strategie odráží dosavadní zkušenosti z nedostatečně kvalitního personálního stavu, nutnost školit a celkově připravovat úředníky na digitalizaci a pomoci snížit fluktuaci.

S ohledem na konkrétní systémy, jež by se měly stát pevnými pilíři v dosavadní praxi, pak strategie hovoří o eIDAS a úplném elektronickém podání. V současné době jsou tyto dva atributy díky legislativním činnostem postupně zaváděny do praxe. „Dne 19. září 2016 byl zveřejněn ve Sbírce zákonů zákon č. 297/2016 Sb. o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce a související změnový zákon č. 298/2016 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce. Cílem zákona o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce je adaptace právního řádu České republiky na přijetí nařízení eIDAS pro oblast služeb vytvářejících důvěru. V zákoně

je upraveno pouze to, co nařízení výslovně nechává na úpravu vnitrostátním právním řádem. V zákoně není upravena elektronická identifikace, která bude řešena samostatně.⁸⁴

Oproti tomu strategie popisuje i již fungující systém, jako jsou například open data. Otevřená data jsou již v resortech uskutečňována a strategie prosazuje i nadále prohlubování celé problematiky otevírání dat ve veřejných registrech, přičemž Ministerstvo vnitra má být i nadále hlavním a progresivním gestorem.

Má-li být strategie analýzou a návrhem řešení, pak novelizace zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů a s ním spjaté změny dalších právních aktů mají být legislativními nástroji, které vdechnou strategii život a vytvoří z ní pro všechny závaznou normu.

Digitale Verwaltung 2020

Strategie Německé Spolkové vlády je oproti té české daleko více detailní. Zaobírá se konkrétní praxí, novými i stávajícími systémy. Oproti české strategii přináší ta německá daleko více jasných cílů. Nehovoří se zde o obecných problémech, ale řeší se zde konkrétní vstupy a následné výstupy při zavádění změn a novinek. Jedná se spíše o návod v celém procesu digitalizace, který obsahuje přesné popisy zavádění a činností v praxi, přes kontrolní mechanismus e-governmentu, implementační strukturu, až po financování a postavení strategie v rámci celoevropského politického kontextu. Strategie dává daleko více konkrétních příkladů pro praxi a navazuje na již stávající funkční systémy.

6.3 Rozdíly v pojetí rozvoje veřejné správy

Obě země ve svých strategiích popisují změny, které je třeba učinit na základě dosavadních zkušeností při procesu rozvoje veřejné správy. Jedná se o změny, které mají pozitivně ovlivnit chod veřejné správy.

---

⁸⁴ eIDAS, Elektronický podpis. *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. Praha, 2016 [cit. 2016-10-31]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/informace-k-pouzivani-elektronickeho-podpisu.aspx>

6.3.1 Koordinace, optimalizace a standardizace ve veřejné správě

Strategický rámec rozvoje veřejné správy pro období 2014 – 2020

Pro modernizaci veřejné správy je důležité naplnit cíl koordinace, optimalizace a standardizace postupů a jednání napříč institucemi. Česká republika je díky územnímu členění a delegované státní moci na samosprávné jednotky mnohdy značně nekoordinovaná. Jednu agendy tak mnohdy spravuje každý úřad odlišně. Cílem Strategického rámce je centrálně vystavět jednotné postupy, které budou platné napříč všemi instancemi úřadů pro tu danou agendu. Každá agenda by měla mít shora předepsaný jednotný postup, čímž by měly být odbourány problémy, které provází občany České republiky při řešení životních situací. Centrální koordinace správních postupů by navíc přispěla k možnosti vyhodnocovat tyto postupy a vyvozovat patřičné závěry.

Veřejná správa spravuje řadu odlišných agend. Tyto agendy jsou mnohdy spravovány více úřady (například dle území). Roztříštěnost agend by měla být v budoucnu ucelena. K uvedení dojde pouze, pokud budou jednotlivé správní agendy podrobně zanalyzovány.

Digitale Verwaltung 2020

V podkapitole 5.5.2 se německá strategie věnuje podobnému problému jako Strategický rámec rozvoje veřejné správy pro období 2014 – 2020. Standardizace agend je nezbytným procesem, který musí být pro lepší fungování veřejné správy proveden. Pro e-government je navíc standardizace agend a optimalizace procesů nezbytností. Než dojde k budování on-line služeb, je zapotřebí vypracovat návod a strukturu, jak budou agendy řešeny a jak se bude postupovat při jednotlivých správních procesech.

Závěr:

Česká republika se ve Strategickém rámci obsáhle věnuje problému nekoordinovaných správních postupů a roztříštěnosti agend. Jedná se o klíčový problém, který v České republice způsobují i nejasnosti ohledně kompetencí vyšších a nižších územních celků.

Veřejná správa si dle strategie zaslouží reformovat. Právě nedokončená reforma na počátku milénia byla mimo jiné jedním z hlavních důvodů pro vznik Strategického rámce veřejné správy pro období 2014 – 2020.

Spolková republika Německo a její federální systém by se mohl zdát jako složitější, čímž by se problém ne-standardizace, ne-koordinace a žádné optimalizace mohl zdát jako samozřejmější. Samotná strategie sice nutnost standardizace postupů a agend zmiňuje, přesto se jedná spíše o okrajové téma v celém konceptu.

6.3.2 Kontrola a hodnocení postupů ve veřejné správě

Strategický rámec rozvoje veřejné správy pro období 2014 – 2020

Specifický cíl 1.4 počítá se zavedením hodnotícího systému do chodu veřejné správy. Pouze zavedeme-li zpětná hodnocení, bude moci Česká republika snadněji odhalovat nedostatky, analyzovat nově zavedené postupy a výsledky přeměňovat v nová řešení pro praxi. Jedině neustálé monitorování situace může vést ke zlepšení chodu veřejné správy.

Digitale Verwaltung 2020

Digitale Verwaltung 2020 věnuje kontrole, monitorování a také evaluaci a následnému vývoji hned dvě samostatné kapitoly. Stejně jako v České republice je kontrole kladen velký důraz. Jedině monitorování postupů při řízení veřejné správy a při zavádění e-governmentu může vést k efektivitě a kvalitě. Navíc by zprávy (reporty) měly přispět k posílení podpory pro jednotlivé správní instituce a jejich agendy.

Závěr:

K oblasti kontroly a hodnocení se obě země staví shodně. Funkční kontrolní systém veškerých postupů ve veřejné správě a e-governmentu je základem pro úspěšnou modernizaci.

Strategie České republiky prolíná potřebu kontroly a hodnocení do všech kapitol i podkapitol.

Německá Digitale Vewaltung 2020 se kontrole, reportům a evaluaci věnuje ve dvou samostatných kapitolách.

6.4 Rozdíly v hlavních praktických aspektech elektronizace veřejné správy

Česká republika i Německo ve strategiích vycházejí z faktu, že obě země již disponují a dále budují strukturu e-governmentu. Má-li komunikace veřejné správy s občanem probíhat mimo osobní setkání, pak je třeba zabezpečit komunikaci on-line, která se ve výsledku má stát daleko jednodušší a především časově úspornější a ekonomicky výhodnější. Pro takový typ komunikace však musí veřejná správa zajistit funkční strukturu e-governmentu, která občanovi zaručí: bezpečnost, jednoduchost, transparentnost a to vše bez ohledu na to, jakou záležitost občan potřebuje vyřešit.

6.4.1 Elektronická identifikace a autorizace osob

Obě strategie počítají s elektronickou identifikací osob, která by usnadnila občanům komunikaci s úřady a především by občanům i veřejné správě zabezpečila to, co při osobním setkání potvrzuje občanský průkaz, tedy totožnost osoby, která komunikuje s úřady. Níže jsou popsány hlavní rozdíly vizí pro zavádění elektronické identifikace a autorizace osob.

Strategický rámec rozvoje veřejné správy pro období 2014 – 2020

eIDAS

Strategie přímo nehovoří o tom, jaká by měla být přesná podoba fungování elektronické identifikace a autorizace. Zaměřuje se především na nutnost jejího dobudování, neboť pro digitalizaci je elektronická identifikace a autorizace osob základním stavebním kamenem, díky kterému budou moci občané pocítit skutečné účinky elektronické komunikace. Aby se tak mohlo stát, je nezbytné, aby úřady dokázaly identifikovat osobu, která s nimi komunikuje. Přesný způsob, jakým by měla být tato stěžejní funkce uvedena do reálného života, ve strategii postrádáme.

eID a nPA

Německo ve své strategii na rozdíl od České republiky dává elektronické identifikace přesnější podobu díky novým občanským průkazům s čipem. Strategie hovoří o vybudování funkční infrastruktury, která by měla do budoucna nabídnout kromě elektronické identifikace i další služby. Pod tímto ustanovením si lze představit reálně fungující internetový systém, přes který budou identifikace osob probíhat a odkud budou moci občané spravovat nejrůznější životní situace. Dalším rozdílem je bezesporu i fakt, že strategie silně navazuje na stávající zákon o e-governmentu, kde je legislativně tato infrastruktura zakotvena a tedy nejen vrcholové orgány pro digitalizaci, ale i ostatní orgány veřejné správy se musejí do procesu zavádění elektronické identifikace zapojit. S tím souvisí všeobecná podpora elektronické identifikace a přístupů čipových občanských průkazů. Navíc strategie vypovídá o faktu, že v Německu již proces eID a nPA započal v okruhu pro fyzické osoby, který by dle strategie měl být rozšířen i pro právnické osoby. Dále se do budoucna počítá i s formou plné moci, aby mohly být osoby v případě nutnosti plně zastoupeny.

Závěr:

Systém elektronické identifikace a autorizace osob v České republice není fakticky dokončen. Strategický rámec dále vytyčuje cíl dokončit eIDAS, který pro funkční systém e-governmentu a pro celou komunikaci on-line ve veřejné správě chybí (respektive není dokončen proces jeho zavedení do praxe).

Elektronické prokázání identity je i v Německu nejdůležitějším stavebním kamenem pro elektronickou komunikaci. Strategie Digitale Verwaltung 2020 navazuje na elektronickou identifikaci osob zavedením nových občanských průkazů s čipy. Občanský průkaz by tak měl svoji zásadní úlohu hlavního nástroje pro identifikaci osoby sehrát i v elektronickém světě.

6.4.2 Elektronická komunikace ve veřejné správě

Strategický rámec rozvoje veřejné správy pro období 2014 – 2020

Počítá i nadále s hlavním komunikačním nástrojem – datovými schránkami. O jejich konkrétní podobě, případných změnách a podobně strategie nehovoří.

Digitale Verwaltung 2020

Německá strategie počítá s komunikací ve vztahu občan – úřad díky současnému systému De – Mail. Podoba De-Mail není strategií nijak definována. Hovoří se pouze o nutnosti širokého zavádění De-Mail komunikace v celé zemi. Ty úřady, které aktivní verzi De-mail služby nevyužívají nebo využívají málo, se mají přeorientovat a zapojit se do této aktivní komunikace.

Závěr:

V České republice funguje systém datových schránek, který je základním systémem elektronické komunikace. Strategický rámec Vývoje veřejné správy pro období 2014 – 2020 však o samotném systému datových schránek dále nepojednává. Lze tak usuzovat, že se této problematice bude věnovat dokument či strategie zcela jiná.

Stejně jako v České republice i německá Digitale Verwaltung 2020 o systému De-Mail detailněji nepojednává, pouze ustanovuje pro orgány veřejné moci nutnost tento způsob komunikace i nadále podporovat.

6.4.3 Úřední formuláře

Pro elektronickou veřejnou správu je důležité nabídnout veřejnosti úřední formuláře on-line, které usnadní komunikaci ve vztahu občan – úřad. Má-li občan pomocí IT technologií komunikovat s veřejnou správou, pak by mu měla veřejná správa nabídnout formuláře v digitální verzi.

Strategický rámec rozvoje veřejné správy pro období 2014 – 2020

Strategický rámec se na rozdíl od německé Digitale Verwaltung 2020 na agendu formulářů nezaměřuje. V rámci popisu úplného elektronického podání v kapitole

4.4.3.2 pouze udává jako cíl nutnost zajistit provázání elektronických formulářů v rámci Czech POINTu na datové schránky. Jakým způsobem tak má být provedeno, však dále nerozvádí.

Digitale Verwaltung 2020

Německá strategie se věnuje formulářové agendě hned několik podkapitol. Vytvoření jednotného systému formulářů pro praxi má pomoci Spolková redakční činnost. Tím by mělo dojít k vytvoření stejných postupů a stejných úředních formulářů. V Německu na všech správních úrovních by měl občan přijít do styku vždy se stejnými úředními formuláři, díky kterým bude moci řešit své životní situace a potřeby. Spolková redakční činnost by měla vypracovat Formular – Management – System (FMS) neboli on-line formulářovou soustavu. Dostupnost formulářů on-line tak pomůže snadné komunikaci s úřady a přispět by tím měla i celkové bezbariérovosti ve veřejné správě. Kdokoli se zdravotním handicapem by neměl mít problém najít on-line potřebný formulář, který elektronicky vyplní odkudkoliv a kdykoliv a snadno tak bude moci bez osobní návštěvy s úřadem řešit jakoukoli záležitost.

Závěr:

Česká strategie se úředním formulářů věnuje pouze okrajově. Definiuje nutnost již stávající jednotné formuláře dostupné na Czech POINTu propojit s datovými schránkami.

Německá strategie se jednotným formulářům věnuje daleko obsáhleji. Cílem má být vytvoření jednotných úředních formulářů pro jakoukoli agendu, které budou využívány napříč všemi spolkovými státy.

6.4.4 Projekty ICT v e-governmentu

E-government není pouze o způsobu komunikace, tak jak jsme se zabývali v předchozích podkapitolách, ale je to celá řada elektronických systémů. Tyto systémy mají sloužit pro nejrůznější agendy. Občan by se k těmto systémům měl přímo připojit a využít je pro řešení a správu těch daných životních situací. Systémy v e-

governmentu mají sloužit především po rozšíření nabídky služeb elektronické veřejné správy.

Strategický rámec rozvoje veřejné správy pro období 2014 – 2020

Strategie se v podkapitole 4.4.3.1 zabývá nedostatky, které vznikají při realizaci elektronických systémů ve veřejné správě. Popisuje výchozí stav, kdy zavádění ICT projektů pro elektronickou veřejnou správu vznikají zcela nekoordinovaně. Správní orgány vymýšlejí systémy pro správu konkrétních agend, přičemž kvalita se vždy značně liší. Chybějící komunikace, kdy měly instituce své ICT záměry diskutovat, se pak projevuje na celkové kvalitě. Značná část systémů doposud nedokáže občanovi zajistit sto procentní elektronickou komunikaci. Některá data a dokumenty, která jsou pro podání v určitých agendách nezbytná, pak musí občan dokládat složitě, neboť neexistuje propojení dat v jednotlivých agendách a je tedy na občanovi, aby si žádající data a dokumenty obstaral sám. Toto vše komplikuje možnost úplného elektronického podání. Strategie udává směr, kterým by se systémy měly zavádět. O elektronických systémech by si instituce neměly rozhodovat výhradně samy. Formou diskuse a jednání s dalšími orgány veřejné správy by měly systémy nalézt kýžené kvality, která občanům zaručí skutečně snadnou, efektivní a rychlou komunikaci s úřady a správou osobních záležitostí. Konkrétní systémy, které by se měly stát součástí e-governmentu, Strategický rámec neuvádí. V rámci kapitoly 4.4.3.2, konkrétně při popisu úplného elektronického podání, pouze taxativně jmenuje některé základní systémy, které by mohly v budoucnu vzniknout.

Digitale Verwaltung 2020

Německá strategie se zaměřuje opět na konkrétní praktické příklady. Nevěnuje se obecným problémům a jejich řešení, ale popisuje konkrétní elektronické systémy, které by se dle této strategie měly v budoucnu realizovat.

Jako první Digitale Verwaltung 2020 vedle základních cílů, jimiž je eID a nPA, De-Mail, Formular – Management – Systém a s ním spojená redakční činnost, také ePayment. Jeho zavedení pro praxi stanovuje již zákon o e-governmentu a tento elektronický systém pro finanční správu by měl nabídnout bezpečné provádění plateb a aktuální informace o celé státní finanční agendě.

Druhým konkrétním příkladem, který strategie určuje, je eAkte. Systém elektronické spisové služby, který ovšem tuto službu posouvá o stupeň výše. Nejen přichází a odchází písemnosti, ale již i stávající písemnosti, dokumenty a další institucemi vyprodukované spisy by měly být plně dostupné i v elektronické formě v jednotném systému eAkte. Dojde tím ke zrychlení správních řízení. Jedná se o nezbytný článek pro on-line komunikaci.

Zákon o e-governmentu dále ukládá za povinnost elektronizovat služby geodézie a kartografie, které se mohou zdát pro služby e-governmentu zanedbatelné, avšak elektronicky dostupné informace o pozemcích, nemovitostech a území jsou též významným postulátem pro kompletizaci veškerých agend a informací plynoucích z činnosti veřejné správy elektronickou cestou.

Kapitola 5.4. Jednotlivé projekty Spolkové vlády se poté věnuje řadě dalších elektronických systémů, jako jsou ty ve finanční správě vyplývající mimo jiné z nařízení Evropské unie. Dalším projektem vlády má být elektronizace legislativních postupů, která zapojí občany do legislativního dění v zemi a v neposlední řadě lze dále jmenovat plán na komunikace mezi veřejnými institucemi, BAFög – Rückzahlung neboli správa úvěrů a on-line zajištění žádostí o doklad o bezúhonnosti. Spolkovým projektem je ovšem také nabídka těchto elektronických systémů pro mobilní zařízení. Nejen prostřednictvím počítače, ale též na menších chytrých zařízeních by měli občané mít šanci komunikovat s orgány veřejné správy a řešit své záležitosti.

V kapitole Spolkových aspektů pak strategie jmenuje elektronickou evidenci vozidel, která by měla jako další služba on-line pomoci odbourat nutnost osobní návštěvy úřadu.

Závěr:

Česká republika svým Strategickým rámcem nepředstavuje konkrétní ICT projekty, které by měly rozšířit nabídku služeb veřejné správy. Strategie se zaměřuje na nalezení konkrétního problému, který je třeba v rámci společné veřejné správy vyřešit. Za hlavní problém byla označena nekoordinovanost a až přílišná samostatnost institucí při zavádění elektronických postupů. Fakticky tím strategie říká, že i nadále budou moci samy instituce přicházet s nápady na nové elektronické agendy pro konkrétní agendy,

avšak o těchto systémech si již nebudou plně rozhodovat samy. Díky společné diskusi o konkrétních záměrech by mělo dojít k jednotné linii při zavádění ICT projektů a tím by měla vzrůst kvalita, kterou občan sezná v praxi.

Německá spolková republika se v rámci vlastní strategie pro digitalizaci uchyluje k představování konkrétních systémů, které shledává jako významné z hlediska schopné digitální veřejné správy. Představuje konkrétní představy o podobách těchto systémů, pojmenovává je a udává jejich základní funkčnosti. Strategie Digitale Verwaltung 2020 tedy nehledá obecný problém a jeho řešení, ale rovnou představuje základní elektronické systémy pro digitální veřejnou správu.

7 ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce bylo porovnat strategie pro rozvoj, respektive digitalizaci veřejné správy mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo. Digitalizaci veřejné správy lze považovat za hlavní cíl Evropské unie, která proto ve strategii Evropa 2020 věnuje celou jednu kapitolu nazvanou Digitální agenda pro Evropu 2020 elektronizaci. Před samotnou interpretací obou strategií bylo třeba se seznámit s tímto evropským strategickým plánem, který stanovuje základní cíle, jež by měly být jednotlivými členskými státy Evropské unie zapracovány.

Poté, co jsme se v kapitole první seznámili se základní strukturou strategie Evropa 2020, jsme si mohli představit onen pilíř výše zmiňované strategie – Digitální agendu pro Evropu 2020. Této agendě byla věnována druhá kapitola. Tím bylo vytvořeno základní povědomí o celé problematice digitalizace a následné kapitoly se tak již mohly orientovat na strategie obou zemí reflektující evropské požadavky pro digitalizaci, rozvoj a modernizaci veřejné správy.

Čtvrtá kapitola pojednává o obsahu Strategického rámce rozvoje veřejné správy v ČR pro období 2014 – 2020. Tento strategický dokument České republiky byl vydán na základě společného evropského cíle pro modernizaci veřejné správy a bylo třeba jej podrobně analyzovat. Díky tomu může kapitola čtvrtá podat detailní náhled do plánů České republiky pro rozvoj veřejné správy. Strategie, jejímž tvůrcem se stalo Ministerstvo vnitra, seznamuje čtenáře, jakým způsobem má do roku 2020 dojít ke změnám ve veřejné správě, které pozitivně ovlivní vztah občan – úřad. Důraz byl kladen na odhalení nedostatků a nalezení způsobu jejich odstranění. Strategie stanovuje strukturu strategických a specifických cílů, které mají za úkol podat návod na řešení stávajících nedostatků a zajistit tak plynulý rozvoj veřejné správy pro následující období. Strategie České republiky má za snahu obecně definovat problém a najít řešení. Nezabývá se detailně problémy v jednotlivých agendách, ale udává předpis obecných kroků, které by měly být napříč orgány veřejné moci aplikovány. Tyto společné postupy mají docílit sjednocení agend, správních řízení a postupů při budování pro e-governmentu, přičemž důraz je od začátku kladen na centralizaci, kdy by mělo Ministerstvo vnitra z pozice gestora veřejné správy zastávat post hlavního

koordinátora a pro e-government roli hlavního architekta. Právě dobudování e-governmentu je základním předpokladem pro naplnění Strategického rámce do roku 2020.

Pátá kapitola se zabývá strategií rozvoje veřejné správy v Německu. Jedná se o dílo přímo Spolkové vlády ve spolupráci s dalšími zainteresovanými orgány veřejné moci. Strategie je tematicky zaměřena na rozvoj a modernizaci veřejné správy, důraz je opět kladen na společné postupy, ale větší pozornost je upnuta na konkrétní praktické cíle v rámci budování e-governmentu. Spolková vláda definuje konkrétní projekty pro digitalizace veřejné správy, které mají být do roku 2020 v e-governmentu zpracovány napříč všemi spolkovými státy a na všech správních úrovních.

V poslední kapitole dochází na samotnou komparaci. Přesto, že jsou oba strategické dokumenty postaveny a strukturovány odlišně, jejich cíle vycházejí ze stejné podstaty. Tedy reflektovat nastolený koncept Evropské unie pro modernizaci a digitalizaci a tudíž lze najít stejné strategické cíle k vzájemnému porovnání. Bylo třeba najít v obou dokumentech obsahové průsečíky a díky tomu bylo následně možné jednotlivé tematicky stejné cíle a body srovnat tak, aby si čtenář mohl lépe uvědomit, jak spolu tyto cíle a body souvisí a do jaké přesné oblasti v oblasti e-governmentu je zařadit. Cílem je, aby bylo názorně ukázáno, že i přes zcela jinou psanou formu, strukturu a pojetí lze v obou strategiích nelézt tematicky shodné prvky, které tak mohou být komparovány, i když se mohou tyto stejné prvky lišit pojmenováním. V momentě, kdy byly odhaleny tematické průsečíky, bylo důležité tyto stejné prvky společně zařadit a tematicky rozdělit do kapitol a podkapitol, které budou ladit s obsahem vybraných prvků. Snahou bylo nejen popsat rozdílné pojetí tematicky shodných prvků, ale také uspořádat kapitolu tak, aby čtenář pochopil, kam tyto shodné prvky zařadit v rámci e-governmentu. Díky tomu se ukázalo, že architektura e-governmentu v obou zemích je budována na velice podobné bázi a přesto, že každá země má svá specifika, která do strategického dokumentu aplikovala, a kterým se věnovala více než ta druhá, tak základy architektury e-governmentu jsou prakticky stejně koncipovány.

8 Seznam zkratk

AAL – Ambient Assisted Living

CERT – Computer Emergency Response Team

ČR – Česká republika

eGovG – E-Government-Gesetz

eID – electronic Identification

eIDAS – electronic Identification and Authentication Services

ENISA – European Union Agency for Network and Information Security

EU – Evropská unie

FMS – Formular Management System

G8 – Group of Eight

ICT – Information and Communication Technologies

IT – Information Technologies

ISDS – Informační systém datových schránek

ISVS – Informační systémy veřejné správy

KIVS – komunikační infrastruktura veřejné správy

NKOD – Národní katalog otevřených dat

nPA - neue Personalausweis

NPM – New Public Management

OECD – Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj

PC – Personal Computer

PSI – Public Sector Information

RIA – Regulatory Impact Assessment

SEPA - Single Euro Payments Area

ÚEP – Úplné elektronické podání

ÚHA – Útvar hlavního architekta

USA – United States of America – Spojené státy Americké

9 Seznam zdrojů

Odborná literatura a publikace

DIE BUNDESREGIERUNG *Digitale Verwaltung 2020: Regierungsprogramm 18. Legislaturperiode* [online]. Berlín: Die Bundesregierung, 2014 [cit. 2015-12-28]

DNEBOSKÝ, Michal. *Územní samospráva ve Spolkové republice Německo* [online]. Brno, 2008 [cit. 2015-12-29]. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/137759/esf_b_a2/. Masarykova universita. Vedoucí práce Ing. Irena Opluštilová.

EVROPSKÁ KOMISE. *Digitální program pro Evropu- KOM//2010/245/.*: Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému Hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů. Brusel, 2010.

EVROPSKÁ KOMISE. *Memorandum Evropské komise – MEMO10/200*. Brusel [cit. 2015-12-28].

EVROPSKÁ KOMISE. *Stockholmský program - KOM/2010/171*: Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému Hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů. Brusel, 2010.

EVROPSKÁ KOMISE. *Strategie pro výzkum, vývoj a inovace v oblasti ICT v Evropě: Zvyšujeme laťku - KOM/2009/116/.*: Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému Hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů. Brusel, 2009.

EVROPSKÁ RADA, RADA EVROPSKÉ UNIE. *Jednotný digitální trh v Evropě* [online]. In: . Brusel: Evropská rada, Rada Evropské unie, 2015, s. 4 [cit. 2015-12-28]. Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-10-1718_cs.htm

LECHNER, Tomáš. *E-government ve veřejné správě ČR*. Praha, 2013. Dizertační práce. VŠE. Vedoucí práce Doc. JUDr. Pavel Mates CSc.

LIDINSKÝ, Vít. *E-government bezpečně*. Praha: Grada, 2008. ISBN 9788024724621.

MATES, Pavel. *E-government v České republice*. Praha: Leges, 2012. ISBN 978-80-87576-36-6.

MATES, Pavel a Vladimír SMEJKAL. *E-government v českém právu*. Praha, 2006. ISBN 8072016148.

MINISTERSTVO DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SLOVENSKEJ REPUBLIKY. *Nemecká příručka e-governmentu*. [online]. Bratislava: Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálního rozvoja Slovenskej republiky, 2005 [cit. 2015-12-28].

Dostupné z: www.telecom.gov.sk/pk/050312/..1/priloha_e_de_e-gov.doc

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ ČR. *Koncepce rozvoje technologií a služeb asistovaného života pro seniory*. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ ČR. *Koncepce rozvoje technologií a služeb asistovaného života pro seniory*. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

MINISTERSTVO VNITRA ČR. Newsletter sekce pro státní službu ministerstva vnitra ČR - leden 2016. [online]. Praha, 2016 [cit. 2016-1-20].

Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/sluzba/clanek/newsletter-statni-sluzba.aspx>

MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Strategický rámec rozvoje veřejné správy pro období 2014 -2020* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2014 [cit. 2016-04-01]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/strategicky-ramec-rozvoje.aspx>

MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Veřejná správa v České republice*. 2., rozš. vyd. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, Úsek pro reformu veřejné správy, 2005. ISBN 80-239-4709-5.

SKALICKÁ, Martina. *NPM a využití informačních a komunikačních technologií ve veřejné správě*. [online]. Brno, 2006 [cit. 2015-12-29]. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/50626/esf_m/. Masarykova universita. Vedoucí práce Ing. David Špaček.

ŠPAČEK, David. *EGovernment - cíle, trendy a přístupy k jeho hodnocení*. Praha: C.H.Beck, 2012. ISBN 978-80-7400-261-8.

ŠTĚDRŮŇ, Bohumír. *Úvod do eGovernmentu : právní a technický průvodce*. Praha : Úřad vlády české republiky, 2007. ISBN 978-80-87041-25-3.11

ŠUBRTOVÁ, Jana. Způsobilé výdaje v kontextu pravidel 3E. In: *Strukturální fondy: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online]. Praha [cit. 2015-12-31].

Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/864b7323-e271-4326-8b52-ec184b585039/prezentace_PRINCIP-3E_864b7323-e271-4326-8b52-ec184b585039.pdf

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. *Hodnocení dopadů regulace*; Odborný článek vlády ČR - Legislativní rada vlády [online]

Dostupné z: <http://www.vlada.cz/cz/ppov/lrv/ria/uvod-87615/>

Webové stránky a další internetové zdroje

CZECH POINT. *Co je Czech POINT*. [online]. Praha [cit. 2015-12-31]. Dostupné z: <http://www.czechpoint.cz/web/?q=node/22>

EVROPSKÁ KOMISE. *Digitální agenda: Komise zjišťuje názory na opakované využívání dat veřejného sektoru* [online]. In: Brusel: European Commission, 2010, s. 2 [cit. 2016-12-28].

Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-10-1103_cs.htm?locale=en

EVROPSKÁ KOMISE. *Digitální agenda: akční plán „eGovernment“ ulehčí přístup k veřejným službám v celé EU* [online]. In: . Brusel: European Commission, 2010, [cit. 2015-12-28].

Dostupné z: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-10-1718_cs.htm

EVROPSKÁ KOMISE. Evropa 2020. *Evropa 2020 Cíle* [online]. Brusel [cit. 2015-12-28].

Dostupné z: http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-a-nutshell/targets/index_cs.htm

EVROPSKÁ KOMISE. Evropa 2020. *Evropa 2020 Priority* [online]. Brusel [cit. 2015-12-28].

Dostupné z: http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-a-nutshell/priorities/smart-growth/index_cs.htm

EVROPSKÁ KOMISE. *The ISA² programme*. [online]. 2016 [cit. 2016-12-29].

Dostupné z: https://ec.europa.eu/isa/isa2/index_en.htm

MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Elektronické občanské průkazy umožní přístup k online službám v celé EU*. [online]. Praha [cit. 2015-12-28].

Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/elektronicke-obcanske-prukazy-umozni-pristup-k-online-sluzbam-v-cele-eu.aspx>

MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Komunikační infrastruktura veřejné správy a Centrální místo služeb*. [online]. Praha, 2014 [cit. 2016-1-20]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/komunikacni-infrastruktura-verejne-spravy-278660.aspx>

MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Nariadení eIDAS bylo dne 28. Srpna 2014 zveřejněno v Úředním věstníku EU*. [online]. Praha, 2014 [cit. 2016-04-01]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/elektronicky-podpis-dokumenty-narizeni-eidas-bylo-dne-28-srpna-2014-zverejmeno-v-urednim-vestniku-eu.aspx?q=Y2hudW09Mw%3d%3d>

MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Otevřená data*. [online]. Praha [cit. 2015-12-28].

Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/otevrena-data.aspx>

MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Portál veřejné správy* [online]. [cit. 2016-12-28].

Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/portal-verejne-spravy.aspx>

MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Zákon o e-Governmentu*. In: Ministerstvo vnitra České republiky [online]. 2010 [cit. 2012-01-20]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/ega-cili-zakon-oegovernmentu.aspx>.

MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Zprovoznění lokálního katalogu otevřených dat a jeho registrace v NKOD*. [online]. Praha [cit. 2015-12-28]. Dostupné z: <http://opendata.gov.cz/standards/zprovozneni-lokalniho-katalogu>

SPRÁVA ZÁKLADNÍCH REGISTRŮ. *Správa základních registrů* [online]. Praha [cit. 2016-12-28]. Dostupné z: <http://www.szrcr.cz/co-jsou-to-zakladni-registry>

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. Vláda schválila Národní program reforem ČR, soubor opatření, která mají zajistit dlouhodobý hospodářský růst a stabilní zaměstnanost. [online]. Praha, 2016 [cit. 2015-12-31]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/media-centrum/aktualne/vlada-schvalila-narodni-program-reforem-cr--soubor-opatreni--ktera-maji-zajistit-dlouhodoby-hospodarsky-rust-a-stabilni-zamestnanost-143047/>